

Verksamhetsberättelse 2005 för socialtjänstnämnden del 1

Innehållsförteckning	Sid.
Sammanfattning – förvaltningschefens kommentarer	3
Nämndens arbete under året	5
Integrerat ledningssystem	8
Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna	10
Insatser för barn och unga	10
Insatser för äldre	25
Insatser för personer med funktionshinder	28
Insatser för de mest utsatta	37
Medarbetarna	74
Gör Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	77
Bryt segregationen och fördjupa demokratin	79
Ta ansvar för ekonomin	86

Sammanfattning - förvaltningschefens kommentar

I enlighet med årets prognoser redovisar socialtjänstnämnden (SotN) en budget i balans verksamhetsåret 2005. Nämndens beslut om besparingsåtgärder i budget/verksamhetsplan 2005 har fått effekt på budgethållningen.

Det ekonomiska resultatet för nämndens verksamheter uppgår till +6,5 mkr före resultatöverföringar och +5,6 mkr efter resultatöverföringar. Överskottet avser inte utnyttjade projekt- och utvecklingsmedel för bland annat utbyggnad av Hamnvikshemmet på grund av senarelagd flytt av baracken vid Norrtull samt inte full årseffekt av Lotsprojektet, inrättande av Barncentrum, Resurscenter för adopterade mm. Medlen återredovisas till kommunstyrelsen.

Därutöver återredovisas 5,3 mkr av anslaget för utomlänsplacerade funktionshindrade. Resultatet beror på att betalningsansvaret, enligt det statliga utjämningsystemet, överförts till boendekommunerna.

Socialtjänstnämnden har uppfyllt sina åtaganden inom budgetram år 2005.

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2005 har socialtjänstnämnden arbetat för att stärka arbetet med kvinnors och barns situation. I september invigdes stadens första Barncentrum. Där kan myndigheter på ett ställe möta och utreda barn som av närstående utsatts för våld eller andra övergrepp.

Hearings har hållits om stadens arbete för goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar samt om hedersrelaterat våld. Nämnden har framfört behovet av en fördjupad utredning om stadens barn- och ungdomsvård samt lämnat förslag till brottsförebyggande program för att minska sannolikheten för brott och reducera skadeverkningar av brott. Under våren genomfördes en kampanj för att stödja föräldrar att förebygga alkohol- och droganvändningen bland tonåringar. Ett policyprogram för stadens arbete mot prostitution har utarbetats.

I enlighet med nämndens beslut har institutionerna Barnbyn Skå och Lida familjebehandling avvecklats. Beredskap för barn i behov av skydd har kunnat upprätthållas med särskilt anslag.

Förvaltningen har utrett förutsättningarna för att utveckla ett resurscenter för adopterade och deras familjer samt förberett utbildning för blivande adoptivföräldrar. Verksamheten startar 2006.

Totalt 2300 personer från staden och länskommunerna deltog i firandet av Familjehemmens dag på Gröna Lund. Under hösten har en informationskampanj genomförts i syfte att rekrytera fler familjehem.

LSS-kollo har under året haft ca 800 deltagande barn och ungdomar.

SotN har arbetat för att öka utbudet av alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa, implementera STAN-programmet i alla stadens nämnder och bolag samt utveckla det uppsökande och förebyggande arbetet.

Nämnden har övertagit ansvaret för stödboendet vid Basen, som sedan 2002 bedrivits i samverkan med Stadsmissionen och stödboendet Råcksta har utökats med ytterligare 28 lägenheter för hemlösa med psykisk- och missbruksproblematik. Norrtulls planeringshem har flyttat till Råcksta och de två översta våningsplanen iordningställs för referensboende om totalt 60 enrumslägenheter i Stiftelsen Hotellhems regi.

I samverkan med landstinget har avtal tecknats med Ersta om åtta vård och boendeplatser för hemlösa med allvarliga fysiska sjukdomar.

Hamnvikshemmet utökas med boenden för ytterligare 12 klienter med psykiska problem, missbruksproblem och även fysiska besvär. Nämnden har beslutat om inriktning för självbyggeriprojektet Skeve Hus för hemlösa.

Akut och korttidsboendet Hvilan har utökats med tre platser för skyddat boende för missbrukande, våldsutsatta kvinnor.

Uppsökarenheten för vuxna har intensifierat det uppsökande arbetet för att motivera hemlösa i husvagn. Projektet "Lots för livet" är ett samarbete mellan Stockholms stad, Stockholms läns landsting, polisen och Mobilisering mot narkotika och innebär att en lots ska följa de personer som blir aktuella för insatser så att samplanering sker mellan socialtjänsten, landstinget och polisen. Tak över huvudet-garantin har med ett undantag uppfyllts under året. För att vidareutveckla garantin har förvaltningen startat ett projekt med fältförlagd biståndsbedömning. Socialjouren kontaktas vid akuta händelser. Enheten hade en central roll i stadens insatser vid Sydostasienkatastrofen.

Under året har två temadagar arrangerats som ägnades åt att presentera de frivilligorganisationer som arbetar med och för människor med psykiska funktionshinder och som får ekonomiska bidrag från SotN samt presentation av frivilligorganisationer och förvaltningens enheter som arbetar med konsekvenser av våld och kränkningar mot kvinnor.

Den tillfälliga resursförstärkningen vid Familjerådgivningen har medfört att väntetiderna nedbringats till mindre än 15 dagar.

Förvaltningens rehabiliteringsprojekt samt friskvårdssatsningar har resulterat i att sjukfrånvaron minskat till 8% jämfört med 9,2% år 2004.

Samtliga enheter har ett miljöåtagande. Miljödiplom delas ut till verksamheter som arbetat framgångsrikt enligt nämndens miljöpolicy och miljöprogram.

Informationen om nämndens verksamheter finns tillgängligt för alla grupper i Stockholmsportalen, www.stockholm.se.

Nämndens arbete under året

Socialtjänstnämnden inrättades den 1 januari 1999. Nämndens uppgifter regleras av bland annat sociallagarna och alkohollagen samt av ett särskilt reglemente fastställt av kommunfullmäktige.

Socialtjänstnämnden har enligt sitt reglemente tre huvuduppgifter:

- Bereda ärenden till kommunstyrelsen avseende riktlinjer och policy inom sitt ansvarsområde.
- Svara för vissa stadsövergripande verksamheter.
- Mot ersättning tillhandahålla tjänster som beställs av andra nämnder.

Socialtjänstnämnden har ansvarat för vissa stadsövergripande verksamheter som är högt specialiserade inom vård och omsorg. Verksamheterna har en kompetens som normalt inte finns inom stadsdelsnämndernas organisation. Nämndens verksamhet har riktat sig till invånare i hela staden och är dels anslagsfinansierad, dels intäktsfinansierad. Inom vissa områden har socialtjänstnämnden haft ett samlat åtagande för stadens räkning, exempelvis insatser för hemlösa, jourverksamheter, familjerådgivning och uppgifter enligt alkohollagen.

Socialtjänstnämnden har under året bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft 12 sammanträden. Antalet ärenden som behandlades var 183. De kategorier ärenden som behandlats är exempelvis remissvar på statliga utredningar och departementspromemorior, remissvar på motioner från stadens politiker, svar på skrivelser som lämnats av nämndens politiker till förvaltningen för beredning, remissvar på revisionsrapporter, förslag till riktlinjer och policy för stadens socialtjänst, ärenden om verksamheten inom nämndens eget ansvarsområde, ärenden om uppföljning av verksamhet och budget.

Socialtjänstnämndens sammansättning 2005

Ordförande

Margareta Olofsson (v)

Vice ordförande

Peter Lundén-Welden (m)

Ledamöter

Karin Rågsjö (v)

Monika Lindh (s)

Jari Visshed (s)

Lilian Falkbäck (s)

Ian Hamilton (s)

Jamie Bolling (mp) t.o.m. 2005-12-05

Henrik Mannerstråle (mp) fr.o.m. 2005-12-05

Anna Kinberg Batra (m) t.o.m. 2005-09-05

Oskar Öholm (m) fr.o.m. 2005-09-05
Hanna Broberg (m)
Ann-Katrin Åslund (fp)
Abit Dundar (fp)
Désirée Pethrus Engström (kd)

Ersättare

Jackie Nylander (v)
Inga Näslund (s)
Victor Montero (s)
Britta Andersson (s)
Björn Kron (s)
Saied Tagavi (s)
Marie-Helena Ohlsson (mp)
Kerstin Gustavsson (m)
Anita Hillerström Vagli (m)
Elias Wästberg (m)
Malin Strid (fp)
Patrik Silverudd (fp)
Hardy Hedman (kd)

Socialtjänstnämndens utskott 2005

Socialtjänstnämndens utskott under 2005 har varit tillståndskottet, individutskottet och organisations- och föreningsutskottet.

Tillståndskottet har haft i uppdrag att besluta om serveringstillstånd för alkoholdrycker och svara för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i alkohollagen. Utskottet har bestått av fem ledamöter och tre ersättare och har under året haft 13 sammanträden. Under året beslutade utskottet i 280 ärenden.

Individutskottet består av fem ledamöter och tre ersättare och har under året haft 25 sammanträden. Utskottet har fattat beslut om 21 ansökningar om tvångsvård enligt 11 § lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) till länsrätten i Stockholms län och om 7 yttranden i LVM-ärenden till kammarrätten i Stockholm. Utskottet har även beslutat i enstaka biståndsärenden enligt 4 kap. socialtjänstlagen (SoL). Härutöver anmäldes till utskottet ordförandebeslut gällande omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM, tjänstemannabeslut enligt socialtjänstnämndens delegation för Enheten för hemlösa och Socialjouren samt domar och beslut från länsrätten i Stockholms län och kammarrätten i Stockholm.

Individutskottet har även haft att ta ställning till frågor om fortsatt vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), fortsatt vård av frivilligplacering av barn enligt SoL samt arvode till de familjer där barnen är placerade. Enhetscheferna för Enheten för hemlösa och Socialjouren har regel-

bundet deltagit i individutskottets sammanträden för att informera om sina respektive verksamheter.

Organisations- och föreningsutskottet har haft i uppdrag att besluta om ekonomiskt stöd till utomstående organisationer, att utveckla och fördjupa samverkan med frivilligsektorn samt samverkan mellan utomstående organisationer. Utskottet har bestått av fem ledamöter och tre ersättare och har under året haft 7 sammanträden. Utskottet har fattat beslut i 70 ärenden. Därutöver har biträdande förvaltningschefen fattat 27 delegationsbeslut.

Socialtjänstnämndens handikappråd

Rådets sammansättning 2005

Ledamöter

Nils Duwähl	DHR (De Handikappades Riksförbund)
Ulla Elving Ekström	IFS (Intresseförbundet för schizofreni)
Eva Englund	HiS (Hörselskadades förening i Stockholm)
Mattias Ehn	SRF (Synskadades Riksförbund Stockholm)
Ulrika Pohl Andersson	FUB (Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna)
Tommy Hagström	NHR Sthlm (Neurologiskt Handikappades Riksförbund)
Sara Schöldt	SDF (Stockholms Dövas Förening)

I enlighet med kommunstyrelsens beslut har socialtjänstnämnden under 2005 haft ett handikappråd vars uppgift har varit att fungera som rådgivande organ för att bereda funktionshindrade personer i Stockholm medinflytande och insyn. Handikapprådet har bestått av fem ledamöter som utsetts av socialtjänstnämnden på förslag av handikapporganisationerna. Rådet har under året haft 11 sammanträden, varav socialborgarrådet har deltagit i ett. Handikapprådet har träffat socialtjänstnämnden för en gemensam överläggning. Företrädare för rådet har under året ingått i två referensgrupper.

Integrerat ledningssystem (ILS)

Socialtjänstnämnden har arbetat utifrån riktlinjerna i stadens integrerade ledningssystem för styrning och uppföljning av stadens verksamheter. Generella åtaganden har fastställts utifrån kommunfullmäktiges mål och prioriterade inriktningar. Miljöarbetet är integrerat med ledningssystemet.

Utifrån stadens strategi för kvalitetsutveckling, har samtliga enheter redovisat tydliga åtaganden utifrån stadens övergripande inriktningsmål, stadens prioriterade inriktningar samt socialtjänstnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål och generella åtaganden. Förvaltningsledningen fastställde i samband med budget/verksamhetsplan samtliga åtaganden och nämnden godkände kvalitetsgarantierna i december 2004.

I detta tjänsteutlåtande redovisas måluppfyllelse av nämndens generella åtaganden under 2005. Utgångspunkten för de generella åtagandena har varit kommunfullmäktiges mål: Förbättra välfärden, Bygga bostäder och utveckla Stockholm, Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad, Bryta segregationen och fördjupa demokratin samt ta ansvar för ekonomin.

Grunden för uppföljning och kriterier för bedömning av måluppfyllelse av socialtjänstnämndens generella åtaganden har utgjorts av det system för uppföljning, det integrerade ledningssystemet, som förvaltningen började använda 2004.

Utifrån de generella åtagandena har interna överenskommelser/kontrakt upprättats mellan förvaltningsledningen och respektive enhetschef. Kontrakten har utarbetats i dialog och undertecknats av ansvariga chefer.

För de verksamheter som har haft överenskommelser /kontrakt under 2005 har dessa angivit uppdrag, prestationer, åtaganden, arbetssätt, hur uppföljning av de enhetsspecifika åtagandena ska gå till samt tillgängliga resurser för uppdraget. Därmed har kontrakten utgjort underlag för uppföljningen av de generella åtagandena. I samband med tertiärrapporterna och bokslut har förvaltningsledningen fört en dialog med respektive enhetschef och bedömt måluppfyllelsen. Protokoll har upprättats vid uppföljningstillfällena som godkänts och undertecknats av förvaltningsledning och respektive enhetschef. Eventuella tvister ska avgöras av förvaltningsledningen. Några sådana tvister har inte uppstått under 2005.

Brukarinflytande

För att stärka brukarinflytandet har en del verksamheter inrättat brukarråd (Enheten för ledsagarservice, Enheten för hemlösa) eller fokusgrupper (START). Det har fallit väl ut och både brukare och verksamheter är intresserade av att fortsätta att utveckla brukarinflytandet på detta sätt.

Samtliga verksamheter planerar och följer upp insatserna individuellt så att varje brukare har möjlighet att påverka och ha synpunkter på den insats som rör henne/ honom. Sammanställning av enkäter och intervjuer riktade till brukare ger också underlag för förbättring av verksamheten.

Klagomålshantering

Samtliga enheter inom kund- och individorienterade verksamheter, som vänder sig direkt klienter och där uppföljningar kan äga rum, har utvecklat kvalitetsgarantier. För intra- och entreprenader har verksamhetens uppdrag, åtaganden och kvalitetskrav istället formulerats i de överenskommelser/avtal som tecknats med förvaltningen.

Förvaltningen har utarbetat ett system för systematisk klagomålshantering. Synpunkter och förbättringsförslag har inkommit från klienter inom olika verksamheter. Klagomål har hanterats och åtgärdats inom respektive enhet i enlighet med förvaltningens rutiner för klagomålshantering. Inget klagomål har gått vidare till förvaltningsledningen.

33 synpunkter/klagomål har hanterats inom individorienterade verksamheter. Av 30 inkomna synpunkter/klagomål fanns 8 förbättringsförslag och beröm av personal. Det vanligaste klagomålet var på bemötande från handläggare samt att klienten vill byta handläggare.

Inom kundorienterade verksamheter har 35 synpunkter/klagomål inkommit. Klagomålen handlade om innehåll i verksamheten, bemötande, brister i omvårdnad etc.

Inkomna klagomål och hur de åtgärdats redovisas av respektive enhet i bilaga.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Prioriterad inriktning: Barns och ungdomars villkor i Stockholm ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna

Insatser för barn och ungdomar

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Uppmärksamma barns och ungdomars situation

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

Socialtjänstnämnden åtar sig att upprätthålla jourverksamheter för stadens medborgare när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Socialtjänstnämnden åtar sig att tillhandahålla kvalificerade behandlingsinsatser och på uppdrag av stadsdelarna erbjuda HVB-platser för barn, ungdomar och deras familjer. (HVB – Hem för Vård eller Boende)

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna medverka vid rekrytering av samt kompetensutveckling av familjehem.

Socialtjänstnämnden åtar sig att följa FN:s barnkonventions fyra grundläggande principer om barnets rättigheter och skydd enligt följande:

Förbud mot diskriminering – ”Barnet ska skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av barnets eller dess föräldrars ras, hudfärg, kön, språk, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt”.

Principen om barnets bästa – ”Vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa alltid komma i främsta rummet”. Principen barnets bästa kan härledas ur två fundamentala tankar. Den ena utgår från att barn är sårbara och behöver stöd och skydd och den andra betonar barnperspektivet i beslutsfattandet.

Rätten till liv. Förutom förbud mot dödsstraff betonas rätten till liv i vid mening, dvs. barns rätt till överlevnad och rätten till utveckling.

Rätten att uttrycka åsikter. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Barns och ungdomars deltagande i frågor som rör dem själva betonas.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Insatser för barn och ungdomar	Kostnader	Intäkter	Anslag	Utfall
Egna verksamheter				
- HVB barn och ungdom	-63,4	60,7	0,0	-2,7
- Placerings- och konsultationsenheten	-13,2	11,3	2,1	0,2
- Familjehemskonsulterna	-2,5	2,5	0,0	0,0
- Maria ungdomsenhet	-18,6	1,4	17,4	0,1
- Precens	-30,6	11,5	19,1	0,0
- Resurscenter för adopterade	-0,6	0,0	0,7	0,1
- Barncentrum	-1,2	0,6	0,0	0,6
Stöd till utomstående organisationer	-5,6		5,4	-0,2
Privata aktörer				
Totalt	-135,7	88,0	44,7	-2,5
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administrationen.				

Egna verksamheter

HVB Barn och ungdom

HVB Barn och ungdom har i uppdrag att erbjuda stadsdelsförvaltningarna ett differentierat och flexibelt utbud av institutionstyper och öppenvårdsinsatser för barn och ungdomar med psykosociala problem och deras familjer. Verksamheten ska präglas av hög kvalitet och goda behandlingsresultat till konkurrenskraftiga priser.

HVB Barn och ungdoms sammantagna volym har under året omfattat 142 platser för akutplacering, utredning och behandling, varav 33 platser i stödboende, 6 platser i jourhem, 24 platser i öppenvård för familjer och ungdomar samt 8 platser i skyddat boende för flickor.

Ungdomar

BAS, Bromma arbets- och studiecenter bedriver mellanvård för ungdomar i åldrarna 15-20 år, i behov av behandling med integrerad skolundervisning. Ungdomarna har psykosocial/psykiatrisk problematik. Vissa har även neuro-psykiatriska diagnoser.

BAS behandlingsboende tar emot flickor och pojkar i åldrarna 15-20 år i behov av ett boende med pedagogiskt stöd, på kvällar och nätter, utanför det egna hemmet. Ungdomarna är under dagarna inskrivna i BAS mellanvårdsverksamhet och får utifrån detta en dygnet runt behandling.

Bas Kollektiv är ett stödboende som tar emot flickor i åldrarna 15-20 år som är i behov av boende med personalstöd vid en enkönad institution.

Bas träningslägenheter tar emot både flickor och pojkar 18-20 år som är i behov av stöd. De har ofta genomgått behandling både inom och utanför verksamhetsområdets behandlingsinsatser. Ungdomarna har kommit så långt att de med hjälp av stöd under delar av veckan kan klara av att bo ensamma i en lägenhet.

Linggården tar emot barn och ungdomar 11-16 år, i behov av behandling med integrerad skola. Institutionen har 8 platser i dygnetruntvård och 3 platser i dagvård/öppenvård. Ungdomarna har psykosocial/psykiatrisk problematik. Vissa har även neuropsykiatriska diagnoser.

Giovannis behandlingshem är ett behandlingshem som tar emot flickor i åldrarna 15-20 år som är i behov av vård vid en enkönad institution. Det finns 6 platser i dygnetruntvård.

Skydd och rådgivning

Kruton är en institution för flickor i åldrarna 13 – 20 år som behöver skyddat boende till följd av hedersrelaterat förtryck, hot och våld från nära anhörig. Målsättningen är att erbjuda flickorna skydd och omvårdnad dygnet runt, stödja, lyssna och hjälpa flickorna med praktiska saker samt planera för framtida boende.

Inom Krutons ram finns också *Stöd- och Rådgivningscentret*, en öppen verksamhet som vänder sig till samma målgrupp som boendet. Centret vänder sig även till personal från socialtjänst, skola, ungdomsmottagningar med flera som möter dessa flickor/unga kvinnor i sitt arbete.

Barn och familjer

Eurenii Minne är en akut- och utredningsinstitution för familjer och barn i åldern 0-12 år där barnen är föremål för insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) 4 kap. 1 § eller omhändertagna jämlikt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Eurenii Minne har 13 platser i dygnetruntvård. För familjer där omsorgs- eller skyddsbehovet inte är sådant att inskrivning på institutionen krävs kan utredning eller behandling erbjudas i öppenvård.

Jourhemsverksamheten är en integrerad del av Stockholm HVB:s akut- och utredningsverksamhet för familjer med barn 0 – 12 år. Verksamheten tar emot

barn 0-12 år som är föremål för insatser enligt SoL eller omhändertagna jämlikt LVU och har 6 platser i dygnetruntvård..

Järva stöd & utredning arbetar med kvalificerat stöd till familjer med barn 0–12 år. Institutionen har 10 platser i dygnetruntvård.

Surbrunnsgatans Stödboende erbjuder ett tillfälligt boende med särskilt stöd för bostadslösa föräldrar i avvaktan på egen bostad, ger råd och stöd i föräldrollen, samt medverkar i övrigt till att förbättra familjens sociala situation. Institutionen har 10 platser.

Duvnäs Föräldrastöd vänder sig till gravida kvinnor, späd- och småbarnsfamiljer med barn i åldrarna 0 – 3 år som behöver stöd i sitt föräldraskap. Föräldrarna ges möjlighet att arbeta med att undanröja hinder för att få igång eller stärka banden mellan sig och sitt barn. Verksamheten bedrivs i dagvård/ öppenvård.

Prioriterade frågor under året

De två mest prioriterade frågorna under 2005 har varit att verkställa resultatet av den översyn som gjorts av enhetens barn och familjeverksamheter samt att utveckla och förstärka samverkan med stadens individ- och familjeomsorgsenheter i enlighet med det övergripande uppdrag som HVB Barn och ungdom har.

Översynen innebar att socialtjänstnämnden beslutade att avveckla *Barnbyn Skå* och *Lida familjebehandling*. Enhetens kvarvarande barn- och familjeverksamheter, har fått ytterligare uppdrag samt viss personalförstärkning för att svara upp mot stadens behov av familjebehandling.

Arbetet med att genomföra denna omställning, dels vad gäller personal- och verksamhetsavveckling av Barnbyn Skå och Lida familjebehandling, samt utveckling av de nya uppdragen för övriga barn- och familjeverksamheter har pågått under hela året.

En närmare samverkan med stadsdelsförvaltningarna innebär att enhetens kompetens tas tillvara mera i klienternas hemmiljö. Sådana insatser framkommer inte på ett tydligt sätt i prestationsberäkning och ekonomiska redovisningar, som framförallt bygger på antal vård dygn.

Projekt ”Teamet” beviljades i juli medel från kompetensfonden. Det är ett samarbetsprojekt mellan HVB barn och ungdom och två stadsdelsförvaltningar med socialtjänstförvaltningen som projektägare. Syftet är att tillvarata institutionspersonalens respektive stadsdelspersonalens olika kompetenser och genom en växelsamverkan korta ned institutionsvistelsen eller ersätta den med insatser i klientens hemmiljö. Arbetet kom igång under hösten. Förutom den metodutveckling som sker genom projektet, förväntas detta dessutom ge positiva spridningseffekter till flera stadsdelsförvaltningar.

Stadens andel av enhetens uppdrag har stadigt ökat. Tidigare år har andelen varit ca 50 %, men de senaste fem åren har andelen ökat till att under 2005 vara 73 % i de verksamheter, som är helt eller delvis intäktsfinansierade. Duvnäs föräldrastöd som är anslagsfinansierad används i stort sett enbart av Stockholm.

Efterfrågan på dygnetruntinsatser för barn och ungdomar med socialpsykiatrisk problematik har varit låg under större delen av året, men en uppgång noterades under slutet av året. Efterfrågan på insatser för ungdomar med pedagogisk, stödjande och arbetsinriktad karaktär har varit hög under hela året.

Enheten redovisar ett underskott på ca 2,7 miljoner kronor exklusive kostnaderna för avveckling av Barnbyn Skå och Lida familjebehandling som redovisas separat. Underskottet har sin huvudsakliga grund i för låga intäkter. Till viss del har detta kunnat kompenseras med återhållsamhet på kostnadssidan. Beredskap för barn i behov av skydd har kunnat upprätthållas tack vare särskilt anslag.

Placerings- och konsultationsenheten

Placerings- och konsultationsenheten har en anslagsfinansierad verksamhet som svarar för konsultation och rådgivning till stadsdelsförvaltningarna gällande val av vårdform i frågor som rör barn och ungdomar 0-20 år. Enheten har kunskap om, insyn i och håller sig ajour med det utbud av behandlingshem, ungdomshem, stödboende, kollektiv och mellanvård, med vilka Stockholms stad tecknat avtal liksom med den egenregiverksamhet som HVB barn och ungdom driver. Enheten erbjuder socialsekreterarna konsultation i enskilda ärenden både genom möten och via telefonrådgivning. Vidare tillhandahålls allmän information om tillgängligt vårdutbud och möjligheter till flexibla lösningar.

Informationsutbytet med stadsdelsförvaltningarnas handläggare om tillgängligt vårdutbud har kompletterats med minimiässor, dels för ungdomsplaceringar 13-16 år, dels för barn- och familjeplaceringar samt en mäsä med inriktning på dygnetruntvård för äldre tonåringar. Dessa mässor har förstärkt kunskapen om vårdinnehåll och kvaliteten på ett mycket fruktbart sätt och har kompletterats med gästföreläsningar för respektive målgrupp inom aktuellt problemområde.

Ramavtal är tecknade med ca 90 vårdgivare avseende institutioner för akut och utredning, jourverksamheter, längre tids behandling i dygnetruntvård, stödboende och mellanvård. Varje vårdgivare/verksamhet ska besökas av enhetens handläggare 1-2 ggr/termin för att upprätthålla en god insyn och kontinuerlig kontakt.

Placerings- och konsultationsenheten har också en intäktsfinansierad verksamhet, som på uppdrag från stadsdelsförvaltningarna i Stockholm placerar ung-

domar 13-20 år i familjehem och jourhem. I samverkan med stadsdelsförvaltningarna förbereds och genomförs placering av den enskilde ungdomen i familjehem eller jourhem. Arbetet med att finna vårdlösningar för barn, familjer och ungdomar med mycket speciella behov har högprioriterats och stadsdelsförvaltningarna har i mycket stor utsträckning kunnat få förslag på lösningar för denna kategori.

Nyrekrytering av familjehem har fortsatt varit en mycket angelägen uppgift under året. Bland annat har de familjehem som arbetat åt enheten under många år aktivt uppmuntrats att rekommendera vänner och kolleger att anmäla intresse. Denna modell har givit ett nytillskott på 6-7 familjer som kunnat användas under året.

Stor vikt har lagts vid att placerade ungdomar i familjehem fått tillfälle att redovisa sina åsikter i angelägna frågor som rör deras situation och framtid. Många av de familjehemsplacerade ungdomarna har utländsk härkomst, vilket särskilt beaktats vid val av familj och vårdform.

Inom enheten finns tillgång till psykolog som kan erbjuda samtalsterapi för ungdomar och föräldrar. Vidare erbjuds psykologutredning och bedömning av eventuellt vårdbehov.

Årets resultat budgetmässigt innebär en omslutningsökning med ca 1,3 mkr beroende på ökad entreprenadförsäljning. Det ekonomiska resultatet visar på ett marginellt överskott.

Familjehemskonsulterna

Familjehemskonsulterna har utifrån sina åtaganden kunnat erbjuda stadsdelsförvaltningarna:

- Rekrytering och utbildning för familjehem.
- Utbildning för personal inom familjevården.
- Tolkning av familjehemsintervjuer.
- Handledning för familjehem och personal inom familjevården.
- Intervjuutbildning.

Under 2005 har 16 stadsdelsförvaltningar abonnerat på enhetens utbildnings- och rekryteringsdel. Övriga tjänster har betalats styckevis. Konsulterna har genomfört planerade prestationer inom samtliga områden. 2 länskommuner har abonnerat på utbildningsdelen.

I den under hösten genomförda rekryteringskampanj som socialtjänstförvaltningens stab i samverkan med stadsdelsförvaltningarna genomfört har familjehemskonsulterna aktivt deltagit och gör så även i det efterarbete som följt.

Enheten har deltagit i ett nordiskt samarbete som initierats av Familjepleijen i Danmark och som omfattar alla de nordiska länderna. Inom ramen för projektet

som finansieras via Nordiska Rådet och respektive land, görs en film om familjevård som ska användas i informations- och rekryteringssyfte.

Familjehemsenheten har fortsatt varit engagerade i det utvecklingsprojekt om familjevård som bedrivs i S:t Petersburg. Projektet är ett samarbetsprojekt mellan SIDA, Socialhögskolan och socialtjänstförvaltningen. SIDA svarar för finansieringen av projektet.

Nyrekrytering av familjehem har haft hög prioriterat, eftersom efterfrågan på hem är större än tillgången. Ovan nämnda kampanj har lett till att ett förhållandevis stort antal nya familjer/ensamstående anmält intresse. Familjehemskonsulterna erbjuder dessa information och grundutbildning. Området familjevård har uppmärksamats i media i samband med kampanjen, men även vid andra tillfällen.

Resurscenter för adopterade och deras familjer, samt förberedande utbildning för blivande adoptivföräldrar.

Under 2005 tillfördes förvaltningen i budget 0.7 mkr för att utreda förutsättningarna för att utveckla ett resurscenter för adopterade och deras familjer. En samordnare anställdes i januari och har sedan dess arbetat med frågor som rör området.

De kontakter samordnaren har haft med organisationer och verksamheter inom offentlig förvaltning har visat att det är ganska väl sörjt för att de behov som yngre barn och deras föräldrar har av insatser tillgodoses av både ideella och professionella krafter. För skolbarn och unga vuxna och deras familjer efterfrågas mer möjligheter till stöd och hjälp.

Samordnaren har anordnat föräldragrupper, som genomförts i öppna förskolan Spiras lokaler. Grupperna träffades fem gånger och olika teman omkring adoption ventilerades. Utvärderingen visade att deltagarna uteslutande var mycket positiva. Föräldragrupperna genomfördes med hjälp av gruppleddare från Adoptionsrådgivningen.

Resurssamordnaren har tagit initiativ till och arrangerat en föreläsning för adoptivföräldrar omkring temat anknytning som rönt stort intresse. Ett fyrtiotal föräldrar deltog. En föreläsning med temat "Möte med adopterade - är det något särskilt med det" för familjerätts- och socialsekreterare har genomförts. Antalet deltagare uppgick till ett nittiototal, vilket tyder på att det finns ett stort behov av mer kunskap inom området.

Maria ungdomsenhet

Maria Ungdom är en specialistenhet som riktar sig till ungdomar upp till 20 år med missbruksproblem eller som riskerar att utveckla ett missbruk. Verksamheten bedrivs av Stockholms stad och Stockholms läns landsting och erbjuder akutverksamhet dygnet runt alla dagar, avgiftningsavdelning samt utredning och behandling i öppenvård. Arbetet sker utifrån ett familjeperspektiv.

Maria ungdomsenhet är socialtjänstens del av Maria Ungdom och vänder sig till ungdomar boende inom Stockholms stad eller inom länskommuner med avtal. Ungdomsuppsökarna/Ungdomsjouren är en egen sektion inom Maria ungdomsenhet. Ungdomsjourens uppdrag är att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva uppsökande arbete i city med ungdomar upp till 20 år. Uppdraget är att förhindra att ungdomarna hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende. Vidare samordnar och ansvarar Ungdomsjouren för det uppsökande arbetet vid extraordinära situationer. Uppdraget för de två socialsekreterare vilka är stationerade på Ungdomsroteln hos polisen, är att i samarbete med Citypolisens ungdomsrotel och åklagarmyndighet snabbt bedöma och aktualisera ungdomar med behov av insatser från socialtjänsten. De ska medverka till att alla ungdomar i riskzon för kriminalitet, missbruk eller annat socialt nedbrytande beteende erbjuds relevant hjälp.

Maria ungdomsenhet uppvisar ett överskott på ca 0,1 mkr.

Akut/nybesöken ökade med 223 besök jämfört med föregående år. Detta innebär en ökning av antalet akut/nybesök med 19 % . Några anledningar till denna förhållandevis stora ökning är ett flexiblare samarbete med den lokala socialtjänsten, projektverksamhet tillsammans med Ungdomssektionen vid länskriminalen (f.d. Rave-polisen) och landstinget samt samlokalisering med Ungdomsjouren. Även antal behandlingstimmar har ökat markant, ca 26 % jämfört med 2004. Antal uteblivna eller sent avbokade besök utgör ca 19 % av det totala antalet inbokade besök.

Under verksamhetsåret har det internt samt i samarbete med landstinget diskuterats en förändrad organisation för det framtida arbetet. Det är angeläget att hitta en organisation som på bästa sätt tillgodoser ungdomarnas och samarbetsparternas behov och där huvudmännens olika kompetenser utnyttjas på ett effektivt sätt. Detta arbete fortgår under 2006.

Enheten har i samarbete med stadsdelsförvaltningar och avtalskommuner arbetat fram en modell för missbruksutredningar som på ett bättre sätt än tidigare kompletterar den lokala socialtjänstens utredningar enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen.

Under verksamhetsåret har enheten genom Socialdepartementets satsning Mobilisering mot Narkotika ingått i en jämförande studie inom området ”unga med missbruk ” tillsammans med enheter från Malmö och Göteborg. Arbetet går bl.a. ut på att hitta ett gemensamt dokumentationssystem. Tidsramen för

projektet är 2005-06-01 – 2006-05-31. Malmö högskola ansvarar för genomförandet av studien.

Under 2005 har Ungdomsjouren haft kontakt med ca 3 840 ungdomar, vilket är 140 fler än 2004. Ungefär 52 % är flickor, vilket innebär att andelen pojkar ökat med 10% sedan föregående år.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämnden ger bidrag till föreningar och organisationer som arbetar med barn och ungdomar i utsatta situationer. Pengar beviljas bland annat till föreningar som arbetar med att se till att barn och ungdomar har ett alternativt nätverk när föräldrarnas/ föräldrarnas omvårdnad brister. Förvaltningen har under året haft regelbundna möten med dessa verksamheter.

Under 2005 har bidrag utgått till Ersta Vändpunkten för arbete med barn till missbrukande föräldrar, till Källan för grupparbete med barn till psykiskt sjuka föräldrar och till Bryggan för arbete med barn till frihetsberövade. Vidare erhöll Barnens Rätt i Samhället (BRIS) pengar för sitt arbete med att hjälpa barn i akuta situationer och Adoptionscentrum Söder för Öppen förskola och annan förebyggande verksamhet. Socialtjänstnämnden beslutade under året om pengar för en samordnare i adoptionsfrågor. Denna är anställd från och med den 1 januari 2005.

Organisations- och föreningsutskottet beviljade under 2005 pengar till projekt som vänder sig till unga kvinnor som lever i patriarkala familjeförhållanden och som utsätts för så kallat hedersrelaterat våld. Exempel på sådana verksamheter är Terrafems två projekt Terapeutiska samtalsgrupper för våldsutsatta kvinnor med utländsk härkomst och Invandrad – Invaderad, Kvinnors rätt, Kvinnors Nätverk samt Elektra på Fryshuset. Vidare erhåller Tjejzonen pengar för sitt arbete med unga flickor i riskzon.

Generella stadsövergripande frågor

Staben har till uppgift att bevaka frågor om likvärdig service och likställighet i staden när det gäller biståndsbedömning inom socialtjänsten. I stabens uppgifter ingår också att utarbeta förslag till riktlinjer och att implementera dessa.

Staben följer stadsdelsnämndernas verksamhet genom att ta del av olika dokument och genom regelbundna kontakter med förvaltningarna. Respektive programansvarig inom staben har haft regelbundna möten med cheferna inom programområdena, där även ansvarig controller inom stadsledningskontoret deltagit. Uppföljnings- och utvecklingsarbete har också skett i andra nätverk och arbetsgrupper, genom konferenser och seminarier samt i vissa frågor genom enkäter. Riktlinjer för verksamheter inom de olika programområdena har under året utarbetats, färdigställts och reviderats.

Samråd har även i stor omfattning skett med andra berörda enheter och förvaltningar i staden samt myndigheter såsom Stockholms läns landsting, Kommunförbundet, Socialstyrelsen, länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län (KSL) m fl. Syftet är bland annat att få en samlad bild över socialtjänsten, vad gäller resurser och utvecklingsbehov samt se hur samarbetet med andra myndigheter och organisationer kan förbättras.

Staben har aktivt medverkat i framtagandet av förslag till nyckeltal för socialtjänsten.

Omfattande utbildningar för främst stadsdelsförvaltningarnas personal har anordnats.

Staben har även medverkat i uppdatering av paraplysystemet innefattande bl.a. initiering av förändringar av vissa funktioner i systemet, genomgång av principerna för registrering av beslut och översyn av beslutsmallar.

Staben har under året medverkat i Socialstyrelsens sakkunniggrupp som utarbetar allmänna råd och handbok inom området barnutredningar.

Stipendier

Sedan 2001 har stipendier, 300 tkr årligen, avsedda för t.ex. studieresor, utdelats till socialarbetare i syfte att vidareutveckla metoder inom stadens socialtjänst. Vanligtvis har stipendier delats ut vid två tillfällen per år. Under våren 2005 utdelades 180 tkr. För hösten 2005 har dock inga stipendier delats ut med hänsyn till att förvaltningarnas personal antydde att det inte fanns utrymme för några utvecklingsinsatser utöver de som anordnades av Kompetensfonden.

Kompetensfonden

Staben har aktivt medverkat i arbetsgrupper vid framtagande av beslutsunderlag för ett flertal projekt som finansieras av kompetensfonden. Som exempel kan nämnas samverkansutbildning för personal som arbetar med personer med missbruk och psykiska störningar tillsammans med Stockholms läns landsting, planering för utbildning i ASI - dokumentation och utredningsmetodik (ASI – Addiction Severity Index), planering av olika utbildningar för personal inom stadens socialpsykiatri, uppföljning för personal inom missbrukarvården, förberedelser för utbildningar för personal inom ekonomiskt bistånd samt projektverksamheter inom BBIC och BUS, (BBIC – Socialstyrelsens projekt Barns Behov I Centrum och BUS – Barn och Ungdomar med behov av Särskilt stöd, samverkanspolicy mellan kommuner och landsting).

Utbildningar och seminarier under 2005

Totalt har 274 socialsekreterare m fl. inom barn-/ungdom och familj deltagit i utbildningar omfattande en halv till tre utbildningsdagar som anordnats av sta-

ben. Utbildningarna har rört handläggning och dokumentation, kursledning för adoptionsutbildning, utredning av faderskap m.fl. familjerättsliga frågor.

Upphandling av vård för barn och ungdomar

Den upphandling som genomfördes år 2003 har följts upp genom enkäter till de handläggare vid stadsdelsförvaltningarna som avropat på ramavtalet. Därutöver har staben, tillsammans med Placerings- och konsultationsenheten ansvarat för att besvara frågor kring avtalet från såväl vårdgivare som handläggare vid stadsdelsförvaltningarna och bistått dessa i avtalstolkning etc.

Informationskampanj i syfte att rekrytera fler familjehem till staden

Socialtjänstnämnden fick kommunfullmäktiges uppdrag att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna genomföra en kampanj i syfte att informera om familjevården och att rekrytera nya familjehem. Kampanjen har letts av projektledare vid socialtjänstförvaltningens stab i nära samarbete med Familjehemskonsulterna vid socialtjänstförvaltningen samt med representanter för stadsdelsförvaltningarna. 1,1 mkr avsattes för kampanjen.

En annonsbyrå anlätades för att utforma nytt informationsmaterial samt annonser. En PR-byrå fick i uppdrag att påverka journalister att intressera sig för frågan. Ett gemensamt telefonnummer och en gemensam e-postadress togs fram för att förenkla kontakten för de familjer som var intresserade av att bli familjehem. Informationsmaterial spreds till stadsdelsförvaltningar, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Under två veckor i november annonserades i 14 dagstidningar i Stockholm och Mälardalen. Kampanjen deltog i mässan UnderBARA BARN på Älvsjömässan under allhelgonahelgen.

Drygt 150 personer tog kontakt med anledning av kampanjen. Av dessa har en del varit mer intresserade av och lämpade för andra uppdrag som till exempel kontaktfamilj. Cirka 20 % har haft tidigare erfarenheter som familjehem eller kontaktfamiljer. Övriga har bjudits in till tre informationsmöten. Ett sjuttital personer har deltagit i informationsmöten och cirka 25 personer har hittills anmält sig till de två grundutbildningarna som anordnas under våren. Det förväntade resultatet av kampanjen är 50 nya familjehem.

Barncentrum

Staben har på uppdrag av socialtjänstnämnden och med särskilda medel från kompetensfonden utarbetat förslag till utvecklingsplan för Barncentrum som invigdes i september. Barncentrum ska inriktas på barn som är utsatta för vålds-, fridskränkings- och sexualbrott i nära relationer. I Barncentrums lokal samverkar socialtjänsten med polis, åklagare, rättsmedicin, barnpsykiatrisk och barnmedicinsk vård. Barncentrum har under 2005 drivits i projektform men från 2006 har medel för verksamheten avsatts i stadens budget. Förutom uppdraget att samordna den operativa utredningsverksamheten för de olika profes-

sionerna ska Barncentrum också utvecklas till ett kunskapscentrum för den sociala barnvården.

Barn och familj

Stadens tvärprofessionella konsultgrupp (BIF-gruppen BIF – Barn I Fara) har även under 2005 stått till stadsdelsförvaltningarnas förfogande för konsultation i komplicerade barnärenden.

Staben ingår i styrgruppen för implementering av BUS-policyn (BUS – Barn och Ungdomar med behov av Särskilt stöd), samverkanspolicy mellan kommuner och landsting och följer därigenom utvecklingen av det lokala och regionala samverkansarbetet för barn med sammansatta problem.

Staben har också medverkat i en arbetsgrupp som har uppgiften att finna fungerande vårdkedjor för asylsökande barn med uppgivenhetssymtom. I gruppen som har sammankallats av landstinget har BUP (BUP – Barn- och Ungdomspsykiatri), vuxenpsykiatri, Migrationsverket, Utlänningsnämnden och Rinkeby stadsdelsförvaltning ingått.

Stadens riktlinjer för utredning av faderskap har omarbetats med utgångspunkt från Socialstyrelsens nya allmänna råd och handbok i frågan.

Staben har under året tagit fram ett helt nytt program för obligatorisk utbildning av blivande adoptivföräldrar. Programmet har mycket större omfattning än tidigare utbildningserbjudande i staden. Det kommer att finansiera genom deltagaravgifter enligt kommunfullmäktiges beslut.

Ungdomar

Andelen ungdomar av stadens befolkning fortsatte att öka under året. Den största ökningen har skett inom åldersgruppen 16 – 18 år, där ökningen har prognostiserats till ca 14 % fram till år 2008.

Projekt

Ett stort behov finns av att hitta verkningsfulla metoder och förhållningssätt, som ökar möjligheterna att förebygga ett antisocialt beteendemönster och metoder som kan stoppa upp en negativ utveckling i ett tidigt skede. Inom ramen för kompetensfonden pågick under året intressanta projekt inom detta område. Kompetensfonden finansierar också ett projekt som drivs av socialtjänstförvaltningen, kring metoder att upptäcka och möta barn i våldsutsatta familjer, barn till missbrukare och psykiskt funktionshindrade (Barnstöd Stockholm). Projektet huvudsyfte är att lyfta fram barnperspektivet och riktar sig till personal inom verksamheter som både direkt vänder sig till barn och ungdomar och verksamheter som riktar sig till vuxna med ovanstående problematik.

Under året avslutades de pågående pilotprojekten inom ramen för Mobilisering mot narkotika (trestad). Samarbetet med Malmö och Göteborg kring trestads-samarbetet innefattar pilotprojekt inom 4 områden; förebyggande arbete inom skolan, krogar och riskmiljöer, unga missbrukare samt etablerade missbrukare. Utvärdering pågår av hela satsningen. Projekten MST (multisystemisk terapi), PUMAN (Projektet Unga Med risk att utveckla ett Alkohol- eller Narkotikaberoende) och Individen i fokus har permanentats och ingår nu i ordinarie verksamheter. Ett fortsatt samarbete med Malmö och Göteborg planeras, då regeringen har avsatt nya medel från och med år 2006.

Regeringens ungdomsbrottsutredning lämnade under våren 2005 sitt slutbetänkande över uppdraget att utvärdera och vidareutveckla 1999 års påföljdsreform för unga lagöverträdare (*Ingripande mot unga lagöverträdare* SOU 2004:122). Stora förändringar föreslogs vad gäller påföljdssystemet och kritik riktades bl.a. mot socialtjänstens utredningar och vårdplaner för unga lagöverträdare.

Samarbetat med Statens Institutionsstyrelse (SiS) om ungdomar placerade på de särskilda ungdomshemmen har fortsatt under året. Speciellt fokus har som tidigare lagts på gruppen ungdomar med behov av olika psykiatriska insatser.

Arbete har påbörjats för att utveckla ett gemensamt system för statistik och dokumentation av ungdomsmottagningarnas verksamheter med syfte att förbättra uppföljningen av mottagningarnas arbete.

Drog – och brottsförebyggande insatser

Sedan år 2002 har alla stadsdelsförvaltningar en förebyggande samordnare, som har finansierats till hälften med statliga medel och till hälften över socialtjänstnämndens budget. Precens fungerar som den stadscentrala resursen för samordnarna vad gäller utbildning, handledning samt annat stöd i utvecklandet av samordnarrollen. Under 2005 har detta arbete fortsatt med speciellt fokus på föräldrakampanjen och fortsatt implementering av STAN-programmet (STAN – Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program). Varje stadsdelsförvaltning har också fått 39 000 kronor till aktivitetspengar som kommer att redovisas till länsstyrelsen. En rapport om samordnarnas arbete åren 2002-2004 har tagits fram.

Drogvaneundersökning

Under året inleddes arbetet med Stockholms stads stora drogvaneundersökning (Stockholmsenkäten), som genomförs vartannat år. Undersökningar av stockholmselevernars situation i skolan och deras användning av alkohol, narkotika och tobak har genomförts sedan 1972. Metoden är att en enkät ställs till Stockholms samtliga elever i årskurs 9 samt i gymnasiets årskurs 2. Undersökningen kommer att genomföras i mars 2006 och omfattar cirka 10 000 ungdomar i Stockholms stad.

Föräldrakampanj/mediainsats

Precens genomför årligen en mediainsats riktad till tonårsföräldrar. 2005 års kampanj bestod av en bok som skickades hem till alla som har barn i åldern 13-17 år. Boken hade titeln "Hjälp, jag har en tonårsförälder!" och sändes ut v. 17-18. På uppdrag av Precens har utrednings- och statistikkontoret (USK) genomfört en läsarundersökning av boken. Uppmärksamhetsvärdet är liksom tidigare mycket högt, 96 procent av mammorna och 81 procent av papporna minns att de fått boken. 89 procent har sparat boken, och 40 procent har läst allt eller enstaka artiklar i den någon vecka efter att den skickades ut. Precis som tidigare är de intervjuade föräldrarna mycket positiva till att Stockholms stad ger ut sådan här information, 87 procent är mycket eller ganska positiva.

Folköls- och tobakstillsyn

Omfattande kontroller av hur butikerna tillämpar tobaks- och alkohollagarnas regler om 18 års åldersgräns vid tobaks- och folkölsförsäljning har genomförts tillsammans med stadsdelsförvaltningarna. Detta har bl.a. resulterat i ett stort antal åtgärdsärenden om förbud mot fortsatt försäljning och varningar till butiker som brustit mot bestämmelserna. Under året har Precens också drivit ett branschråd med företrädare för livsmedelsbranschen, polisen och stadsdelsförvaltningarnas drogsamordnare. Med hjälp av medel från Kompetensfonden har också ett ärendehanteringssystem kallat OL2 tagits fram som stöd till stadsdelsförvaltningarnas tillsynsarbete. Stadsdelsförvaltningarnas personal har fått utbildning i det nya systemet samt genomgång av den nya lagstiftningen på tobaksområdet.

Mobilisering mot narkotika

Inom ramen för Socialdepartementets MOBilisering mot narkotika har Precens ett huvudansvar för det förebyggande arbetet inom skolans område, vars syfte är att förbättra skolklimatet, göra föräldrar mer delaktiga, utveckla lärarnas pedagogik, stärka arbetslagen, skapa bättre rutiner för samverkan och finna nya alternativ till den traditionella ANT-undervisningen (ANT - Alkohol, Narkotika, Tobak). En tidning med namnet Dialog har tagits fram som beskriver det projektarbete som bedrivits, och den kommer att användas för att sprida skolutvecklingsidéerna till andra skolor i staden. Projektet kommer att drivas vidare med hjälp av medel från kompetensfonden.

MST – Multi Systemisk Terapi

Precens har under året fortsatt arbetet med administration, projektledning och utbildning för två MST-team inom sex stadsdelsförvaltningar, som arbetar i familjer med ungdomskriminalitet och missbruksproblem. MST-projektet har finansierats av socialtjänstnämnden, de sex stadsdelsförvaltningarna och med hjälp av medel från MOBilisering mot narkotika. MST-projektet utvärderas av FoU-enheten inom stadsledningskontoret. Från år 2006 drivs verksamheten vidare av de berörda stadsdelsförvaltningarna genom samarbetsavtal.

Komet – föräldraskapscirklar och Komet – ledarskap i klassrummet

Sedan år 2003 bedriver Precens, från början med ekonomiskt stöd från länsstyrelsen och Alkoholkommittén, ett projekt där föräldraträningsscirklar och ledarskap i klassrummet för lärare utvecklas. Programmen, som går under benämningen KOMET (kommunikationsmetod), bygger på forskning om ”vad som fungerar” och visar på goda resultat. Cirklarna vänder sig till föräldrar till barn i åldrarna 3-10 år, vilka kan vara utagerande eller uppvisar lättare beteendestörningar, koncentrationssvårigheter m.m.

Syftet med cirklarna är att föräldrar ska hitta sätt att interagera med sina barn så att de kan minska bråk och utagerande från barnets sida. Med bidrag från kompetensfonden och länsstyrelsen har verksamheten kunnat utökats ytterligare under år 2005. Precens projektanställda psykologer utbildar och handleder cirkelledare inom samtliga stadsdelsförvaltningar och cirka 1 000 föräldrar har hittills deltagit i cirklarna från starten. Under året har också ett arbete inletts för att anpassa programmet så att det kan användas som ett verktyg för de barn som blir aktuella för vård inom socialtjänsten. Komet i skolan – ledarskap i klassrummet – är ett snarlikt program som hjälper lärare att på ett bra sätt hantera oroliga och störande elever. Precens utbildar skolstöds- och resursteam i metoden för att de ska kunna utbilda lärare. Även KOMET utvärderas av FoU-enheten inom stadsledningskontoret.

Utbildningsverksamhet

I samarbete med Maria Ungdom och Värmdö kommun genomfördes under året ett internat för ett 60-tal ungdomsarbetare från Stockholm, Värmdö och Danderyd. På internatet fick deltagarna utbyta erfarenheter om arbete mot droger och med ungdomar i riskzon. En nätverksträff för personal inom stadsdelsförvaltningarna som arbetar med ungdomstjänst har genomförts. Genom samarbete med docent Nikolaus Koutakis vid Örebro Universitet har personal från stadsdelsförvaltningarna kunnat utbildas i Örebro Preventionsprogram (ÖPP). Programmet bygger på att utgå från den restriktiva hållning som föräldrar har till sina barns drickande i början av högstadiet och vidmakthålla den. Ett tiotal personer i staden har också gått en instruktörsutbildning i metoden, vilket innebär att staden kan driva arbetet vidare på egen hand. Samordnare i stadsdelsförvaltningarna har också erbjudits utbildning i Excel och PowerPoint med inriktning på redovisning av statistiskt material. I övrigt har Precens hållit flera nätverksträffar för drog- och brottsförebyggande aktörer vid stadsdelsförvaltningarna med erfarenhetsutbyte som främsta syfte.

Brottsofferstöd och medling

Precens bedriver sedan några år tillbaka verksamheter med stöd till unga brottsoffer och medling mellan gärningsmän och brottsoffer inom City, Söderorts och Västerorts polismästardistrikt. Verksamheterna bygger på samarbete mellan polismyndigheten, socialtjänstförvaltningen och stadsdelsförvaltningar. Verksamheter med medling vid ungdomsbrott och stöd till unga brottsoffer har kunnat erbjudas i samtliga stadsdelsområden år 2005.

Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Insatser för äldre

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – I arbetet och all verksamhet möta den äldre och dennes behov utifrån en helhetssyn.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att upprätthålla jourverksamhet för stadens medborgare i utsatta situationer när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Insatser för äldre	Kostnader	Intäkter	Anslag	Utfall
Egna verksamheter				
- Stockholms äldre- och handikappjour	-39,1	26,9	12,1	-0,1
Stöd till utomstående organisationer	-7,0		5,9	-1,1
Totalt	-46,1	26,9	18,0	-1,2
Därtill kommer kostnader för administrationen.				

Egna verksamheter

Stockholms äldre- och handikappjour (Trygghetsjouren, Larmcentralen Jourpatrullen/Akutvak).

Trygghetsjouren är tillgänglig i de akuta situationer som gäller myndighetsutövning och arbetsledning och som inträffar efter kontorstid inom äldre- och handikappomsorgen.

Larmcentralen tar emot larmanrop 24 timmar per dygn, och åtgärdar anropen. Man erbjuder även tjänster för installation, service och återhämtning av trygghetslarm.

Jourpatrullen är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas äldre- och handikappomsorg vad det gäller akuta utryckningsinsatser, då inga andra insatser står till buds. De ska även åtgärda akut uppkommet vakbehov, inom äldreom-

sorgen, hos den enskilda i dennes hem, efter utredning och biståndsbeslut fattat av jourhandläggare vid Trygghetsjouren.

Stockholms äldre- och handikappjour har ett underskott med 0,1 mkr. Verksamheterna har under året haft mycket höga kostnader för nya system och programvaror för larmmottagning, trygghetslarmteknik och dokumentation. Enheten kan efter förbättringarna ha en högre säkerhetsnivå i arbetet och också ge stadsdelsförvaltningarna en mera detaljerad statistik över de insatser som görs.

Projektet ”Bonusmodellen” är avslutat och utvärderat och beslut har fattats om att jourhandläggare fortsätter arbeta enligt ”bonusmodellen” i schemaprogrammet TimeCare.

Trygghetsjouren har skrivit 7 000 rapporter gällande 3 700 personer under året. Vårdtyngden, omvårdnadsbehovet och därmed också tidsåtgången vid varje ärende, har ökat hos dem som behöver hjälp i hemmet.

Larmcentralens larmkunder har under året ökat med 4 %, från 11 500 till 12 000. Inkomna larmanrop/mån har varit 32 500, en ökning mot föregående år. Totalt 390 500 larmanrop har inkommit. Ökningen beror delvis på omvandlingen av vissa servicehus till seniorboenden och genom detta har de boendes trygghetslarm överförts till Larmcentralen. De som tidigare bott på servicehus är många gånger vana vid att använda sina larm vid andra situationer än vid akuta behov.

Under året har 5 200 larminstallationer och serviceuppdrag utförts, dvs. en ökning med 10 % i förhållande till föregående år.

Jourpatrullens uppdrag har under året ökat något.

Under året har enheterna arbetat fram en gemensam värdegrund som har sammanfattats i ett dokument.

Ett projekt via kompetensfonden har påbörjats gällande ”Kompetensutveckling, äldre- och handikappjouren” för gruppen jourhandläggare, där fokus läggs på auskultation, samtalsmetodik och handledning.

Enheten för hemlösa och Gamlebo

Redovisning av *Enhetens för hemlösa* insatser för äldre hemlösa finns i avsnittet Insatser för de mest utsatta. I detta avsnitt finns också en redovisning om äldreboendet *Gamlebo*.

Organisationsdrivna verksamheter

Förvaltningen har under 2005 haft kontinuerlig samverkan med ett femtontal organisationer som bedriver äldreverksamhet för människor med invandrarbakgrund.

Dessa föreningar samarbetade under våren för att genomföra Pensionärernas dag på Skansen i syfte att öka kontakterna mellan svenska pensionärer och äldre med invandrarbakgrund. För att kunna genomföra detta erhöll de bidrag från organisations- och föreningsutskottet (OFU).

Förvaltningen inbjuder två dagar per år äldrenätverket med invandrarbakgrund för informationsutbyte och diskussioner. Dessa dagar är mycket uppskattade av äldrenätverket.

Ekonomiskt stöd har beviljats till svenska pensionärsorganisationer för aktiviteter i Stockholm samt till stadens hemgårdar för äldreverksamhet.

Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Insatser för funktionshindrade

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Staden ska garantera alla funktionshindrade kvalitativt bra omsorg, vård och service med kontinuitet och likvärdig bedömning oavsett var i staden de bor.

Insatserna ska utgå från den enskildes behov och önskemål och utgöra grunden för den enskilde att kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Det ska ges stort utrymme för delaktighet och inflytande över vardagen för den enskilde.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

Socialtjänstnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att samordna arbetet med att inrätta särskilt boende för fysiskt och psykiskt funktionshindrade.

Socialtjänstnämnden samordnar analys av mål och behov av kompetensutveckling för all personal i staden som arbetar med service och omsorg till funktionshindrade.

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna erbjuda ledsagning för att funktionshindrade på ett meningsfullt sätt ska kunna delta i samhällslivet.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Insatser för funktionshindrade	Kostnader	Intäkter	Anslag	Utfall
Egna verksamheter				
- LSS-kollo	-29,8	11,9	18,5	0,6
- Korttidshemmen Drömmen och Navet	-10,1	8,9	0,0	-1,2
- Enheten för ledsagarservice	-17,7	15,4	2,2	-0,1
Stöd till utomstående organisationer	-13,2		11,8	-1,4
Utomlänsplaceringar	-177,5		182,8	5,3
Totalt	-248,3	36,2	215,3	3,2
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administratio- nen.				

Egna verksamheter

Enheten för ledsagarservice

Enheten har ca 650 brukare och bistår också 5 handikappföreningar. För 2005 planerades genomföras 45 900 timmars ledsagning. Ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har genomförts med 50 296 timmar, föreningsledsagning med 1 856 timmar, totalt 52 152 timmar mot beräknade 45 900 timmar.

Utförda prestationer har resulterat i en budget i balans.

Förutom att barn och ungdomar med funktionshinder av neuropsykiatriska slag ökat har även personer med demensproblem ökat liksom ärenden från socialpsykiatri.

Möten och samarbete med brukarrådet där utvecklings- och förbättringsfrågor diskuteras har varit prioriterat. Brukarrådet består av 12 personer och är öppet även för anhöriga. Verksamheten får både genom rådet och andra brukare mycket positiv respons på verksamheten och de insatser som görs. En enkätundersökning genomfördes under 2005 och den bekräftade att enheten lever upp till sina kvalitetsgarantier som samlats under rubrikerna inflytande, trygghet och tillgänglighet.

Enheten har fortsatt prioriterat utbildning för de anställda. Deltagande i EU-projektet "Lys kompa, funka" har fortsatt under året. Alla medarbetare är involverade i utbildningen.

LSS-kollo

Verksamheten erbjuder kolloplatser för funktionshindrade utifrån deras individuella behov och intressen. Av 794 planerade platser utnyttjades 779. (98%).

En enkät riktad till alla deltagare efter sommaren 2005 (svarsfrekvens 65%) visar att 96% av de svarande var nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

I samband med personaldagar genomfördes utbildningsinsatser omkring målgruppens specifika behov.

LSS-kollo har under 2005 medvetet och noggrant följt upp sina kostnader för att hålla nere kostnadsutvecklingen. En ökad efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna på platser för mer omvårdnadskrävande kollodeltagare innebar, att i tertiärrapport 2 prognosticerades för året ett underskott på 1,6 mkr. Socialtjänstförvaltningen begärde och fick ett tilläggsanslag på denna summa. Genom sänkta kostnader och uthyrning av lokaler behövdes endast 1,0 mkr av tilläggsanslaget användas.

Korttidshemmen Drömmen och Navet

Drömmen riktar sig till ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning och/eller autism, som enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till korttidsvistelse utanför det egna hemmet. Många av gästerna har omfattande funktionshinder och stora behov av omvårdnad.

Navet riktar sig till ungdomar 13-23 år med fysiska funktionshinder, som enligt LSS har rätt till korttidsvistelse. Många av ungdomarna har omfattande fysiska funktionshinder. Vistelsen på korttidshemmen ska tillgodose gästernas/ ungdomarnas behov av miljöombyte och rekreation och ge möjlighet till personlig utveckling.

Båda verksamheterna startades genom anhörigas initiativ. Flera av de ursprungliga gästerna är inte längre aktuella, eftersom de erbjudits gruppbostad eller eget boende. Tidigare har det varit kö till förvaltningens korttidshem vilket det inte har varit under året. Antalet inskrivna gäster har varit 41. Alla har erbjudits plats de dygn som beviljats. Totalt antalet budgeterade gästdygn per månad för Drömmen och Navet 2005 var 2 235. Faktiskt antal utnyttjade gästdygn blev 2 089.

Korttidshemmen har totalt ett underskott med 1,2 mkr. Intäktsbortfallet beror på att några gäster flyttat till gruppbostad och några har på grund av långtids sjukdom inte kunnat vistas på korttidshemmen. Några gäster har dessutom beviljats färre vistelsedygn än tidigare.

Organisationsdrivna verksamheter

Fysiska funktionshinder

Socialtjänstnämnden ger ekonomiskt stöd till organisationer som arbetar med människor med fysiska funktionshinder. Stödet avser såväl organisationer som ger individstöd som organisationer som har en intressepolitisk inriktning i sitt

arbete. Stamningsföreningen och Sveriges Synskadades förbund – Stockholmsavdelningen är ett par exempel på organisationer som får stöd.

Flera av dessa föreningar erhöll under 2003 och 2004 projektbidrag för att nå ensamma och isolerade medlemmar. Dessa projekt är tidsbegränsade och ingår sedan 2005 i ordinarie verksamhet.

Förvaltningen arbetade under 2003 intensivt med att vara Föreningen för döva och blinda, Stockholmsavdelningen, behjälplig med projektering av ett Allaktivitetshus för denna mycket isolerade grupp. Under 2004 kunde föreningen skriva kontrakt för nya lokaler och verksamheten kunde påbörjas under hösten. Under 2005 utvecklades verksamheten och fler medlemmar hittar nu till Allaktivitetshuset.

Psykiska funktionshinder

Under året har bidrag givits till 16 organisationer som arbetar med psykiska funktionshinder. Tre av dessa har anställda för att arbeta med målgruppen. De tre verksamheterna når dagligen ett stort antal medlemmar. Dessa föreningar anordnar också utbildningar för såväl målgruppen som de som arbetar med denna. Foutain House och Intresseföreningen för schizofreni är ett par exempel på organisationer som får stöd.

Nämnden har vidare givit bidrag till sex föreningar som arbetar lokalt med målgruppen inom Riksförbundet för social och mental hälsa (RSMH). Dessa föreningar är kamratföreningar som behöver stöd i olika frågor vad gäller verksamheten. Detta stöd bistår RSMH – Stockholmsdistriktet med.

Generella stadsövergripande frågor

Staben har till uppgift att bevaka frågor om likvärdig service och likställighet i staden när det gäller biståndsbedömning inom socialtjänsten. I stabens uppgifter ingår också att utarbeta förslag till riktlinjer och att implementera dessa.

Staben följer stadsdelsnämndernas verksamhet genom att ta del av olika dokument och genom regelbundna kontakter med förvaltningarna. Respektive programansvarig inom staben har haft regelbundna möten med cheferna inom programområdena, där även ansvarig controller inom stadsledningskontoret deltagit. Uppföljnings- och utvecklingsarbete har också skett i andra nätverk och arbetsgrupper, genom konferenser och seminarier samt i vissa frågor genom enkäter. Riktlinjer för verksamheter inom de olika programområdena har under året utarbetats, färdigställts och reviderats.

Samråd har även i stor omfattning skett med andra berörda enheter och förvaltningar i staden samt myndigheter såsom Stockholms läns landsting, Kommunförbundet, Socialstyrelsen, länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län (KSL) m fl. Syftet är bland annat att få en samlad bild över socialtjänsten, vad

gäller resurser och utvecklingsbehov, samt se hur samarbetet med andra myndigheter och organisationer kan förbättras.

Gränsdragningsfrågor mellan staden och Stockholms läns landsting

Under året har staben i samarbete med juridiska avdelningen och stadsledningskontoret fortsatt arbetet med att reglera vissa ansvars- och kostnadsfördelningsfrågor mellan staden och Stockholms läns landsting inom områdena omsorg om funktionshindrade, socialpsykiatri och vuxenmissbruk. Under 2005 träffades en överenskommelse om samverkan mellan staden och landstinget kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik. Överenskommelsen trädde i kraft 1 juli 2005.

Genomförandegruppen för utbyggnad av bostäder med särskild service

Under året har genomförandegruppen, under ledning av socialtjänstförvaltningens stab och med representanter från gatu- och fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna, fortsatt sitt arbete. Genomförandegruppen har sammanträtt åtta gånger under året och en lägesrapport om gruppens arbete har redovisats i socialtjänstnämnden.

Under perioden har arbete pågått med ca 130 objekt och omfattat ca 500 lägenheter. I staden har under perioden 2001 till 2005 färdigställts 307 nya lägenheter i bostäder med särskild service.

Under hösten 2005 genomförde staben en inventering av behovet av bostad med särskild service för personkretsen 1 och 2 LSS (LSS – lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Inventeringen utgör underlag för den fortsatta revideringen av utbyggnadsplanen. Under 2006 genomförs kartläggning av behovet av boendeformer för psykiskt funktionshindrade.

Socialtjänstnämndens handikappråd har utsett representanter till en referensgrupp som fått information om genomförandegruppens arbete. Under året har inletts samarbete med en bostadsgrupp inom handikapporganisationernas samarbetsorgan, HSO.

Under året har ett möte hållits med de handläggare som har till uppgift att förmedla särskilda boenden till funktionshindrade, de s.k. förmedlingsgrupperna inom stadsdelsförvaltningarna.

Funktionshindrade

Arbetsgrupper

Under året har en arbetsgrupp med deltagande från särskolan och stadsdelsförvaltningarna avslutats. Syftet har varit att utarbeta en överenskommelse om rutiner för elevers övergång från gymnasiesärskola till daglig verksamhet. Ar-

betsgruppen har letts av socialtjänstförvaltningens stab och avslutades i juni 2005.

En arbetsgrupp för översyn av riktlinjer för insatsen korttidstillsyn enligt LSS, tillsattes under året. Förutom översyn av riktlinjer utreds vissa avtalsfrågor. Arbetet leds av socialtjänstförvaltningen med deltagande från stadsdelsförvaltningarna. Arbetet avslutas under första halvåret 2006.

Socialtjänstförvaltningens stab har, tillsammans med representanter från stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna, deltagit i arbetet med framtagande av ett nytt resursfördelningssystem för omsorgen om funktionshindrade. Arbetet fortsätter under 2006 med att utveckla ett nytt bedömningsinstrument för mätning av den enskildes omvårdnadsbehov. Detta arbete kommer att ledas av socialtjänstförvaltningens stab.

Kundval

Socialtjänstförvaltningen deltar kontinuerligt i de årligen återkommande kundvalsupphandlingarna när det gäller LSS-insatserna ledsagning och avlösning.

Projekt

Under hösten 2005 startades ett samarbetsprojekt mellan socialtjänstförvaltningen och landstinget om samordnade insatser för personer med neuropsykiatriska funktionshinder med tonvikt på diagnoserna ADHD och Aspergers syndrom. Syfte med projektet är att öka kunskapen om vuxna personer med neuropsykiatriska funktionshinder hos personal inom både landstinget och socialtjänsten. Vidare ska samarbetsformer utvecklas för att förmedla anpassade och samordnade insatser så att risken för tillkommande problematik hos målgruppen kan minska. Medel för projektet har erhållits genom de så kallade "Miltonpengarna" och projektet avslutas under hösten 2006.

Riktlinjer och tillämpningsanvisningar

Ett antal frågeställningar av riktlinjekaraktär – förtydliganden och klargöranden - har beretts under året. Vidare har riktlinjer för utförardokumentation inom omsorgen om funktionshindrade tagits fram samt har tillämpningsanvisningarna för avgiftssystemet inom omsorgen om funktionshindrade, aktuella avgiftsbroschyrer, brukarbrev och till avgiftssystemet kopplade applikationer i paraplysystemet genomgått en revidering.

Utbildningar

Jämte utbildning i egen regi har staben deltagit i utbildningssatsningar i kompetensfondens regi och externt (SSI m.m.)

Omsorg om funktionshindrade 2005	Antal Deltagare
Riktlinjer för nya handläggare	27
Utbildning i avgifter och KBH	150
Introduktionsutbildning för utförarchefer i nya regler för dokumentation m.m. i juni 2005	80
Rättspraxis	125
BUS utbildningar + utbildning om hjärnskador + externt seminarium om elöverkänslighet	450
Utbildning – ramavtalsfrågor	130
Utbildning för utförarchefer om nya regler för dokumentation och anmälningsplikt enligt LSS	160
<i>Totalt</i>	1 123

Utvecklingsstörda personer boende utom länet s.k. ”utomlänare”

Kostnadsansvaret för 203 personer med utvecklingsstörning från Stockholms län, placerade av landstinget före kommunaliseringen 1995, ligger på socialtjänstnämnden. I kostnadsansvaret ingår att följa upp, omförhandla avtal och prissförhandla med privata vårdgivare.

I december 2005 har 24 avtal, varav 20 avtal avser privata vårdgivare, avslutats i samförstånd med bosättningskommunerna utifrån lagen om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. Detta innebär att 111 personer med utvecklingsstörning blir fullvärdiga invånare i sin bosättningskommun. Under året har två personer avlidit.

Socialpsykiatri

Tendensen inom socialpsykiatri har varit att staden fått ta ett allt större ansvar för individer med behov av omfattande stöd och insatser i form av bland annat bostäder med särskild service, boendestöd och sysselsättning. Under året har stadsdelsförvaltningarna aviserat att man av resursskäl tvingas göra prioriteringar och hitta olika variationer för att kunna tillgodose de behov som finns. Kostnaderna inom programområdet har ökat där placeringar i främst HVB-hem utgör en stor kostnad.

Staben har ägnat mycket tid åt att i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa hitta bra och fungerande samverkansformer mellan olika myndigheter, främst landstinget, för att förbättra stödet till psykiskt funktionshindrade och reglera ansvars- och kostnadsfördelning av insatser.

Under andra halvåret 2005 har den träffade överenskommelsen om personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik börjat tillämpas. En utvärdering görs i början av 2006. Ett informationsmöte om stadens över-

enskommelse med landstinget om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/ eller beroendeproblematik har anordnats.

Staten beviljade under året s.k. Miltonpengar till kommuner och landsting för olika projekt till psykiskt funktionshindrade. Stadsdelsförvaltningarna och socialtjänstförvaltningen har kunnat ansöka om medel i samverkan med landstinget. Staben har medverkat i arbetet med att bistå vid ansökningar och fördelning av Miltonpengarna. Projekten omfattar bland annat insatser till personer med psykiskt funktionshinder och missbruk, stödformer i boende, sysselsättning, uppsökande verksamhet och projekt kring neuropsykiatri. Staben leder projekt om stöd till personer med neuropsykiatriska funktionshinder samt ett projekt som följer utvecklingen samt tar fram underlag till ytterligare gemensamma verksamheter mellan staden och landstinget till psykiskt funktionshindrade. Miltonprojekten kommer pågå även under 2006.

Under året har Kommunförbundet Stockholms län (KSL) och Stockholms läns landsting gemensamt fortsatt samverkansarbetet mellan kommuner och landsting för psykiskt funktionshindrade. Staben har varit representerad vid möten i dessa frågor.

Staben har medverkat i flera projekt som fått medel från kompetensfonden. Ett av dessa handlar om att utarbeta underlag och förslag till utrednings-, uppföljnings- och dokumentationssystem inom stadens arbete med psykiskt funktionshindrade. Staben har deltagit i styrgruppen för detta projekt.

Staben har medverkat aktivt i arbetet med att starta ett socialpsykiatriskt kunskapscenter i Stockholm stad och deltar i styrgruppen för projektet som leds av FoU-enheten inom stadsledningskontoret.

Staben har medverkat vid olika möten för planering och genomförande av utbildningar med kompetensfonden. Bland annat vid samverkansutbildning med landstingets psykiatri och stadens socialpsykiatriska verksamheter, idéseminarier med boendestödjare, personal vid arbetsverksamheter och träfflokaler, utbildningar i utredningsarbete för socialsekreterare och biståndsbedömare samt dokumentation för utförare.

Staben har deltagit i den arbetsgrupp som haft i uppdrag att göra översyn av resursfördelningssystemet för programområdet socialpsykiatri. Ett nytt förslag till resursfördelningssystem som gäller från 2006 beslutades under 2005. Vissa delar i systemet ska utredas vidare under 2006.

Totalt finns i Stockholms stad 26 personliga ombud. Staben har varit representerad i en särskild referensgrupp hos länsstyrelsen för att följa verksamheten med personliga ombud. Ett underlag till enkät för utvärdering av verksamheten har utarbetats under året. Resultatet redovisas under 2006.

Vissa stadsdelsnämnder har under året haft verksamhet med rörliga team, vars syfte är att söka upp och förstärka stöd till psykiskt funktionshindrade och att vid behov stödja anhöriga. Denna verksamhet ska fortsätta och årligen utvärderas av staben i samråd med stadsledningskontoret.

Under året har staben påbörjat arbetet med att genomföra en omfattande inventering av antalet personer i staden med psykiska funktionshinder samt vilka behov dessa personer har av bland annat boende och sysselsättning.

Under året har revidering av riktlinjerna för stadens insatser till psykiskt funktionshindrade påbörjats. Riktlinjer för utförardokumentation inom funktionshinderområdet har utarbetats under året.

Utbildningar

Under året anordnades en utbildningsdag om riktlinjer för stadens insatser till psykiskt funktionshindrade samt en dag med genomgång av rättspraxis inom socialpsykiatri. Totalt deltog 70 personer. Staben anordnade vid två tillfällen informationsdagar om de avtal som har upphandlats inom funktionshinderområdet.

Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Insatser för de mest utsatta

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Motverka hemlöshet. Arbeta för att stärka det brottsförebyggande arbetet. Verka för minskat drogmissbruk. Arbeta med åtgärder för att få fler människor i arbete. Samverka med ideella organisationer.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

För att kunna erbjuda hemlösa olika boendeformer åtar sig socialtjänstnämnden att ge bidrag till organisationer som också anordnar härbärgesplatser och/eller korttidsplatser för hemlösa eller driver egna boenden (anslags- och intäktsfinansierade boenden).

Socialtjänstnämnden åtar sig att skapa boenden för utsatta grupper.

Socialtjänstnämnden åtar sig att upprätthålla jourverksamhet för stadens medborgare i utsatta situationer när stadsdelsförvaltningarnas insatser inte är tillgängliga.

Socialtjänstnämnden åtar sig att i samarbete med stadsdelsförvaltningarna arbeta för att på speciellt utsatta platser i staden förebygga alkohol- och narkotikamissbruk, prostitution och annan kriminalitet.

Socialtjänstnämnden åtar sig att bedriva uppsökande arbete och erbjuda olika former av insatser för missbrukare och hemlösa.

Socialtjänstnämnden åtar sig att erbjuda kvalificerade behandlings- och rehabiliteringsinsatser samt på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna erbjuda HVB-platser för vuxna med alkohol- och drogmissbruk.

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna erbjuda kompetensutveckling, samordningsinsatser och statistikuppföljning inom stadens budgetrådgivning.

Socialtjänstnämnden åtar sig att tillhandahålla kompetensutveckling för att stärka stadens brotts- och drogförebyggande arbete.

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna erbjuda arbetsrehabilitering och arbetshabilitering för personer med arbetshinder.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Insatser för de mest utsatta	Kostnader	Intäkter	Anslag	Utfall
Egna verksamheter				
- HVB vuxna	-184,8	184,4	0,0	-0,4
- START	-34,0	18,4	15,7	0,1
- Enheten för hemlösa	-179,2	19,0	147,4	-12,8
- Socialjouren	-14,3	0,1	14,4	0,2
- Tak-över-huvudetgarantin	-4,8	4,1	1,4	0,7
- Uppsökarenheten för vuxna	-6,7	0,2	6,4	-0,1
- Jourhavande kurator	-2,2	0,0	-2,3	0,1
- Prostitutionsenheten	-4,9	0,3	4,5	-0,1
- Kriscentrum för kvinnor	-9,6	2,6	7,3	0,3
- Stadsgemensamma boenden	-65,0	55,2	11,9	2,1
(Råcksta, Drevvikshemmet, Triaden, Basboendet, Norrtull, Äldreboendet Gamlebo, Västan och Hvilan)				
Stöd till utomstående organisationer	-73,3	0,5	77,3	4,5
Privata aktörer	-17,9	1,1	17,9	1,1
(Planeringshemmen AB och Skarpnäck Care AB)				
Totalt	-597,6	285,9	306,5	-4,4
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administrationen.				

Egna verksamheter

HVB Vuxna

HVB Vuxna tillhandahåller utredning/motivation, stödboende, omvårdnadsboende, behandling, familjevård, öppenvård för vuxna med psykosociala och /eller missbruksproblem och arbetsinriktad rehabilitering. Utbudet av platser i verksamheten har under vissa delar av året varit större än vad vårdköparna har efterfrågat. Detta gäller särskilt platser i behandlingshem.

Verksamheterna har en kvalitetsbeskrivning av de tjänster som förmedlas. Utifrån dessa beskrivningar sker kontinuerligt kvalitetsmätningar.

HVB Vuxnas bokslut visar på ett underskott med 0.4 mkr.

Behandlingshem

Krukis/Örnsberg vänder sig till personer som missbrukar alkohol eller andra droger i kombination med psykisk sjukdom eller störning. Det finns 25 platser i heldygnsvård och 3 platser i träningsboende.

Västberga Gård bedriver motivations- och utredningsarbete liksom behandling för personer med narkotika- och blandmissbruk. Det finns en särskild kvinnoavdelning med 6 platser med ett särskilt behandlingsprogram. Totalt finns 45 platser.

Östagar den har 15 platser för alkohol- och narkotikamissbrukare. Institutionen tar emot klienter i metadon- eller subutexbehandling. Institutionen arbetar utifrån ett strukturerat program inriktat på "vardagslärande".

Älvis/Älvsjöhemmet bedriver 12-stegsbehandling som innehåller primärbehandling, återfallsbehandling och förlängd behandling. Målgrupp är alkohol-, drog- eller spelberoende män och kvinnor. Det finns 16 platser.

Eftersom behandlingshemmens utbud har varit för stort och resulterat i underskott, har inför 2006 antalet platser på Västberga motivation/utredning och Östagar den anpassats till efterfrågan.

Omvårdnadshem

Edshemmet tar emot klienter med alkohol- och blandmissbruk som har behov av handikappanpassning, högre respektive lägre omvårdnad och lättare avgiftning. Det finns 31 platser för omvårdnad, varav 14 för rörelsehindrade. Utöver detta finns 2 platser för lättare avgiftning.

Hamnvikshemmet med 27 platser tar emot medelålders/äldre manliga alkohol- och blandmissbrukare. Vården syftar till fysisk och psykisk återhämtning, att bryta social utslagenhet, social träning, planering, hjälp och stöd för att på sikt klara eget boende.

Ljunghagens målgrupp är klienter med svåra alkoholskador. Det finns 23 platser och verksamheten innehåller ADL-träning, individuella aktiveringsprogram, sysselsättningsterapi, sjukgymnastik etc.

Efterfrågan på platser vid Omvårdnadshemmen som uppvisar överskott har fortsatt varit hög, vilket innebär att Hamnvikshemmet under 2006 kommer att utöka med tolv nya platser.

Stödboenden

Ansgariegatan är ett stödboende som erbjuder skyddat boende med stödinsatser för kvinnor med psykosociala och/eller psykiska problem. Det finns 11 platser och dessutom 4 platser i träningskollektiv.

Ankaret som har 25 platser vänder sig till klienter med missbruk och lättare psykiska problem. Klienterna får hjälp med att strukturera upp sin tillvaro och träna de färdigheter som behövs för att klara ett eget boende.

Ekens målgrupp är bostadslösa med drogproblematik. Eken har 17 platser i själva stödboendet. Dessutom finns ett träningskollektiv med 10 platser som Eken tillsammans med Ansgariegatan och Riddaren gemensamt ansvarar för. 6 platser är avsedda för kvinnor.

Linden är ett stödboende med 71 platser för klienter med missbruk och/eller psykosocial problematik. Man erbjuder ett differentierat stödboende innehållande korttidsboende, stödboende och självhushåll.

Lönnen har 55 platser och 15 träningslägenheter för klienter med missbruksproblem. Platserna är fördelade på 5 våningar, på en bor bara kvinnor och på en annan klienter som genomgått 12-stegsbehandling.

Riddaren är ett stödboende för klienter som genomgår underhållsbehandling med Metadon eller Subutex. Det finns 13 platser på själva boendet men därutöver 6 platser i träningskollektiv, 2 platser i träningslägenhet samt 1 plats i försökslägenhet.

Stegsholm har 16 platser för målgruppen manliga heroinmissbrukare med underhållsbehandling med Subutex och 14 platser för stödboende för gruppen alkohol- och blandmissbrukare.

Stödboendeenheterna visar totalt sett ett mindre underskott beroende på lägre intäkter än budgeterat. Många nya verksamheter inom området har tillkommit, med för kunden lägre dygnspriser, vilket troligen påverkat efterfrågan på enhetens stödboenden.

Familjehem för vuxna

Familjevård för Vuxna (FamVux) placerar vuxna från 18 år med missbruks- sociala- och psykiska problem i familjehem. Hemmen finns belägna över hela landet. Målsättningen med familjehemsvistelse är generellt social rehabilitering. För närvarande är närmare 100 klienter placerade. Verksamheten uppvisar ett mindre överskott.

Arbetsrehabilitering

KrAmiMoa är en verksamhet som drivs i samarbete mellan Länsarbetsnämnden, Kriminalvården och Stockholm HVB Vuxna. Verksamheten tar emot kvinnor och män som för sin rehabilitering är i behov av arbetsmarknadsinriktade åtgärder. Målsättningen är att deltagarna ska finna, få och behålla ett arbete/utbildning samt finna en väg till ett självständigt liv.

Att stärka och utveckla samarbetet inom HVB Vuxna mellan de olika verksamheterna, har varit en prioriterad uppgift under 2005. Olika arbetsgrupper har bildats där verksamheter med samma eller liknande målgrupp diskuterar hur vårdutbudet ska både förbättras och effektiviseras. Syftet är bl.a. att enheten utifrån de uppdrag som kommer från stadsdelsförvaltningar och länskommuner ska kunna erbjuda olika kombinationsmöjligheter i vårdutbudet. Förändringar i omvärlden och utbudet både inom socialtjänstförvaltningen och på stadsdelsförvaltningarna innebär en ständigt pågående process om innehåll och vilka målgrupper verksamheterna vänder sig till.

Kvinnoverksamheterna vid Ansgariegatan, Västberga gård, Lönne och Hornsgatans halvvägsboende, har under året påbörjat ett samarbete med andra verksamheter inom socialtjänstförvaltningen som vänder sig till kvinnor.

Ett gemensamt etiskt program för HVB Vuxnas verksamheter påbörjades på enhetens planeringsdagar under hösten 2005. En grupp inom enheten har också arbetat med att ta fram ett förslag till ett kvalificerat gemensamt introduktionsprogram för nyanställda.

Stockholms arbetsmarknadstjänster (START)

START har under 2005 genomfört rehabiliteringsinsatser på uppdrag från stadens förvaltningar och andra motsvarande verksamheter. I rehabiliteringsuppdragen arbetar man med fokus på uppdragsgivarnas uttalade målsättning i uppdragsbeskrivningen och överenskommelsen i den individuella planeringen.

Enhetens kvalitetssystem har fortsatt utvecklats under året genom att processkartläggningar av tjänster och avtal, rutinbeskrivningar etc. har genomförts. Detta har medfört att enhetens arbete mer tydligt bedrivs på ett enhetligt rehabiliteringsinriktat sätt med klienten i fokus.

START har gjort ett kvalitetsbokslut för 2005. Ett antal förbättringsverktyg införts successivt för att på ett systematiskt sätt kunna förbättra verksamheten. Det heltäckande kvalitetssystemet innebär bl.a. tydlighet när det gäller mål, uppföljning, dokumentation och rutiner.

Under 2005 har START genomfört 389 rehabiliteringsuppdrag varav 283 avslutats. Klienterna har gått vidare till reguljärt arbete, företagsförlagd praktik, studier, pension, behandling, annan arbetsmarknadsåtgärd eller avbrutit insatsen. Enheten har nått upp till planerade prestationer.

START har tidigare (2004) genomfört projektet Verksamhets- och kompetensanalys, som ett led i att öka medarbetarnas delaktighet i START:s verksamhetsutveckling. Analysen utmynnade i en gemensam handlingsplan och individuella kompetensutvecklingsplaner. Arbetet med att genomföra handlingsplanens åtgärdsförslag pågår fortlöpande och avstämningar av handlingsplanen görs årligen. Åtgärds punkterna berör områdena; framtid, medarbetare, resurser, delaktighet och dialog, marknadsföring, arbetsmiljö samt kvalitet. Ungefär hälften av det dryga femtiotalet åtgärds punkter har genomförts hittills.

Ett nytt rehabteam har tillskapats under 2005. Inom detta team, som efter förberedelser påbörjar det egentliga arbetet vid årsskiftet 2005/06 samlas START:s samtliga rehabledare och arbetsterapeuter. Inom teamet kommer det också att finnas 3 arbetsledare som står för den dagliga sysselsättningen och en administratör. Teamet håller på att utveckla ett mer differentierat utbud till stadsdelsförvaltningarna, speciellt då det gäller arbetsförmågeutredningar.

ArbetsREHAB når inte upp till budgeterade intäkter vilket beror på att Hantverksbyn inte haft full beläggning under året, samt kostnader för inte budgeterade investeringar i VVS.

Team Söder har en budget i balans.

Team Västerort har haft en lägre beläggning än förväntat. Teamet kommer ändå att ha en budget i balans, genom att kostnaderna anpassats till intäkterna.

Sammantaget har enheten en budget i balans.

START har under året prioriterat arbete med att hitta samverkansformer mellan stadsdelsförvaltningarnas olika avdelningar och verksamheten. Ett exempel på detta är ett samarbete mellan Årsta Enskedes avdelningar för försörjningsstöd och arbetsmarknad samt park och miljö. Denna samverkan bygger på att START:s arbetsledare kan bidra med specialistkunskap inom såväl teknik och miljö, som kunskaper om personer med olika arbetshandikapp. Ett liknande samarbete pågår även med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning. START har också medverkat till att inom Vantörs stadsdelsförvaltnings park och renhållning utveckla praktikplatser.

En överenskommelse har tecknats om samarbete mellan START och HVB vuxnas institutioner Bandhagshemmet, Ankaret, Linden och Krukis/Örnsberg (BALKgruppen). Samarbetet avser klientinriktade sysselsättningsåtgärder. START:s åtagande i överenskommelsen är att stå för klientinriktad arbetsledning med syfte att stimulera till arbetsträning och fasta arbetsrutiner. På bland annat Stegsholm får klienten såväl skyddat boende och Subutexbehandling som möjlighet att arbetsträna inom snickeri genom START:s försorg.

Socialjouren

Socialjouren är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas sociala enheter och ansvarar för handläggning av akuta sociala problem som uppstår på icke-kontorstid. Socialjouren är myndighetsutövare och är den enhet som fattar beslut på icke-kontorstid vad gäller ärenden aktuella inom individ och familjeomsorgen. Till Socialjouren kan allmänheten även vända sig för råd och stöd. Personer som inte bor i Stockholm och behöver socialtjänstens insatser tas emot även dagtid.

Socialjouren har det akuta psykosociala ansvaret vid katastrofer, större olyckor och bränder i Stockholms stad samt ansvar för att berörd stadsdelsförvaltning aktiveras.

Budgetutfallet för år 2005 visar ett överskott på ca 0,2 mkr.

Socialjouren handlade ca 21 000 ärenden under 2005, en minskning med 1 000 ärenden jämfört med 2004. Ca 3 500 barnavårdsärenden handlades under 2005, en minskning med ca 500 ärenden jämfört med 2004. 108 barn och ungdomar placerades, varav 21 omhändertogs omedelbart enligt 6 § LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga), 25 omplacerades enligt 11 § LVU och 62 placerades frivilligt enligt 4:1 § SoL (socialtjänstlagen). Den stora skillnaden jämfört med förra året är ökningen av antalet omedelbara omhändertaganden enligt 6 § LVU, som under 2004 var 9 och under 2005 var 21. Det är i huvudsak ungdomar som har omhändertagits, men även några yngre barn.

Antalet kvinnomisshandelsärenden var 582. Antalet beviljade hemresor inom Sverige, Norden och övriga EU var 716, vilket är samma antal som 2004.

57 kontakter med drabbade vid bränder eller mindre katastrofer föranledde akutåtgärder från Socialjourens sida. Socialjouren deltog aktivt i början av året i Stockholms stads insatser vid Sydostasienkatastrofen. Vid olika händelser har Socialjouren blivit kontaktad under året, såsom vid mord och allvarliga trafikolyckor.

TÖG-projektet (TÖG – Tak-över-huvudetgarantin)

Socialjouren arbetar i ett projekt för att utveckla flexibel fältförlagd biståndsbedömning på härbärgen med Uppsökarenheten, Enheten för hemlösa och fyra stadsdelsförvaltningar (Liljeholmen, Farsta, Hässelby-Vällingby och Maria Gamla stan stadsdelsförvaltningar). Medel har beviljats av kompetensfonden och projektet fortsätter till och med 2006-08-31. Målsättningen är att minska kostnaderna för TÖG och att knyta klienterna till handläggare på stadsdelsförvaltningarna/Enheten för hemlösa. Projektet har varit framgångsrikt, klienternas kontakter med stadsdelsförvaltningarna har förbättrats så att bistånd till logi och insatser av mer långsiktig karaktär ombesörjs av handläggare vid stadsdelsförvaltningarna.

Uppsökarenheten för vuxna

Enheten ansvarar för uppsökande arbete riktat till missbrukare, psykiskt sjuka, hemlösa och övriga vuxna. Arbetet bedrivs i gatumiljöer, på dagverksamheter, på landstingets avgiftsnings- och tillnyktringsenheter, på härbärgen och Kronobergshäktet. Arbetet bedrivs i första hand i city och på platser där personer från andra stadsdelsförvaltningar och/eller andra kommuner vistas.

Vuxenuppsökarna arbetar aktivt för att följa upp hemlösa som vistas längre tider på härbärgen i syfte att stadsdelsförvaltningar/Enheten för hemlösa ska hitta mer långsiktiga lösningar för dessa personer.

I Uppsökarenheten för vuxnas uppdrag ingår att uppmärksamma, identifiera, och lyfta fram brister i hjälpsystemen genom att kartlägga och rapportera om trender, boplatser och andra sociala problem som uppmärksammas genom det fältförlagda arbetet.

Enheten redovisar ett underskott på ca 0,1 mkr, vilket beror på flyttning och ökade lokalkostnader.

En samlokalisering med landstingets uppsökande verksamheter för vuxna har genomförts under 2005 och en utveckling mot arbete i tvärprofessionella team har påbörjats.

Enheten har under året avsatt resurser i projekten "Lots för livet" i samarbete med landstinget och polisen och "Hemlösa i husvagn".

"Lots för livet" är ett samarbete mellan socialtjänstförvaltningen, Beroendecentrum Stockholm och polismyndigheten, som innebär att de berörda aktörerna samordnar sina insatser så att de missbrukare som befinner sig på någon av Stockholms identifierade s.k. drogarenor (Sergels torg, Gullmarsplan, Tensta och Rinkeby) får tillgång till vård och behandling på ett smidigt och lättillgängligt sätt. Socialtjänstens lots som varit en uppsökare från Uppsökarenheten för vuxna har i uppgift att kartlägga stadsdelstillhörighet, kontakta aktuell stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa och så fort som möjligt länka in handläggande socialsekreterare i det fortsatta utrednings- och planeringsarbetet.

Vid årsskiftet 2004-2005 kartlade socialtjänstförvaltningens Uppsökarenhet för vuxna de hemlösa personer som då bodde i husvagn. Det rörde sig om 20-25 personer och de flesta hade ingen kontakt med socialtjänsten. Socialtjänstförvaltningen utredde ett antal olika lösningar för att stärka det sociala uppsökande arbetet med de husvagnsboende. Den lösning som valdes var att ge de husvagnsboende, som då fanns på Hökarängsbadet och som skulle avvisas inom kort, möjlighet att flytta till Skrubba triangeln i februari 2005. En halvtidstjänst från Uppsökarenheten för vuxna avsattes för att arbeta med de boende på Skrubba. På senhösten 2005, i samband med att de hemlösa i husvagn flyttades till Flaten, tillsköts resurser för två heltidstjänster. Arbetet gick ut på att bygga upp relationer, länka till stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa och i

det arbetet gemensamt finna andra boendelösningar. I och med att goda relationer har utvecklats med de husvagnsboende har ett länkningsarbete kunna påbörjats till berörda stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa.

Statliga projektpengar (Miltonpengar) har sökts och beviljats för att finansiera arbete i projektform med hemlösa med psykisk ohälsa från andra kommuner som vistas på Centralstationen. Rekrytering av projektledare påbörjades under slutet av 2005.

Uppsökarenheten för vuxna har åtagit sig att med finansiellt stöd från Mobilisering mot narkotika ta initiativ till ett nationellt nätverk för uppsökare. Ett sådant nätverk har nu bildats tillsammans med uppsökare från fem andra kommuner. Dessutom har två nätverksmöten anordnats för uppsökare i Stockholms stad, ett samverkansmöte med Plattangruppen hos polisen och ett information/samverkansmöte med stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa.

Prostitutionsenheten

Prostitutionsenheten ska arbeta för att minska prostitutionen. Enheten ska ha kunskap om prostitutionens omfattning i staden och kompetens inom området för att kunna erbjuda personal vid stadsdelsförvaltningarna och andra samarbetspartners information och stöd i frågor som rör området. Köpare av sexuella tjänster ska erbjudas rådgivning och stöd. Enheten är ansvarig för utveckling och samarbete med andra i myndigheter i frågor om människohandel. Enheten har under året haft en barnmorska anställd på heltid, vilket inneburit att antalet gynekologtimmar kunnat minskas.

Prostitutionsenheten uppvisar budgetåret 2005 ett underskott på ca 0,1 mkr. Underskottet härrör bl.a. från det inbrott som skedde under 2005 och då alla datorer, skärmar och annat av värde stals. Nya lås, larm och säkerhetsåtgärder bekostades av enheten.

Ett projekt "Samverkan för mottagande av personer utsatta för trafficking" avslutades våren 2005. Arbetet med implementeringen till handläggare på stadsdelsförvaltningar och länskommuner fortsatte under våren 2005 och avslutades med en större sammankomst när resultaten presenterades för politiker från kommun, landsting och polis. Samverkansparterna, tillsammans med motsvarande myndigheter i Göteborg och Malmö, sökte och beviljades medel från Equalfonden våren 2005 till ett 3-årigt utvecklingsprojekt angående traffickingproblematiken.

Kompetensfonden beviljade under 2005 medel till en heltidsanställning för kartläggning av prostitutionen på nätet. Projektet beräknas pågå 2005-03-01 – 2006-02-28. En delrapport presenterades i november. En undersökning om prostitutionens omfattning på restauranger och hotell påbörjades i juli och resultatet redovisas i mars 2006.

Jourhavande kurator

Verksamheten har tagit emot ca 9 200 journalsamtal under 2005. Orsaken till flertalet samtal är psykisk ohälsa och/eller relationsproblem. De flesta som ringer är 41 – 65 år. Fler kvinnor än män kontaktar kuratorerna och majoriteten av de uppringande är ensamboende. Ca 1 500 samtal varade över 30 minuter. Över 2 000 samtal hänvisades vidare.

Jourhavande kurator har ett överskott på ca 0,1 mkr.

Stadsgemensamma boenden

De stadsgemensamma boendena Drevvikshemmet, Triaden, Norrtull, Västan, Gamlebo, Basboendet och Räcksta redovisar sammantaget ett överskott på ca 2,3 mkr.

Drevvikshemmet

Drevvikshemmet är ett HVB-hem med plats för 19 hemlösa män och kvinnor med såväl allvarliga missbruks- som psykiska problem. Klienterna har behov av skyddat boende med kost, logi, stöd och tillsyn under en längre tid.

Verksamheten har uppnått budgeterad beläggning på 90 %, men redovisar ett underskott på ca 0,4 mkr på grund av höjd bemanning.

Triaden

Triaden har 19 platser och är ett individanpassat boende med hög tolerans. Målgruppen är hemlösa män och kvinnor med missbruks- och psykiska problem.

Beläggningen på Triaden uppgick till 94 %, vilket är högre än beräknat. Verksamheten uppvisar ett överskott på ca 0,1 mkr på grund av hög beläggning.

Planeringshemmet Norrtull

Planeringshemmet Norrtull har 18 platser i dygnetruntboende av korttidskaraktär för hemlösa män. Enhetens inriktning är social planering tillsammans med placerande handläggare och klienten. Norrtull flyttade enligt planerna till Räcksta i början av juni månad.

Norrtull har ett överskott på ca 0,9 mkr. Beläggningen har varit något över budgeterat med ca 91 %.

Äldreboendet Gamlebo

Gamlebo är ett äldreboende, som har platser för 29 hemlösa män och kvinnor. Verksamheten uppvisar ett överskott på ca 0,2 mkr. Beläggningen har uppnått de ställda målen på 95 %.

Ålderdomshemsplatserna är subventionerade. Under 2005 gällde följande pris-sättning:

Sjukhemsboende: 1 553 kr/dygn inklusive hyresintäkter
1 397 kr/dygn exklusive hyresintäkter

Ålderdomshemsboende: 1 194 kr/dygn inklusive hyresintäkter
1 038 kr/dygn exklusive hyresintäkter

Totalkostnad för andra kommuner: 1.553 kr/dygn.

Basboendet

Basboendet är ett boende för hemlösa män med 9 platser. Verksamheten var ett samverkansprojekt mellan Stadsmissionen och Enheten för hemlösa 2002-02-01 - 2005-03-31 med projektmedel från Socialstyrelsen. Verksamheten permanentades från och med 2005-04-01 och huvudmannaskapet överfördes samtidigt till socialtjänstnämnden.

I första hand erbjuds klienter från Enheten för hemlösa boende på Basboendet. Under 2005 har verksamheten övergått från gemensam regi mellan Stockholms stad och Stadsmissionen till en helt kommunal verksamhet. Lokalerna har under hösten byggts om och verksamheten har inför år 2006 utökats med 3 platser.

Basboendet redovisar ett överskott på ca 0,1 mkr.

Råcksta

Råcksta är ett stödboende för hemlösa i f.d. Råcksta äldreboende. Verksamheten invigdes 2004-12-13. Ett våningsplan iordningställdes 2004 för 27 hemlösa och ett andra våningsplan var färdigt för inflyttning under hösten 2005. Antalet platser är 55, fördelat på två våningsplan, och inbegriper 8 dubbletter avsedda för par. Rummen är möblerade och försedda med trinet. Råcksta ska fungera som ett lågtröskelboende med inriktning på ADL- och boendeträning. Det är således inget permanent boende, men de boende ska kunna bo kvar till dess en träningslägenhet är ordnad.

Eftersom verksamheten startade i mitten av december 2004 lades kravet på årsbeläggningen för 2005 på 79 %. Därutöver tillkom sedan en utökning av verksamheten med en våning och 28 nya platser från oktober, vilket innebar en ytterligare period med successiv inflyttning och risk för tomplatser. Men stöd-boendet fylldes snabbt och totalt för året har beläggningen på den första vå-

ningen varit 90 % och totalt för hela verksamheten 85%. Vid årsskiftet bodde 52 personer på Råcksta, vilket innebär en beläggning på drygt 92 %.

Råcksta uppvisar ett överskott med ca 1,3 mkr beroende på högre beläggning än beräknat.

Samverkansprojekt

Erstabacken

Erstabacken är ett medicinskt stödboende med 8 platser i heldygnsomsorg i samverkan med landstinget. Verksamheten är ett icke permanent boende för behandling, omvårdnad och rehabilitering och erbjuder kvalificerad somatisk, psykiatrisk och beroendevård i kombination med psykosociala insatser och boende. Det medicinska stödboende erbjuder hemsjukvård för personer som saknar boende och hospicevård för personer i livets slutskede. Avgiften är subventionerad av Stockholms stad och Stockholms läns landsting med 12 mkr.

Erstabacken startade sin verksamhet i mars 2005 då de tog emot den första gästen. Sedan starten har vårdsamordningsgruppen på Hållpunkt diskuterat 38 personer. Av dessa 38 har 18 personer beretts plats för kortare eller längre tid på Erstabacken. Huvuddelen av personerna har sin socialtjänsttillhörighet på Enheten för hemlösa.

De stadsdelsförvaltningar som placerat på Erstabacken är:

<i>Stadsdelsförvaltning</i>	<i>Antal placeringar</i>
Östermalm	2
Hägersten	1
Älvsjö	1
Maria Gamla stan	1
Farsta	1

Inte någon från kranskommun har beretts plats på Erstabacken under 2005.

Köp av verksamhet

Planeringshemmet Hammarbybacken

Verksamheten tillhandahåller akut nattlogi för män och kvinnor. Målsättningen är att i samverkan med berörd stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa, bedriva ett offensivt planerings- och motivationsarbete med klienten för att söka bryta ett destruktivt levnadsmönster. Verksamheten har upphandlats i konkurrens och Planeringshemmen AB ansvarar sedan 2002-04-01 för driften. Avtalet har förlängts t.o.m. 2007-03-31. Planeringshemmet Hammarbybacken tillhandahåller enligt avtalet 16 akutplatser med fördelningen 10 platser för män och

6 för kvinnor samt 10 platser för förlängt akutboende för män. Dessa 10 platser är ett dygnetruntboende. Efter ombyggnad av lokalerna tillhandahåller Planeringshemmet Hammarbybacken ytterligare 6 akutplatser.

Förvaltningen har regelbundna uppföljningar med Planeringshemmen AB, som mer än väl uppfyller prestationskraven enligt gällande avtal. Verksamheten har haft en hög beläggning under året. Hammarbybacken har ett väl utvecklat samarbete med förvaltningen, stadsdelsförvaltningar och andra samarbetspartners och utför ett aktivt planeringsarbete i syfte att hitta mer långsiktiga lösningar för de logisökande.

Skarpnäck Care AB

Skarpnäck Care AB driver på entreprenad 45 förlängda akutplatser i form av dygnetruntboende med uppföljning och planering för hemlösa vuxna män med missbruks- och/eller psykiska problem samt möjlighet att överbelägga med 10 platser i form av akut nattlogi för akut logisökande hemlösa.

Regelbundna uppföljningar äger rum med entreprenören. Beläggningen har under året varit hög och förhållandevis jämn.

Insatser för kvinnor

Egna verksamheter

Kriscentrum för kvinnor

Verksamheten erbjuder våldsutsatta kvinnor skyddat boende och stöd. Mottagningen är öppen under dagtid och erbjuder samtal, samtalsgrupper och praktiskt stöd. En jourtelefon är tillgänglig dygnet runt. Verksamheten ska också vara ett resurscentrum för olika yrkesgrupper inom myndigheter och organisationer.

Verksamheten visar ett överskott på ca 0,2 mkr.

Sedan socialtjänstnämnden beslutat att subventionera priset för placering förvaltning har efterfrågan på platser ökat. 53 kvinnor och 53 barn har under året beretts skydd och stöd på boendet. Beläggningen har under 2005 varit 90 %. Av 3 650 möjliga dygn har 3 275 varit belagda. Beläggningen har varit 15 % högre än år 2004 och helt i paritet med den budgeterade beläggningen. Kriscentrum har tvingats hänvisa 105 förfrågningar om plats vidare, vilket är en fördubbling jämfört med föregående år.

Antalet besök på den öppna mottagningen har ökat kraftigt under år 2005 och mottagningen har mer än väl uppfyllt den för året planerade prestationen. Efterfrågan på denna del av verksamheten är alltså oförändrat hög. Samtalsmottagningen har under året haft 1 800 besökstider, fördelat på 842 till våldtäktsmot-

tagningen och 958 till öppna mottagningen. Drygt 200 kvinnor har besökt mottagningen under året, i genomsnitt 8 besök per kvinna. Detta innebär i genomsnitt 150 besök /månad eller drygt 34 besök/vecka, inräknat årets alla veckor. Våldtäktsmottagningen har uppmärksammat en ökning av yngre kvinnor som söker hjälp.

Jourtelefonen, som är öppen dygnet runt, har tagit emot 3 486 samtal. Detta är exakt lika många som under föregående år men under den planerade prestationen på 5 000 samtal under året. Den troliga anledningen är missad statistikföring av samtal. Den reella siffran bedöms vara högre.

Västan

Västan är ett stödboende för tio hemlösa kvinnor med missbruk och psykiska problem. Arbetet sker i nära samverkan med beroendevården och psykiatrin. Ett samverkansavtal med avsikten att vid behov kunna få tillgång till medicinsk och psykiatrisk hjälp och vård dygnet runt har tagits fram.

Västan redovisar ett överskott om ca 0,3 mkr på grund av högre beläggning än budgeterat.

Hvilan

Hvilan är ett akut- och korttidsboende för kvinnor för 18 kvinnor med möjlighet till 5 extraplatser vid hög beläggning. Verksamheten har upphandlats i konkurrens. En intraprenadöverenskommelse tecknades från och med 2001-05-01 och löper på tre år med möjlighet till två års förlängning. Avtalet har förlängts till och med 2006-04-30.

Ett stort antal hemlösa kvinnor som kommer till Hvilan har, förutom psykiska problem och/eller missbruksproblem, också blivit utsatta för våld. Från och med 2005 avser 3 platser på Hvilan skyddat boende för missbrukande, våldutsatta kvinnor. Projektmedel från länsstyrelsen har beviljas för metodutveckling kring missbrukande, våldutsatta kvinnor. Projektet startade 1 oktober. 3-4 platser avdelas på Hvilan för målgruppen och två behandlingsassistenter anställdes som extra stöd för kvinnorna.

Hvilan uppfyller prestationskraven enligt gällande intraprenadöverenskommelse. Personalkostnaderna är underbudgeterade med ca 1 mkr, vilket innebär att ett underskott uppkommer för 2005 på ca 0,2 mkr. Detta underskott täcks av det ackumulerade överskottet i resultatfonden, som uppgår till ca 0,7 mkr, och sammantaget uppkommer ett överskott som överförs till 2006.

Operation Kvinnofrid

Precens samordnare för stadens insatser i den länsomfattande myndighetssamverkan inom Operation Kvinnofrid har tillsammans med polisens, länsstyrel-

sens och landstingets samordnare under året deltagit i det arbete som pågår i operationens arbetsgrupp. Mest handlar detta arbete om att ta fram informations- och utbildningsmaterial samt planera för utbildningar enligt beslut från den styrgrupp som finns på länsnivå med bl.a. tre representanter från Stockholms stad.

Under året har arbetet fortsatt med att ge stöd till stadsdelsförvaltningarna att ta fram lokala handlingsplaner. Vidare har kontakter förmedlats mellan stadsdelsförvaltningar samt mellan frivilligorganisationer och stadsdelsförvaltningar i kvinnofridsfrågor. Under året har arbetet med att revidera handlingsprogrammet för stadens arbete med kvinnofridsfrågor påbörjats. En hearing om hedersrelaterat våld har också genomförts i Stadshuset. Inom ramen för MOBilisering mot narkotika har Precens under året drivit arbetet med att kunna ge stöd till missbrukande, våldsutsatta kvinnor. I detta arbete krävs dubbla kompetenser, dels kunskap om missbruk i allmänhet (och kvinnors missbruk i synnerhet), dels kunskap om våldets mekanismer och konsekvenser.

Genusutbildning

Förvaltningen har arbetat fram ett förslag till utbildning för att förbättra stödet till utsatta kvinnor genom att höja kompetensen hos personalen, som arbetar inom olika kvinnoverksamheter på förvaltningen. Kompetensfonden beviljade ca 310 tkr för att genomföra två 5-poängskurser i genuskunskap i socialt arbete för 25 deltagare per kurs och termin. Utbildningen arrangeras av Socialhögskolan. Under hösten 2004 har 25 personer genomgått utbildningen och en ny kurs för resterande personal genomfördes under vårterminen 2005. De personer som genomgått utbildningen kommer att bilda ett gemensamt nätverk inom förvaltningen. Syftet med nätverket är att diskutera metodutveckling och andra angelägna frågor med utbildningen som gemensam grund och att ta del av varandras kunskaper och erfarenheter. Kunskapen från genomförd utbildning ska säkras genom efterföljande FoU-cirklar. Samarbete med FoU-enheten inom stadsledningskontoret om detta har inletts.

Insatser mot hemlöshet

Socialtjänstnämnden har i uppdrag att samordna arbetet för hemlösa personer och har en pådrivande roll för att råda bot på hemlösheten i Stockholm. Strävan är både att utveckla nya insatser och förbättra befintliga insatser för hemlösa. För att underlätta för hemlösa att få ett eget boende är det av stor vikt att kunna erbjuda en fungerande vård- och rehabiliteringskedja. För att ha en bättre överblick av utbudet tog förvaltningen under året fram en rapport "Boendetrappan" som dels kartlade stadens boenden, dels analyserade det utbud som finns idag (socialtjänstnämnden 2005-09-20). Tanken är att denna kartläggning ska ligga till grund för diskussioner kring utveckling av förvaltningens boenden och andra insatser för hemlösa. Under 2005 har tyngdpunkten varit att prioritera och planera vidare utbyggnad av olika slags boenden.

Boenden 2005

I slutet av 2005 fanns det sammanlagt 2 178 boendeplatser att tillgå inom låg-tröskelverksamheter och drogfria verksamheter. Boendena drivs av socialtjänstförvaltningen, privata entreprenader, Stiftelsen Hotellhem och frivilligorganisationer, med ekonomiskt stöd från socialtjänstnämnden. Observera att 2005 års siffror är betydligt högre än motsvarande siffra 2004, vilket beror på att även institutioner inom HVB Vuxna är medräknade och att Stiftelsen Hotellhems hotellhemslägenheter är inräknade i år. Däremot är inte försöks- och träningslägenheter inräknade.

Lågtröskelverksamheter - totalt 381 platser

192 platser i akutboende, varav de flesta drivs av frivilligorganisationer med ekonomiskt stöd från staden. Två verksamheter drivs på entreprenad.
39 platser i korttidsboende/planeringshem, varav samtliga drivs av staden.
113 platser i olika stödboenden, varav samtliga drivs av staden.
8 platser i omvårdnadsboende, som drivs av staden och landstinget gemensamt.
29 platser i äldreboende för hemlösa, som drivs av staden.

Drogefria verksamheter - totalt 1 797 platser

14 platser i korttidsboenden, varav samtliga drivs av frivilligorganisationer med ekonomiskt stöd från staden.
361 platser i stödboenden, varav de allra flesta drivs av staden.
80 platser i omvårdnadsboenden, varav samtliga drivs av staden.
109 platser i behandlingshem, varav samtliga drivs av staden.
8 platser på drop in, som drivs av staden.
1 119 platser i genomgångslägenheter inom Stiftelsen Hotellhem.*
106 platser i blockförhyrda lägenheter som Enheten för hemlösa hyr av Stiftelsen Hotellhem.

* Vid årets slut fick 225 av de 1 119 boende inom Stiftelsen Hotellhem särskilt stöd i sitt boende.

Utbyggnad

På Råcksta stödboende (lågtröskel) har ytterligare 28 lägenheter blivit klara under hösten, och vid årets slut var samtliga platser utnyttjade. Inom projektet Stockholmsmodellen (drogfritt stödboende) har fyra nya platser skapats under året. I mars startade Erstabackens omvårdnadsboende, 8 platser för fysiskt mycket sjuka hemlösa, ett samarbete mellan staden och landstinget. Annan utbyggnad som av olika skäl inte färdigställdes under 2005, men som kommer att bli klar under 2006 är: 12 nya platser på Hamnvikshemmet (omvårdnadsboende HVB Vuxna) i Nynäshamn samt 3 nya platser på Basboendet (stödboende lågtröskel, Stadsgemensamma boenden). Under 2006 kommer ytterligare utbyggnad enligt plan att ske: Råcksta ca 60 lägenheter referensboende (Stiftelsen Hotellhem), Skeve Hus i Hagsätra 7 lägenheter (socialtjänstförvaltningen), Älvsjö 70 lägenheter referensboende (Stiftelsen Hotellhem).

Tak-över-huvudetgarantin (TÖG)

Förvaltningen har i uppdrag att kontinuerligt informera nämnden och föreslå åtgärder för att stadens garanti alltid ska kunna uppfyllas. En uppföljning av utnyttjandegrad och eventuell platsbrist görs varje dag genom att härbärgen och Socialjouren rapporterar beläggningsgrad.

I augusti startade ett ettårigt vidareutvecklingsprojekt med medel från kompetensfonden. Projektet är ett samarbete med socialtjänstförvaltningen, fyra stadsdelsförvaltningar (Farsta, Liljeholmen, Maria-Gamla stan och Hässelby-Vällingby), Enheten för hemlösa och de frivilligorganisationer som driver akutboenden. Projektet har nått goda resultat i att länka hemlösa till handläggare på stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Hittills har projektets insatser också lett till att direktintagen har minskat.

Under 2005 fanns totalt 210 härbärgesplatser (inklusive extraplatser), 169 för män och 41 för kvinnor. Av dessa platser är 8 vikta för par.

Beläggning härbärgesplatser

År 2005	2004	2003
92 %	93%	94%

Totalt antal personer på härbärgen

År 2005	2004	2003
2 381	2 309	2 449

Totalt antal utnyttjade loginätter

År 2005	2004	2003
60 828	61 461	62 204

Utnyttjande av platser

Stadsdelsförvaltningarna har utnyttjat 61 % av platserna (64,5 % år 2004), Enheten för hemlösa 36,5 % (33 % år 2004), kranskommunerna 2 %, övriga landet/andra länder 0,5 %.

Projekt för boende, fritid och sysselsättning

I det treåriga projektet Stockholmsmodellen arbetar sedan 2004 Rainbow, klientrörelsernas paraplyorganisation inom missbruksområdet, tillsammans med förvaltningen med en helhetsmodell för boende, sysselsättning och fritid. Målgruppen är i första hand personer som genomgått rehabilitering för missbruk och som vid avslutad institutionsvistelse saknar bostad. Vid årets slut bodde 16 personer i boendet på Magnus Ladulåsgatan (Stiftelsen Hotellhem) och fyra personer stod i kö för boendet. Vidare bodde två personer i en villa söder om stan, ett komplement till lägenheterna i stan. Ytterligare tre personer bor i träningslägenheter tillhörande projektet. Av de boende arbetade och studerade 19 personer. De arbetstillfällen som Rainbow skapat är: en lunchrestaurang, en secondhand butik, transporter, flyttningar och målningsarbeten. I och med att

projektet avslutas hösten 2006 ska verksamheten vara ekonomiskt självbärande, något som projektet behöver satsa mer på för att klara.

Försöks- och träningslägenheter

Antalet försöks- och träningslägenheter har stadigt ökat de senaste åren. Samarbetet med Stockholm Stads bostadsförmedling AB har fortsatt under 2005 för att ytterligare öka antalet försöks- och träningslägenheter. Under 2005 förmedlades 263 lägenheter att jämföras med 284 för år 2004, 236 för år 2003 och 158 för år 2002. Målet för 2006 är 300.

Husvagnsboende

Under året påbörjade förvaltningen ett projekt för hemlösa i husvagn. I stället för att om och om igen avhysa personer som olovligt ställt upp sina husvagnar på stadens mark, erbjöd förvaltningen en grupp om cirka 15-20 personer att ställa upp sina husvagnar i Skrubba under en begränsad tid. Till projektet knöts en uppsökare som skulle ha fokus på att bygga upp goda relationer med de boende samt länka dem till berörda stadsdelsförvaltningar eller Enheten för hemlösa. Detta arbete lyckades över förväntan och 13 personer länkades vidare till andra mer stadigvarande boendeformer. Projektet fortsätter t o m september 2006, nu vid Flaten Camping och under mer strukturerade former. Bland annat är två uppsökare anställda för att länka vidare de boende till berörda förvaltningar för vidare insatser.

Samarbete med landstinget

Efter ett par års diskussioner med landstinget intensifierades arbetet under 2005 inför öppnandet i mars av Erstabackens omvårdnadsboende för fysiskt mycket sjuka hemlösa. Förhoppningen är att även andra frågor ska kunna samordnas bättre, till exempel för psykiskt sjuka hemlösa. Under året har förvaltningen kunnat ta del de s.k. Miltonpengarna, bland annat för centralstationsprojektet för psykiskt sjuka hemlösa. Hållpunkt har också fått del av dessa medel, för att starta en särskild kvinnoteamet på Enheten för hemlösa. Personal på boenden för hemlösa har också fått utbildning i dubbeldiagnoser.

Utbildningsinsatser

Under året har fyra seminarier anordnats kring frågor som berör personal som arbetar med hemlösa. Vid första seminariet berättade polischef Lars Lehman om hur närpolisen arbetar med de hemlösa. Det andra seminariet, "Lite hot får man väl tåla...", var uppdelat på två heldagar för att ge deltagarna möjlighet att i veckorna emellan reflektera kring situationer vid den egna arbetsplatsen, natt- eller daghärberge. Seminarierna leddes av Lasse Björkdahl, med lång erfarenhet av hur man hanterar hot- och våldssituationer. Till det tredje seminariet var Tom Palmstierna inbjuden att tala om "Vad fungerar i behandling av olika droger/alkohol? Tom arbetar bland annat som sektionschef vid Beroendecentrum i Stockholm. Vid årets sista seminarium berättade Chatrin Widlund, sjuksköterska vid Hållpunkts mobila team, om smittsamma sjukdomar bland hemlösa.

Egna verksamheter

Enheten för hemlösa

Enhetens uppdrag är att bedriva verksamhet som riktar sig till hemlösa i Stockholms stad som är över 20 år och som inte har någon tillhörighet i en stadsdelsförvaltning, att arbeta för att förbättra de hemlösas livssituation och för ett varaktigt boende samt att vara kunskapscentrum för hemlöshetsfrågor i staden.

Enheten för hemlösa är organiserad i en informations- och mottagningssektion, en utredningssektion, en boendesektion samt tre team med inriktning i första hand på kvinnor, psykisk ohälsa och missbruk.

Enheten för hemlösa (Efh) redovisar i bokslutet för 2005 ett överskridande med ca 12,7 mkr.

Vissa kostnader för äldreboenden, som registreras i enhetens interna statistik- och bokföringssystem, har på grund av ett systemfel inte kommit med i de rapporter som utgjort underlag för enhetens uppföljningar och prognoser. Detta har medfört att prognoserna vid tertialrapporterna för 2005 blivit missvisande. Detta är nu justerat och utfallet har blivit större än de tidigare prognoserna, vilket härrör från kostnaderna för vård och boende. När det gäller kostnaderna för personal anställda på Efh redovisas ett överskott på 0,8 mkr.

En analys av årets överskridande visar att det i huvudsak skett inom följande verksamhetsområden:

- 5,8 mkr för äldre, sjuka och funktionshindrade
- 3,9 mkr för socialbidrag
- 2,0 mkr för tak-över-huvudetgarantin (TÖG), som tidigare belastade socialjouren.

Antalet personer som kontaktar Efh har minskat, däremot har antalet personer som kommit personligen och som aktualiserats ökat jämfört med 2004.

Antal personer i vård eller boende

	2001	2002	2003	2004	2005	Kostnad 2005 (mkr)
Barnplaceringar	4	4	6	6	4	0,6
Mor- o barnplaceringar				6	10	0,7
Behandlingshem	144	150	134	94	89	13,8
LVM-hem	37	48	32	21	24	5,8
Inackorderingshem	378	333	330	341	354	34,0
Stödboenden, HvB	67	83	84	73	62	2,8
Vårdavgifter hårbärgen	347	360	317	297	328	6,1*

Övriga placeringar (ej HVB)	-	23	39	46	42	3,7
Familjehem	58	44	32	26	25	3,0
Öppenvård	44	72	78	59	50	1,1
Äldre- och handikappomsorg	57	60	73	96	96	26,9
	1 136	1 177	1 125	1 064	1 054	98,4

* exkl kostnader för TÖG 2,1 mkr

En tydlig tendens är att personer som placeras i familjehem fortsätter att minska, detsamma gäller behandlingshem. En viss ökning har skett på inackorderingshemmen vilket beror på tillkomsten av Råcksta som kodas på detta konto. Noterbart är att trots tillkomsten av flera s.k. lågtröskelboenden är fortfarande antalet personer som sover på härbärgen stort. Om tak-över-huvudgarantin bidragit till att fler väljer dag-för-dag lösning istället för en mer planerad och ordnad boendeform, vet ingen i dagsläget.

Många av Efhs klienter bor på Drevvikshemmet, Triaden, Basboendet, Västan och Råcksta. Ett 30-tal personer har bott på Råcksta under 2005.

<i>Insatser främst missbruk</i>	Budget/mkr	Bokslut/mkr
2002 (team 1+2)	34 370	41 400
2003 (team 1+2)	36 231	40 089
2004 (sammanslagning)	36 420	38 554
2005 (sammanslagning)	35 080	37 694

Som redovisas av tabellen har budgeten för teamen i stort sätt varit oförändrad under hela 2000-talet. Boksluten har däremot resulterat i en successiv kostnadsminskning. 2005 redovisar ett resultat på ca 4 mkr lägre än för 2002. Några pensionärer har förts över från missbruksteamet till omsorgen om äldre och funktionshindrade, men det är en tydlig kostnadsminskning när det gäller insatser mot missbruk. Omfördelning av medel fortsätter där de äldre, sjuka och funktionshindrade tar en allt större del av resurserna.

Kostnader för äldre och funktionshindrade

2001	2002	2003	2004	2005
16,9 mkr	18,6 mkr	23,5 mkr	24,4 mkr	27,1

Utfallet för äldre och funktionshindrade innebär ett överskridande med 5,6 mkr. Antal placeringar har ökat med 68 % sedan 2001, då 57 personer var placerade i vård. Under 2005 var 96 personer biståndsbedömda och placerade i vård, vilket har medfört en kostnadsökning med 10 mkr på fyra år.

Stadens medvetna satsningar på denna grupp har inneburit en ökad kvalitet, men det har också inneburit kostnadsökningar. För tidigt åldrande, svåra sjukdomar och nedsatta funktioner är vanligare i denna målgrupp än för övriga grupper i samhället. Det har också funnits en eftersläpning vad gäller vårdin-

satser till hemlösa, som med inrättandet av Gamlebo, Erstabacken och i viss mån Basboendet, inneburit förbättrade vårdmöjligheter. Idag finns inga alternativ till institutionsvård. För äldre och handikappade på stadsdelsförvaltningarna finns alternativ genom stöd och hjälp i hemmet. Kategoriboenden eller gruppboenden för denna målgrupp skulle kunna vara tänkbara alternativ.

På det nystartade stödboendet Erstabacken finns 8 vårdplatser. Där har totalt 18 personer vårdats under året. Av dessa har 12 tillhört Efh. 19 av Gamlebos 29 platser är belagda med Efh:s klienter.

Socialbidrag

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Budget	18 500	18 500	18 000	18 000	18 000	18 000
Bokslut	19 900	17 900	18 235	18 127	18 743	21 517

Utfallet för 2005 slutade på ett överskridande med 3,9 mkr. Kostnaderna för socialbidrag har legat på en tämligen oförändrad nivå under de senaste åren. En viss ökning började redan under 2004 och har fortsatt under hela 2005. I stadsdelsförvaltningarna följer ofta kostnaderna för socialbidrag statistiken över arbetslöshet, men så har det inte varit på Efh. De flesta klienter försörjer sig på pension/sjukersättning. Däremot har antalet personer som erhåller försörjningsstöd betydelse. Det har varit ett 30-tal fler personer i genomsnitt per månad än under 2004.

Härbärgeskostnader

	T Ö G		Planerat boende på härbärge via Efh	
	Kostnad	Nätter	Kostnad	Nätter
2004	* kostnad via Social- jouren		5 278 575	12 736
2005	2 094 185	6 323	6 089 412	14 677

Total kostnad för 2005, summa 8,2 mkr.

En stor grupp av Efh:s hemlösa övernattar på stadens härbärgen. Från och med 2005 belastar direktintagen på härbärgen stadsdelsförvaltningarna/Efh. Socialjouren finansierade tidigare dessa kostnader. Kostnaderna för härbärgesboenden 2004 slutade på 5,2 mkr. Denna kostnad ökade för planerat boende under 2005 med ca 800 tkr, därtill kom kostnader för TÖG med ytterligare 2,0 mkr.

Budgethållningsåtgärder

Bokslutet visar ett överskott av personalbudgeten med 832 tkr. Lönerörelsens ökade kostnader täcktes av att Efh har vakanthållit flera tjänster under året samt att cafét på Pelikan lades ned under hösten, vilket innebär en minskad kostnad framförallt under 2006. Anslag för utbildning och handledning för personalen

har reducerats. Kompetensfonden har bidragit till att detta har varit möjligt utan att det drabbat Efh:s kompetensutveckling.

Kunskapscentrum

Efh genomförde en stor konferens om kunskap i hemlöshetsfrågor under oktober månad. Konferensen var mycket välbesökt och uppskattad.

Enheten har haft 12 praktikanter under året och ett mycket gott samarbete med framförallt Ersta Sköndals högskola. Fyra fördjupningsstudier har pågått under 2005, två av den forskare som varit knuten på deltid till Efh från Ersta Sköndal. Delar av hans studier redovisades på konferensen i oktober. En slutrapport, "*Hemlöshetens dynamik*" blir klar i februari 2006.

Projektet Skyddsnätet

Med projektmedel från kompetensfonden har Efh startat Skyddsnätet, en öppen verksamhet riktad till Efh:s klienter. Skyddsnätets ambition är att förebygga återfall och skapa meningsfulla aktiviteter tillsammans med brukarna. Projektet startade den 1 september 2005 och under hösten har flera grupper bildats så att de flesta dagar i veckan är inbokade med olika aktiviteter. Dataundervisning, skapande verksamhet, studiebesök, friskvård, samtalsgrupper, frukostmöte, läggerverksamhet är några av de aktiviteter som genomförts.

Utbildning om dubbeldiagnoser

Förvaltningen har beviljats högst 750 tkr från kompetensfonden för att genomföra utbildning om dubbeldiagnoser för institutionspersonal inom individ- och kundorienterade verksamheter. Utbildningen genomförs i samarbete med Beroendecentrum Stockholm. En blockutbildning för 30 personer genomfördes under hösten 2004 och en fortsättningsutbildning genomfördes under våren 2005. Som en fortsättning på utbildningssatsningen genomfördes under hösten 2005 en kurs i återfallsprevention som kommer att följas av ytterligare kurser för institutionspersonalen under 2006.

Köp av verksamhet

Personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder

Från och med 2003-04-25 ansvarar Stadsmissionen för driften av två personliga ombud för hemlösa. Projektmedel för verksamheten från länsstyrelsen enligt nu gällande beslut upphörde 2005-12-31. Projektmedel som inte förbrukats under projekttiden får inte föras över till 2006, men det kommer enligt länsstyrelsen att bli en fortsättning med statliga medel till verksamhet med personliga ombud för psykiskt funktionshindrade. Avtal har därför tecknats med Stadsmissionen för 2006.

De personliga ombudens arbetsuppgifter är bland annat att tillsammans med klienten identifiera och formulera behovet av vård, stöd, service och sysselsätt-

ning, att tillsammans se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs och att på den enskildes uppdrag ordna möten med de organisationer som kan bidra till att höja livskvaliteten.

Regelbundna uppföljningar av avtalet äger rum med Stadsmissionen och en styrgrupp/samordningsgrupp med representanter från staden, entreprenören, landstingets psykiatri och intresseorganisationer följer ombudsverksamheten.

De personliga ombuden har haft kontakt med 53 personer. Ombuden har haft kontakt med personer från 20 år och äldre. Majoriteten har varit under 50 år, flertalet har varit 41-50 år och de flesta har varit män (drygt 20 kvinnor).

Drygt hälften av personerna har haft sin tillhörighet i en stadsdelsförvaltnings eller annan kommun och ombudens arbete har där bestått i att motivera och länka klienten vidare till personligt ombud på stadsdelsförvaltning eller annan kommun, eller till socialtjänsten om personligt ombud inte funnits i stadsdelsförvaltningen/kommunen. Att hitta rätt hjälpinstans kan innebära många kontakter för att säkerställa att den enskilde tas emot och får erforderlig hjälp.

Många kontakter har tagits med socialtjänsten, den psykiatriska och somatiska vården, försäkringskassan m.m. Vidare har ombuden haft kontakt med personal på dag- och natthärbärgen, med diakoner och Riskförbundet för social och mental hälsa (RSMH), riks- och lokalavdelningar i Stockholm.

De personliga ombuden har haft mest kontakt med socialtjänsten, eftersom boende, mat, ekonomi först måste tillgodoses och att motivera till kontakter för psykiska och somatiska problem förutsätter kontinuerliga kontakter och långvarigt stöd.

De vanligaste insatserna har varit personligt stöd, boende, ekonomi, sysselsättning och vård.

Organisationsdrivna verksamheter

Missbruk

Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott beviljar bidrag till 15 organisationer som arbetar med stöd och hjälp till missbrukare. Inom denna kategori arbetar förvaltningen med brukarföreningar, länkorganisationer och kyrkliga församlingar.

Hemlöshet

Organisations- och föreningsutskottet har under 2005 beviljat bidrag till organisationer som bedriver dagverksamheter för hemlösa. I första hand gäller detta Stadsmissionens verksamheter Stadsmissionsgården och Klaragården, Convictus verksamhet Bryggan, Frälsningsarméns Sociala Center och Ny Gemenskap.

Under 2005 erhöll organisationerna utökat bidrag för att även hålla öppet på helgerna. Detta utökade bidrag har också beviljats under 2004.

De föreningar som har dagöppna verksamheter för hemlösa träffas regelbundet och utbyter erfarenheter. Vid dessa möten deltar även personal från förvaltningen.

Stadsmissionen får 6,4 mkr, Frälsningsarmén får 4 mkr och Ny Gemenskap får 1,4 mkr för att tillhandahålla sammantaget 115 platser på härbärgen och korttidsboenden. Förvaltningen har ett nära samarbete med dessa organisationer och uppföljning sker regelbundet.

Kvinnor

Våldsutsatta kvinnor är en prioriterad grupp vid nämndens bidragsgivning. Nämnden ger ett flertal föreningar pengar som arbetar med flickor/kvinnor som lever i patriarkala familjeförhållanden och som utsätts för så kallat hedersrelaterat våld. Vidare erhåller Alla Kvinnors Hus pengar för sin verksamhet riktad till utsatta kvinnor.

Hiv/aids-prevention

Socialtjänstnämnden har i uppdrag att samordna stadens insatser vad gäller hiv/aids-prevention. Detta innebär bland annat att tillhandahålla allmänhet och myndigheter information om hiv/aids och aktivt verka för att minska spridning av hiv och Sexual transmitted infections (STI) i staden. Vidare ska förvaltningen upprätthålla kontinuerliga kontakter med de frivilligorganisationer och ungdomsmottagningar som bedriver hiv/aids-relaterade verksamheter och även söka nå ytterligare riskgrupper. Dessa insatser finansieras i huvudsak med statliga pengar (13,3 mkr för 2005) och förvaltningen förutsätter att staden även fortsättningsvis erhåller pengar till att bedriva denna verksamhet.

Generella stadsövergripande frågor

Staben har till uppgift att bevaka frågor om likvärdig service och likställighet i staden när det gäller biståndsbedömning inom socialtjänsten. I stabens uppgifter ingår också att utarbeta förslag till riktlinjer och att implementera dessa.

Staben följer stadsdelsnämndernas verksamhet genom att ta del av olika dokument och genom regelbundna kontakter med förvaltningarna. Respektive programansvarig inom staben har haft regelbundna möten med cheferna inom programområdena, där även ansvarig controller inom stadsledningskontoret deltagit. Uppföljnings- och utvecklingsarbete har också skett i andra nätverk och arbetsgrupper, genom konferenser och seminarier samt i vissa frågor genom enkäter. Riktlinjer för verksamheter inom de olika programområdena har under året utarbetats, färdigställts och reviderats.

Samråd har även i stor omfattning skett med andra berörda enheter och förvaltningar i staden samt myndigheter såsom Stockholms läns landsting, Kommun-

förbundet, Socialstyrelsen, länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län (KSL) m fl. Syftet är bland annat att få en samlad bild över socialtjänsten, vad gäller resurser och utvecklingsbehov, samt se hur samarbetet med andra myndigheter och organisationer kan förbättras.

Missbruk vuxna

Med hjälp av statliga medel påbörjades eller genomfördes under 2005 en rad samverkansprojekt med andra myndigheter och vårdgivare vid stadsdelsförvaltningarna och socialtjänstförvaltningen. Syftet med dessa är att utveckla vården och förbättra samordningen av olika insatser. Inom ramen för kompetensfonden startade flera kompetensutvecklingsprojekt för personal inom stadens missbrukarvård. Bostads- och hemlöshetsfrågorna har alltså en framträdande roll i stadens arbete med missbrukare.

Verksamheten inom staben präglades i hög grad av insatser gentemot stadsdelsförvaltningarna och andra huvudmän. Arbetet med att utveckla stadens samverkan med andra aktörer som direkt eller indirekt arbetar med missbruksproblem fortsatte, t.ex. med landstingets beroendevård, psykiatri- och smittskyddsenhet, Maria beroendecentrum AB, polisen, kriminalvården, Statens institutionsstyrelse, frivilligorganisationer m.fl. Målsättningen med samverkan är att klargöra ansvarsområden, utveckla framgångsrika metoder samt samordna och mer effektivt utnyttja tillgängliga resurser.

Samverkan med landstinget behandlade i stor utsträckning frågor om ansvars- och kostnadsfördelning mellan socialtjänsten och landstinget samt behov av insatser för personer med komplex problematik i form av missbruk och psykiska funktionshinder, somatiska sjukdomar och hemlöshet.

Den *ramavtalsupphandling* som genomfördes 2004 av missbruksvård på uppdrag av samtliga stadsdelsnämnder samt socialtjänstnämnden trädde i kraft den 1 januari år 2005. I uppdraget ingår att ansvara för avtalsuppföljning och andra entreprenörskontakter. Socialtjänstförvaltningen fakturerar årsvis respektive stadsdelsförvaltning för att täcka faktiska kostnader.

År 2005 avslutades den nationella satsningen *Mobilisering mot narkotika*. Samarbetet med Malmö och Göteborg kring trestadssamarbetet fortsatte och de pilotprojekt som genomförts för att utveckla metoder både inom det förebyggande arbetet som behandlingsområdet slutfördes. En utvärdering pågår och flera av projekten som t.ex. MST (MST – Multi Systemisk Terapi och PUMAN (Projektet Unga Med risk att utveckla ett Alkohol- eller Narkotikaberoende) har permanentats.

Under året var staben delaktig i samarbetet med olika myndigheter och vårdgivare i syfte att förbättra och utveckla missbrukarvården i staden. Staben medverkade i bl.a. följande utredningar, samverkansprojekt och verksamhetsplaneringar:

- Samarbete med Mobiliseringen mot narkotika kring Trestadssatsningen och planeringen av det s.k. "Lots-projektet" tillsammans med polisen och landstingets beroendevård samt medverkan i styrgruppen för Boprenorfin-projektet (kontraktsvård för opiatmissbrukare) tillsammans med kriminalvården och landstingets beroendevård.
 - Deltagande i styrgrupp för SMADIT (Samverkan Mot Alkohol och Droger i Trafiken), tillsammans med polisen, landstingets beroendevård, kriminalvården, länsstyrelsen och kommunförbundet Stockholms län (KSL).
 - Samverkan med landstinget om kostnads- och ansvarsfördelning för insatser till personer med psykiska funktionshinder och/ eller beroendeproblematik.
 - Samverkan med landstinget i framtagna av vård- och boendeplatser vid Ersta Diakonisällskap för somatiskt sjuka hemlösa med komplexa vårdbehov till följd av missbruk och psykiska problem
 - Samverkan med landstingets smittskyddsenhet kring HIV/aids och HIV/aidsnätverk
-
- Medverkan i den statliga utredningen om en vårdöverenskommelse om missbrukarvården.
 - Medverkan i Socialstyrelsens utarbetande av nationella riktlinjer för missbrukarvården
 - Deltagande i referensgrupp kring utarbetandet av landstingets fokusrapport "Fördjupning av könsperspektivet för personer med komplexa vårdbehov på grund av psykisk störning och missbruk"
 - Medverkan i den pågående översynen av stadens resursfördelningssystem för vuxenvården inom individ- och familjeomsorgen.
 - Medverkan i Rådslag mellan länets kommuner, landstingets beroendevård, frivilligorganisationer m.fl.
 - Medverkan i den påbörjade översynen av den länsgemensamma missbrukspolicyn tillsammans med KSL och landstinget.
 - Medverkan i utarbetandet av långsiktiga åtgärdsplaner inom stadens missbruksarbete
 - Deltagande i genomförandet av STAN-programmet (Stockholms Tobaks-, Alkohol-, och narkotikapolitiska program)

Under året hölls flera samverkansmöten med stadsdelsförvaltningarnas missbrukarvård och kriminalvården samt nätverksträffar kring HIV/aids med stadsdelsförvaltningarna och landstingets smittskyddsenhet.

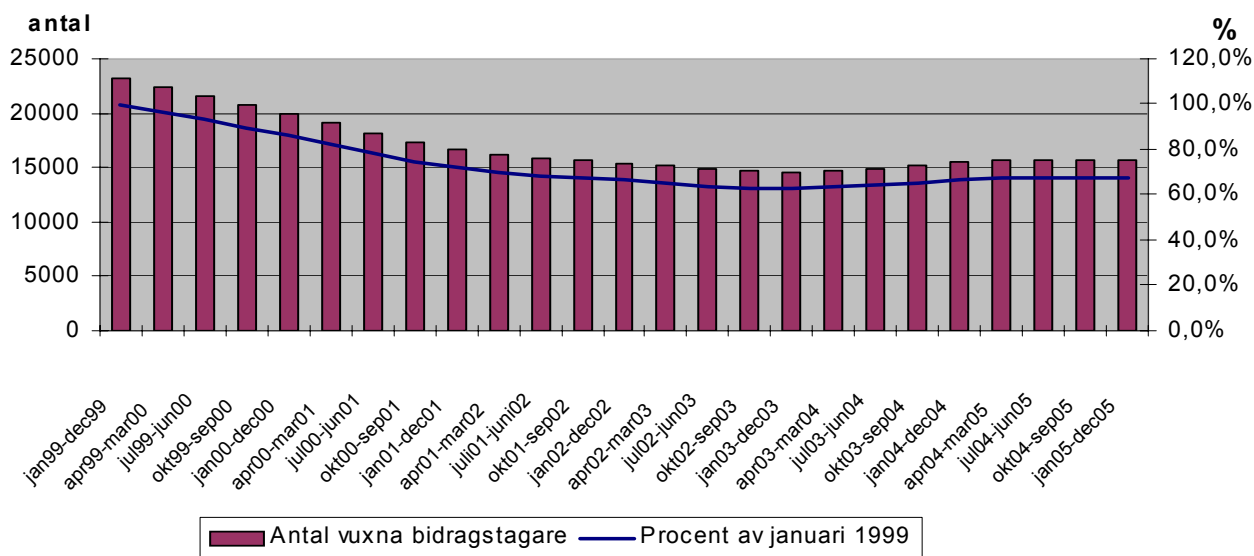
Tillsammans med kompetensfonden och landstingets beroendevård och psykiatri deltog staben i inventering av utbildningsbehov och planering av kompetensutveckling för personal vid stadsdelsförvaltningarna som arbetar med personer med missbruk och psykisk störning.

Ett kompetensutvecklingsprojekt bekostat av kompetensfonden innehållande utbildning i och implementering av det strukturerade bedömningsinstrumentet ASI, utredningsmetodik, dokumentation och uppföljning inom missbrukarvården startade under våren 2005 och pågår fram till hösten 2006.

Ekonomiskt bistånd (socialbidrag)

Stadens målsättning har varit att minska antalet bidragstagare med 50 procent från 1999 till 2004. Under 2004 vände dock de senaste årens utveckling mot minskat antal bidragstagare och antalet personer som uppbar ekonomiskt bistånd ökade för staden som helhet. Den största ökningen skedde i gruppen med arbetsmarknadsrelaterade försörjningshinder och ökningen var särskilt stor i de yngre åldersgrupperna.

Antal vuxna bidragstagare i staden 1999-2005
(löpande tolv månaders genomsnitt)
och resultat i relation till jan 1999, målvärde = 50 %

En kraftig ökning kunde även iakttas i gruppen 0-placerade sjukskrivna. I december 2004 hade antalet bidragstagare minskat med 33,5 procent jämfört med januari 1999 och detta innebar att stadens halveringsmål inte hade uppnåtts. I budget för 2005 gavs stadsdelsnämnderna ett fortsatt uppdrag att minska antalet bidragstagare för att uppnå halveringsmålet. I början av 2005 avstannade den tidigare ökningen och antalet bidragstagare har varit relativt kontant under året. I december var minskningen 32,6 procent jämfört med januari 1999.

En kraftig ökning kunde även iakttas i gruppen 0-placerade sjukskrivna. I december 2004 hade antalet bidragstagare minskat med 33,5 procent jämfört med januari 1999 och detta innebar att stadens halveringsmål inte hade uppnåtts. I

budget för 2005 fick stadsdelsnämnderna ett fortsatt uppdrag att minska antalet bidragstagare för att uppnå halveringsmålet.

I början av 2005 avstannade den tidigare ökningen och antalet bidragstagare har varit relativt konstant under året. I december var minskningen 32,6 procent jämfört med januari 1999.

Den kraftiga ökningen av bidragstagare i de yngre åldersgrupperna under 2004 har också avstannat. Utvecklingen av antalet bidragstagare i olika åldersgrupperna uppvisar inga nämnvärda skillnader under 2005, utan antalet har varit tämligen konstant. Under 2005 har det skett en fortsatt ökning i gruppen med arbetsmarknadsrelaterade försörjningshinder. Även gruppen med sociala/medicinska hinder har ökat, och då främst sjukskrivna utan sjukpenning. Gruppen SFI-studerande (SFI – Svenska För Invandrare) och gruppen med övriga försörjningshinder har minskat.

På stadsdelsnämnds nivå uppvisar bidragsutvecklingen stora variationer både när det gäller resultatet av halveringsmålet och utvecklingen för de olika försörjningshindren. Under året har arbetet präglats av stora satsningar på insatser för arbetslösa bidragstagare, till stor del i projektform inom kompetensfondens ram.

Under året har fokus i stabens arbete med ekonomiskt bistånd främst legat på verksamhetsstöd och på att främja likvärdighet mellan stadsdelarna i prövningen av rätten till bistånd och tillämpningen av stadens riktlinjer. Staben har förlöpande bevakat rättspraxis och spridit information till stadsdelsförvaltningarna kring rättsläge och avgränsningsfrågor. Staben har även medverkat i planering och arbete inom halveringsmålet ram.

Staben har under året fortsatt det omfattande arbetet med att tillsammans med juridiska avdelningen arbeta fram riktlinjer för stadens dödsboverksamhet.

Under året har resursfördelningssystemet för handläggningskostnader och arbetsmarknadsinsatser setts över under ledning av stadsledningskontoret och staben har medverkat i arbetet utifrån ett stadsövergripande verksamhetsperspektiv. Staben har även medverkat i arbetet med att ta fram ett uppföljningsinstrument för arbetsmarknadsinsatser.

Staben har ingått i styrgrupperna för kompetensfondsprojekten ”Profilen” och ”Kompetensutveckling för boutredare”.

Staben har medverkat vid träffar med den statliga utredningen om vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer och med den statliga bidragsbrottsutredningen. Ett seminarium om hur man kan arbeta för att förebygga vräkningar och motverka hem-/bostadslöshet har arrangerats för stadsdelsnämndernas personal.

Allmän brottsprevention

Precens har under året arbetat fram ett förslag till övergripande brottsförebyggande program för staden. Programmet ska genomsyra det brottsförebyggande arbetet i staden och ge stadens aktörer ett instrument för såväl kortsiktigt som långsiktigt arbete för att reducera brottslighet och skapa trygghet i Stockholms stad.

Arbetet med programmet har kontinuerligt förankrats i en referensgrupp bestående av tjänstemän från staden och polismyndigheten i länet samt majoritets- och oppositionspolitiker. Vidare har nätverksträffar hållits för lokala brottsförebyggande aktörer i staden och arbetet har även följts av forskare från främst kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet och representanter från Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Programmet har skickats vidare för politisk beredning och beslut väntas i kommunfullmäktige under våren 2006.

Drogpreventivt arbete

Under året har Precens medverkat i att belysa problemen vid Sergels torg och andra öppna drogmarknader i Stockholm. I en gemensam arbetsgrupp med landstingets Beroendecentrum och polisen har en plan för hur missbruket på de öppna drogmarknaderna ska kunna minskas tagits fram. Projektet kallas Lots för livet och pilotverksamhet för detta har påbörjats under året. En kartläggning av missbrukarna på Sergels torg har också påbörjats och beräknas bli klar i början av år 2006. Därutöver har personal från Precens anlitats för att på MOB:s uppdrag skriva en rapport om gängkriminalitet och gänginsatser, vilken lades fram i juni.

Resestipendier till ett sammanlagt belopp av 475 tkr har delats ut till enskilda polismän och civilanställda vid polisen, varav staden bidrog med 200 tkr och polismyndigheten med resten av beloppet. Motivet är att stimulera polispersonal och civilanställda till studier av drog- och brottsförebyggande verksamheter i Sverige eller utomlands. Precens svarade för beredningen av dessa stipendiansökningar.

Precens har under året haft erfarenhetsutbyte med Göteborg och Malmö om prevention i storstad. Flera av enhetens medarbetare deltog också i den nordiska konferensen "Storstadens hjärta och smärta" i Helsingfors den 8-11 oktober 2005.

Stockholms folkhälsoprogram

Under år 2004 påbörjades ett utredningsarbete med att ta fram förslag till folkhälsoprogram för Stockholms stad. Under år 2005 har det arbetet fördjupats, och bland annat har en parlamentariskt sammansatt styrgrupp tillsatts efter beslut av kommunfullmäktige. En arbetsgrupp på förvaltningsnivå har arbetat fram ett gemensamt förslag till folkhälsoprogram som kommer att läggas fram för beslut under våren 2006.

Rådgivande verksamheter

Rådgivande verksamheter	Kostnader	Intäkter	Anslag	Utfall
Egna verksamheter				
Familjerådgivningen	-10,0	1,6	8,4	0,0
Behandlingsenheten för alk- och narkotikaberoende	-4,0	0,1	4,1	0,1
- Lokal- och byggnadskonsulterna	-2,8	2,7	0,0	-0,1
- Skuldrådgivningskonsulterna	-1,1	1,3	0,0	0,2
Privata aktörer				0,0
Totalt	-17,9	5,7	12,5	0,2

Därtill kommer kostnader för administration.

Familjerådgivningen

Bestämmelserna gällande kommunernas familjerådgivning är reglerade i socialtjänstlagen. Verksamheten ska erbjuda samtal i syfte att bearbeta relationskonflikter och samlevnadsproblem i parförhållanden och familjer. Familjerådgivningen riktar sig till boende i hela staden. Familjerådgivningen omfattas av sträng sekretess och är undantagen från journalplikt. Den som önskar kan söka anonymt.

Statistiken visar att verksamheten har god spridning i förhållande till befolkningsunderlaget i de 18 stadsdelsförvaltningarna. Andelen klienter från ytterstaden utgjorde 56 % och från innerstaden 44 %. 83 % av de sökande har barn under 18 år.

Familjerådgivningen har haft god tillgänglighet och service genom öppethållande alla vardagar med daglig telefontid för tidsbeställning och telefonkonsultation. Verksamheten har eftersträvat kortast möjliga väntetid i förhållande till ärendetillströmning. Rutiner för ett snabbt krisomhändertagande finns.

Familjerådgivningen redovisar en budget i balans.

Familjerådgivningens åtaganden för år 2005 har fastställts i ett internt kontrakt. Uppdraget har varit att genomföra 7 000 prestationer om 90 minuter. 7 624 prestationer genomfördes dvs. 624 fler än beräknat. Huvuddelen av prestationerna utgörs av direkt klientarbete, vanligen parsamtal. Familjesamtal, samarbetsamtal, gruppinsatser och samtal vid problem i andra vuxna relationer förekommer också. 7 056 samtal genomfördes. 23,5 % av den reserverade samtalstiden resulterade i återbud eller uteblivande. 19 % av återbudstiden kunde ersättas med annat besök.

Möjlighet finns till, mer omfattande, kvalificerad konsultation per telefon. Denna tid likställs prestationsmässigt med samtalstid. 350 timmar (3% av prestationstiden) har varit tillgängliga för telefonkonsultation och 401 telefonkonsultationer har givits. Drygt 8 % av återbudstiden har kunnat återanvändas för telefonkonsultation.

Under år 2005 har andelen samarbetssamtal utgjort 3 %.

Den genomsnittliga väntetiden för året uppgår till 21,9 helgfria vardagar. De senaste årens ökning i ärendetillströmning har medfört svårigheter att tillgodo- se behovet av korta väntetider. Lång väntetid kan inte anses förenlig med verksamhetens uppdrag som mycket ofta handlar om att möta människor i kris. Under år 2005 var tillströmningen av nya ärenden, redan i april månad, så stor att nybesökstiderna in i augusti tog slut. Situationen medförde att verksamheten nödgades göra kraftiga begränsningar i inflödet. Med hjälp av en tillfällig resursförstärkning ur medelsreserven kunde extra personal anställas och väntetiden under hösten nedbringas till under 15 vardagar.

Verksamhetens karaktär och uppdrag gör det dock svårt att, på ett effektivt sätt, kunna utnyttja temporära lösningar. Väntetidsproblemet handlar inte om tillfälliga ärendeanhopningar utan är ett resultat av att verksamheten inte är dimensionerad för att kunna möta den stora efterfrågan som länge visat sig råda. En stor del av arbetet under den dagliga tidsbeställningstelefontiden består därför i att försöka slussa medborgare vidare till andra tänkbara hjälpinstanser.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende

Verksamheten erbjuder stöd, rådgivning, konsultation och samtalsbehandling till personer över 18 år som har eller har haft alkohol- och narkotikamissbruk samt att ge råd och stöd till deras familjer och samboende. Kontakten ska vara frivillig och den som önskar ska kunna vara anonym. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att prioritera unga missbrukare och de som inte tidigare sökt missbruksvård. Behandlingsenheten ska även prioritera kvinnor och föräldrar med hemmavarande barn.

Behandlingsenheten (BE) uppvisar ett överskott på ca 0,1 mkr.

Behandlingsenheten ska garantera att erbjuda ett första samtal snarast och senast inom tio helgfria dagar. Telefonmottagningen ska vara öppen varje helgfri vardag och erbjuda rådgivning och konsultation samt boka in besök hos lediga behandlare. Behandlingsenheten har uppfyllt ovanstående åtaganden. Dock bör uppmärksammas att invandrare inte söker kontakt i någon stor utsträckning.

Verksamheten har haft två pågående projekt:

PUMAN (Projektet Unga Med risk att utveckla ett Alkohol- eller Narkotikaberoende)

PUMAN har varit knutet till Behandlingsenheten men organisatoriskt tillhört Precens. Socialtjänstnämnden beslöt under hösten 2005 att PUMAN ska permanentas från och med 2006 och ingå i Behandlingsenhetens organisation och verksamhet.

Målsättningen är att nå unga vuxna med verksamma och attraktiva arbetsmetoder och erbjuda konsultation, rådgivning och stöd. Projektet har finansierats till största delen genom MOB (Mobilisering mot narkotika). PUMORNA hänvisas delvis från Behandlingsenhetens telefonmottagning men även från stadsdelsförvaltningarnas ungdomsgrupper, studenthälsan och genom kompisar. Flera har funnit PUMAN genom Internet eller telefonkatalogen. Marknadsföring har skett genom annonser i tidningen Metro. PUMAN har under 2005 tagit emot 50 personer som gjort 619 besök.

Par- och familjebehandling med fokus på problemspelande

Projektet finansieras genom Folkhälsoinstitutet och två medarbetare arbetar en dag i veckan med målgruppen. Liknande projekt finns även i beroendevården i Stockholm samt i Malmö och Göteborg och är en trestadssatsning. Behandlingen är flexibel vad gäller antal besök och utsträckning i tid. Målsättningen är att problemspelandet ska upphöra eller kunna bemästras och kontrolleras. Projektet har under året tagit emot alltför många förfrågningar och under senhösten har det diskuterats att utöka behandlingstiden till två dagar i veckan.

Köp av verksamhet

Checkpoint Söder AB

Verksamheten har upphandlats i konkurrens. Checkpoint Söder AB erbjuder från och med 2004-02-01 till och med 2007-01-01 alkohol- och narkotikarådgivning för vuxna. Avtalet kan förlängas ytterligare 2 år.

Checkpoint Söder AB ska ha en förebyggande inriktning och fokusera på tidigt ingripande. Verksamheten ska i första hand vända sig till personer som är riskkonsumenter av eller missbrukar alkohol eller narkotika, men som fortfarande har kvar en social förankring med familj, arbete och bostad och som inte vill söka hjälp inom det ordinarie hjälpsystemet. Andra myndigheter eller samverkanspartners kan inte remittera klienter till Checkpoint Söder AB, eftersom den upphandlade rådgivningsverksamheten ska rikta sig till individer som själva söker kontakt och vill ha hjälp för sina problem. Verksamheten ska utgöra ett alternativ till den kommunala rådgivningsverksamhet som bedrivs inom Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende, som har psykodynamisk och systemteoretisk inriktning. Insatserna ska fungera som komplement till övrig missbruksvård och till stadsdelsförvaltningarnas egen öppenvård genom att erbjuda insatser i ett tidigt skede. Metoderna ska därför vara förebyggande och

fokusera på tidig intervention. De ska vara anpassade för riskgrupper och utgå ifrån forskning och beprövad erfarenhet inom alkohol- och narkotikaområdet.

Checkpoint Söder AB ska enligt ingånget avtal utföra 1 500 samtal/insatser/år. Checkpoint Söder AB har sedan avtal slöts spridit information om sin verksamhet till landstinget, stadsdelsförvaltningar, annonserat i Metro etc. Detta har inneburit att verksamheten redan från start har haft en bra tillströmning av sökande. Verksamheten har med god marginal uppfyllt prestationskraven enligt gällande avtal.

Skuldrådgivningskonsulterna

Verksamheten

- Tillhandahåller information och utbildning inom budget- och skuldrådgivningsområdet.
- Ger fortlöpande handledning och råd i budget- och skuldrådgivningsärenden.
- Utvecklar och samordna arbetsmetoder.
- Utvecklar samarbetsformer med kronofogdemyndighetens skuldsaneringsenhet, domstolar, fordringsägare och andra samarbetspartners.
- Sammanställer årligen ärendestatistik om budget- och skuldrådgivning i Stockholms stad.

Verksamhetens åtaganden har uppnåtts under året. Vid utvärderingar såväl muntliga som skriftliga har verksamheten uteslutande erhållit positiv respons.

Under året har tre temadagar genomförts. Temadagarna har handlat om möjligheter att hjälpa företagare och före detta företagare som har ekonomiska problem, Inkassoverksamhet, Konsumentverkets stöd, Kronofogdemyndighetens praxis vid indrivning, Skuldsaneringsutredningen, Trafikförsäkringsföreningen, Brottsoffermyndigheten och om Konsumentförvaltningens verksamhet. Skuldrådgivningskonsulterna har genomfört en tvådagarsruttbildning för olika personalgrupper i stadsdelsförvaltningarna för att sprida kunskap om budget- och skuldrådgivning.

Bokslutet för 2005 visar på ett överskott med 0.2 mkr.

Lokal- och Byggnadskonsulterna (LoBen)

LoBen är en helt intäktsfinansierad verksamhet med lokal- och byggnadsfrågor som specialitet. Enheten erbjuder konsult hjälp till i första hand stadsdelsnämnderna, men även internt inom förvaltningen och externa beställare. Uppdragen har influtit i tillfredsställande omfattning.

Ett omfattande arbetsområde under 2005 har varit bostäder för funktionshindrade. Enheten har haft uppdrag om sådana från ett flertal stadsdelsförvaltningar och internt från förvaltningens stab.

Utbyggnad av lokaler för förskola och grundskola har också lett till flera stora uppdrag från förvaltningarna.

LoBen redovisar ett mindre underskott, till följd av en betydande personalomsättning under året. Omslutningen är även av nämnda skäl klart lägre.

Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen

Tillståndsenheten	Kostnader	Intäkter	Anslag	Utfall
Egna verksamheter				
- Tillståndsenheten	-9,8	11,3	0,0	05
Totalt	-9,8	11,3	0,0	0,5
Därtill kommer kostnader för administrationen.				

Antalet restauranger med serveringstillstånd var 1 610 vid utgången av år 2005. Därmed hade antalet ökat med 17 restauranger under året. Till dessa kommer 59 tillstånd för servering av alkoholdrycker på båtar, tåg och flyg (trafikservering). Inkluderat dessa uppgår det totala antalet serveringstillstånd till 1 669.

Såväl antalet inkomna ansökningar om serveringstillstånd som antalet beslut har minskat något. Antalet beslut under år 2005 har uppgått till ca 2 100 st. Tillståndsutskottet har haft 13 sammanträden under året och fattat 280 beslut. Utskottet beslutar om nyetableringar, sanktioner och sena serveringstider. Så kallade ägarskiften, ändringar av befintliga tillstånd och tillfälliga tillstånd fattar förvaltningen beslut om enligt delegation.

Som ett led i tillståndsenhetens kvalitetsarbete utför utrednings- och statistikkontoret (USK) årligen en kundundersökning. De frågar hur tillståndshavare, sökanden av serveringstillstånd och de som varit föremål för sanktioner upplever kvaliteten (service, tillgänglighet, kompetens, lyhördhet, samsyn, handläggningstid, skyddsaspekter, utredningstid och rättssäkerheten) vid myndigheten. Rapporten år 2005 visar att enhetens kunder alltjämt är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

Sedan några år tillbaka arbetar enheten målmedvetet med att prioritera, förstärka och vidareutveckla tillsyns- och sanktionsarbetet. En viktig del i arbetet är och har varit att få till stånd en hög kvalitet och rättsäkerhet. Kvarstår gör under år 2005 liksom tidigare att domstolarna i hög grad fastställt fattade beslut. Anmärkningsvärt utifrån domstolsprövade ärenden år 2005 är att länsrätten ändrat beslut om återkallelse, föranlett av omfattande ordnings- och nykterhetsproblem till varning. Anmärkningsvärt är också den omständighet att domstolarna fastställt att upprepade fall av servering till underårig krävs för återkallelse av serveringstillstånd. Kvarstår gör oklarheter om tillämpning av alkohollagens bestämmelser ifråga om prissättning och marknadsföring mot bakgrund av att regeringsrätten inte givit prövningstillstånd till överklagat ärende.

Antalet inspektioner under året har uppgått till 3 152 (3 231 år 2004). I det närmaste kvarstår således den kraftiga ökningen (ca 40 %) i förhållande till tidigare. År 2003 var antalet 1 980. Av det totala antalet inspektioner har 43 ut-

förts inom ramen för operation krogspaning och 355 tillsammans med polismyndigheten, vilket är en kraftig minskning i förhållande till år 2004 då antalet gemensamma inspektioner uppgick till 464. Som mest har antalet gemensamma inspektioner uppgått till 573 (år 2000). Vissa närpolisområden har en mycket begränsad tillsynsverksamhet eller ingen alls medan andra är mycket aktiva. Särskilt aktiva är Skärholmens närpolisområde. Av det totala antalet inspektioner var 15 % före klockan 20:00, 57 % mellan 20:00 och 24:00 och 28 % mellan klockan 24:00 och 05:00. Detta innebär att målsättningen om flera inspektioner har uppfyllts. De inspektioner som utförs inom ramen för operation krogspaning är uteslutande riktade till restauranger där kunskap om oegentligheter föreligger. I den övriga tillsynen bedrivs såväl rutintillsyn som påkallad tillsyn.

Till följd av en ökad tillsyn samt att samarbetet med skatteverket har intensifierats har antalet sanktioner (återkallelser och varningar) kraftigt ökat. Den kraftigaste ökningen, från 16 år 2004 till 42 år 2005, gäller återkallelser av serveringstillstånd och är relaterad till ekonomisk misskötsamhet. I 18 av de 42 tillsynsärenden som föranlett återkallelser har skatteverket medverkat som sakkunniga. Även antalet sanktioner gällande alkoholpolitiska olägenheter har ökat, men då i kategorierna varning eller varning + villkor. Enligt utvecklad praxis (domstolsprövning) bör varning alltid föregå återkallelse av serveringstillstånd när det är fråga om alkoholpolitiska olägenheter, såvida det inte är fråga om mycket allvarlig överträdelse. Detta förhållande gäller inte ifråga om ekonomisk misskötsamhet i samma stora utsträckning. Det är inte vanligt att en tillståndshavare som meddelats varning, utifrån alkoholpolitiska olägenheter, fortsätter att missköta sig. Sanktioner har en stor effekt och i synnerhet om de förenas med villkor om förordnade ordningsvakter, utbildning i ansvarsfull alkoholservering och/eller framtagande av policy. De höga krav som ställs på de som bedriver serveringsverksamhet och den omfattande årliga omprövningen av deras serveringstillstånd har också stor betydelse för att förhindra framförallt ordnings- och nykterhetsproblem. Tillståndsenhetens informationsbrev redan på ett tidigt stadium vid smärre förseelser bidrar också till att förebygga problem.

Under det gångna året har 570 personer genomgått utbildningen i ansvarsfull alkoholservering. Antalet utbildade totalt uppgår till över 3 500. Till detta kommer ca 100 personer vid KTH som genomgått STAD-utbildning särskilt anpassad för studentverksamhet.

Informationsmöten tillsammans med polismyndigheten och miljöförvaltningen har ägt rum dels inför Midnattsloppet, dels för dem som bedriver tillfällig alkoholservering vid festivaler. Tillfälliga tillstånd till allmänheten - festivaler har också varit prioriterade i den yttre tillsynen. Ordnings- och nykterhetsläget har med några undantag varit gott vid de festivaler som arrangerats under sommaren. Särskilt väl fungerade serveringsverksamheten i samband med Pridefestivalen. Efter beslutet om att tillåta gemensamma serveringsytor vid Restaurangernas Dag/Smaka på Stockholm har trycket varit stort från andra ar-

rangörer om gemensamma serveringsytor. Tydligare riktlinjer behövs och socialtjänstnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att utreda frågan.

Inom ramen för den nationella mobiliseringen mot narkotika och i samarbete med STAD (landstinget), polismyndigheten och restaurangbranschen har arbetet fortsatt med att utveckla metoder för att motverka förekomsten av narkotika på stadens restauranger. Den allmänna uppfattningen bland såväl myndigheter som krögare och deras personal är att utvecklingen går på rätt håll och att arbetet hitintills har haft effekt. En plan för hur detta arbete ska permanentas och integreras i det tidigare STAD-samarbetet kring alkohol har utarbetats.

En närmare beskrivning av tillståndsenhetens arbete under år 2005 samt en redogörelse för utvecklingen av antalet restauranger m.m. föreligger i särskild bilaga till tjänsteutlåtandet.

Medarbetarna

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Personalförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna. Sjukfrånvaron ska minska.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att utveckla medarbetarnas delaktighet samt fria och individuella lösningar på formerna för arbetets utförande.

Socialtjänstnämnden åtar sig att genomföra utbildningar kring riktlinjer och principiella beslut för att säkra att medborgarna ges en likvärdig service över staden.

Socialtjänstnämnden åtar sig att öka jämställdhet och mångfald.

Socialtjänstnämnden åtar sig att minska sjukfrånvaron.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Kompetensförsörjning

Personalförsörjningen har hittills inte utgjort något problem. Vid rekrytering har förvaltningen sedan länge mestadels haft ett stort antal sökande att välja bland. Förvaltningen har dock, i likhet med stora delar av stadens övriga verksamheter, ett stort antal äldre anställda. Ca 15 % av förvaltningens anställda kan förväntas sluta med ålderspension under den närmaste 5-års perioden. Närmare 60 % av de anställda har fyllt 50 år. Rekryteringsbehoven kommer således att vara stora framöver.

På några års sikt kommer det säkerligen råda konkurrens om kompetent personal vid rekrytering och avgörande kommer att vara att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Att aktivt arbeta med frågor om ökad delaktighet och inflytande kommer att vara betydelsefullt för att kunna rekrytera och behålla personal. Det arbete som pågår med att utveckla de anställdas inflytande över arbetstider och arbetsformer har under året fortsatt och omfattat ytterligare arbetsplatser.

Ledarskapet är av avgörande betydelse för en bra och stimulerande arbetsplats och för att medarbetares resurser ska tillvaratas. Under senare år har förvaltningen genomfört en längre utbildning för samtliga chefer med personal- och budgetansvar. Förvaltningen har även genomfört en "Adeptutbildning" under tre terminer för morgondagens potentiella chefer och specialister.

Under verksamhetsåret har en ytterligare chefsutbildning projekterats för genomförande under 2006. Denna planeras genomföras i olika block och föreslås

innehålla bland annat praktisk arbetsrätt, nya utvecklingsavtalet, utvecklings- och lönesamtal, rehabilitering, arbetsmiljö och friskvård, samverkan, mångfald och jämställdhet, det svåra samtalet och bättre arbetsplatsträffar.

Jämställdhet och mångfald är en viktig personalpolitisk grund samt samverkans- och andra inflytandefrågor. Under verksamhetsåret har en partsammansatt grupp arbetat med att ta fram en ny jämställdhetsplan och med att finna former för att särskilt kunna fokusera på och lägga förslag till åtgärder för att öka kunskapen om och intresset för jämställdhets- och mångfaldsfrågor.

En viktig rekryteringsbas är de praktikanter som årligen passerar genom förvaltningen, dels genom att direkt kunna intresseras för verksamheten och dels indirekt som förmedlare till kurskamrater. Förvaltningen har de senaste åren byggt ut de lokala insatserna med en central introduktion. Under året har samtliga praktikanter bjudits in under vår och höst till informationsträffar. Vid dessa tillfällen har chefer informerat om sina respektive verksamheter och om staden som arbetsgivare. Praktikanterna har även givits möjligheter att delge varandra erfarenheter och jämföra dessa. Utifrån detta har praktikanterna därefter fritt kunnat välja två olika studiebesök inom förvaltningens verksamhet.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen startade 2003 ett särskilt rehabiliteringsprojekt tillsammans med försäkringskassan och företagshälsovården, främst i syfte att nedbrinka långtidssjukfrånvaron. Projektet skulle pågå i 2 år, men visade sig så framgångsrikt att parterna beslutade om en förlängning med ett år och projektet avslutades med utgången av 2005.

Initialt omfattade projektet 81 personer, som alla varit långtidssjukskrivna mer än 90 dagar och många i åratal. Projektets syfte var att återföra dessa till arbete eller att de skulle finna andra alternativ till sjukskrivning. Projektet har varit framgångsrikt och i dag har samtliga 81 som ingick i projektet från start återgått till arbete eller funnit andra alternativ.

Efterhand har det varit möjligt att utöka projektet och i dag kallas regelmässigt alla anställda till rehabiliteringsgrupp efter 4 veckors sjukskrivning.

Totalt har 220 anställda omfattats av projektet och under verksamhetsåret har 73 rehabiliteringsmöten genomförts. Förvaltningens sjukfrånvaro har minskat till 8,0 % jämfört med 9,2 % för år 2004. Kostnaderna för företagshälsovård har halverats jämfört med 2004, från ca 1 mkr till ca 500 tkr.

För 2006 har överenskommelse slutits med försäkringskassan och företagshälsovården om att samverkansformerna ska styras av de positiva erfarenheter som gjordes inom projektet. Sjukfrånvaron- och rehabiliteringsfrågorna kommer fortsatt att hanteras utifrån den strukturerade modell som utvecklades inom projektet och en särskild rehabiliteringsgrupp har bildats.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöansvaret delegeras skriftligt från förvaltningschefen vidare ner i organisationen och årliga arbetsmiljöutbildningar arrangeras för chefer och arbetsplatsombud, vår och höst. Under verksamhetsåret har chefer deltagit i den av kompetensfonden arrangerade arbetsmiljöutbildningen och förvaltningen har anordnat motsvarande utbildning för ett fyrtiotal arbetsplatsombud. Dessa utbildningar kommer att ”knytas ihop” under en gemensam utbildningsdag i februari 2006.

Vidare planerar varje arbetsplats sitt arbetsmiljöarbete årligen i form av en skriftlig handlingsplan. Denna diskuteras på arbetsplatsträff och skickas för kännedom till berörd samverkansgrupp. I samband med att handlingsplanerna upprättas utvärderas föregående års plan. Förvaltningen genomför årligen interna revisioner av olika verksamheter med rapport till socialtjänstnämnden. Internrevisionen omfattar även arbetsmiljöarbetet och under året har tolv verksamheter reviderats.

Förvaltningen har genomfört en utredning om hot och våld. Utredningen har granskat omfattning, insatta åtgärder, de utsattas upplevelse och förvaltningens stöd och insatser. Utifrån utredningens resultat har vissa rutiner förändrats eller tydliggjorts och en utbildning tagits fram, i vilken ett sextiotal personer deltagit under året.

Gör Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Minska miljöpåverkan i enlighet med nämndens miljöprogram.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att integrera nämndens miljöprogram i budget- och kvalitetsarbetet.

Socialtjänstnämnden åtar sig att minska verksamheternas miljöpåverkan.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Miljöarbetet 2005 inriktades liksom tidigare år på de områden inom verksamheterna som har störst negativ miljöpåverkan, nämligen avfallshantering, fastigheter och energi, transporter och inköp samt användningen av kemisk-tekniska produkter.

Förvaltningen har fört samman miljöarbetet med arbetet med stadens kvalitetsstrategi och arbetar enligt ett miljöledningssystem enligt beslut som fattades i kommunfullmäktige våren 1999. Miljöledningssystemet syftar till att minimera den miljöpåverkan som olika verksamheter har i en organisation. Målet är att alla verksamheter ska föra in miljöarbetet som en naturlig del i den dagliga verksamheten. I den löpande internkontrollen inom socialtjänstförvaltningen följs även miljöfrågor upp.

Miljöenkät

Årets miljöenkät har skickats till samtliga verksamheter och 53 (76 %) svar har inkommit. I svaren redovisar 43 verksamheter att de källsorterar papper, 41 verksamheter källsorterar glas, 36 verksamheter källsorterar metall och 44 verksamheter sorterar ut (miljö) farligt avfall. 14 av förvaltningens verksamheter som har boende/arbetsplacerade elever har involverat dessa i arbetsplatsens miljöarbete. 35 verksamheter har en egen rese- och transportpolicy som går i linje med förvaltningens rese- och transportpolicy.

Energifrågor

Den samlade elförbrukningen har inte förändrats i någon större utsträckning. Tidigare minskning av förbrukningen ligger fast. Förvaltningen arbetar vidare för att varje verksamhet ska ha egen kontroll över sin energi/ elförbrukning. Lokalinventeringar som genomförts har ökat medvetenheten i energifrågor vad gäller både förbrukning och driftskostnader.

Miljödiplom

Förvaltningen delar årligen ut ett internt miljödiplom till de verksamheter som framgångsrikt arbetat enligt förvaltningens miljöpolicy och miljöprogram och

angett ett specifikt miljöåtagande. För 2005 delades diplom ut till Stegsholms stödboende, Hamnvikshemmets omvårdnadshem, Älvis behandlingshem och Ljungbackens omvårdnadshem.

Miljöbilar

Andelen miljöbilar i förvaltningen har ökat från 19 % till 37% under året. Enligt den utbytesplan förvaltningen lagt fast kommer antalet miljöbilar i förvaltningen under 2006 att uppgå till 56%, under 2007 till 75% och vid 2008 års utgång till 100%.

Rese- och transportpolicy

Förvaltningens rese- och transportpolicy uppdaterades under 2005 av förvaltningens säkerhetssamordningsgrupp

Miljömöten

Miljösamordnaren och sekreteraren i miljöledningsgruppen har under året besökt verksamheterna Gamlebo, Triaden och Drevvikshemmet, som hör till enheten för stadsövergripande boenden för att diskutera aktuella miljöfrågor.

Bryt segregationen och fördjupa demokratin

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Arbeta med åtgärder för att få fler människor i arbete.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri, funktionshinder och ungdomar.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Socialtjänstnämndens möjligheter att arbeta konkret med integration ska ses utifrån de uppdrag som nämnden har att fullgöra. Det är inom ett begränsat antal områden som det finns förutsättningar att ha ett tydligt integrationsperspektiv. Planeringen inom dessa områden redovisas nedan.

Ökad integration

Information till medborgarna

Informationen om förvaltningens verksamhet ska vara tillgänglig för de som brukar den service och de tjänster de olika verksamheterna tillhandahåller. I allt högre utsträckning söker människor idag information genom Internet. De delar av förvaltningens webbplats som vänder sig direkt till medborgarna finns sedan våren 2004 i Stockholmsportalen, www.stockholm.se. På Stockholmsportalen är informationen tillgänglig via ett gränssnitt som följer den internationella standarden för tillgänglighet. Därmed får exempelvis synskadade och rörelsehindrade tillgång till information om service och tjänster som förvaltningen erbjuder.

I förvaltningens informationspolicy tas tillgänglighetsaspekterna upp och verksamheternas ansvar fastställs. Den information som lämnas om verksamheterna i exempelvis broschyrer och foldrar ska vara tillgänglig för den målgrupp informationen riktar sig till. Informationsansvarig inom kansliavdelningen kan ge råd om hur informationen ska utformas för att vara tillgänglig.

Sedan hösten 2005 använder förvaltningen ärendehanteringssystemet Insyn där nämndens protokoll och ärenden presenteras. Insyn finns tillgängligt från förvaltningens webbplats och kommer under 2006 att kompletteras med protokoll och ärenden från tillståndsutskottet (TU) och organisations- och föreningsutskottet (OFU).

Stöd och bidrag till ideella organisationer

Socialtjänstnämnden svarar för stöd och bidrag till utomstående organisationer som bedriver verksamheter inom socialtjänstnämndens område där detta inte ankommer på stadsdelsnämnd eller annan facknämnd. Vissa av dessa organisationer är engagerade i integrationsarbete. Förvaltningen medverkar också i integrationsarbetet genom att skapa nätverk av organisationer.

Nämnden prioriterar vid bidragsgivningen organisationer som är engagerade i följande grupper: ensamma äldre särskilt de med annan etnisk bakgrund än den svenska, våldsutsatta kvinnor, psykiskt funktionshindrade, barn och ungdom och hemlösa. Inom de tre förstnämnda grupperna av organisationer sker integrationsarbete.

Under tre år har ett projekt pågått för utveckling av nätverk för ledare i organisationer som riktar sig till äldre med utländsk bakgrund (Plusprojektet) Projektet avslutades under 2002. Inom de organisationer som ingick i nätverket bedrivs ett konkret arbete inriktat på att skapa förutsättningar för äldre invandrare att fungera i samhället.

Under 2003 påbörjades arbete med att skapa ett nätverk av kvinnoorganisationer och kommunala verksamheter som arbetar med våldsutsatta kvinnor. Inom dessa organisationer och verksamheter kommer man ofta i kontakt med följande av de konflikter som kan uppstå när människor med annan kulturell bakgrund möter svenska värderingar. Genom ett nätverk ökar förutsättningarna att ge stöd till utsatta flickor och kvinnor med utländsk bakgrund vilket förbättrar deras möjligheter att integreras i samhället.

Genom bidrag och stöd till RSMH:s (Riksförbundet för Social och Mental Hälsa) sex lokala sysselsättningsverksamheter, Intresseföreningen för schizofreni dagverksamhet och Fountain house skapas förutsättningar för psykiskt funktionshindrade att integreras i samhället. Stadsdelsnämnderna har ansvar för att skapa sysselsättning för de psykiskt funktionshindrade som bor i respektive stadsdelsnämnds område. Genom dessa organisationers verksamheter ökar valfriheten för dessa funktionshindrade personer att delta i en sysselsättning som passar de egna behoven och önskemålen och därmed ökar möjligheterna för den enskilde att skapa en fungerande tillvaro.

Projektet ”Unga romer på väg” är ett treårigt ungdomsprojekt för de finsk-romska ungdomarna i Stockholm. Projektet startade i juni 2002 och drivs av Stadsmissionen med bidrag från bland annat integrationsnämnden, idrottsnämnden och socialtjänstnämnden. Syftet med projektet är att bryta det utanförskap som denna grupp präglas av.

Ansökan om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger

Tillståndsenheten har uppdraget att handlägga ansökningar om serveringstillstånd och utöva tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser och av kommun-

fullmäktige fastställda riktlinjer samt till den kostnad som kommunfullmäktige fastställt. Vid ansökan om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger kan frågor om diskriminering bli aktuella.

Arbetet mot diskriminering på stadens restauranger har varit föremål för översyn under 2005. Ett särskilt uppdrag gavs till socialtjänstnämnden att se över dessa frågor i samarbete med stadsledningskontoret. Översynen medförde nya riktlinjer för serveringstillstånd, vilka antogs av kommunfullmäktige i juni 2005. Staden har också tillskrivit regeringen om en översyn av alkohollagen avseende frågan om diskriminering. Regeringen har beslutat om översyn inom ramen för den så kallade tillsynsutredningens uppdrag.

Staden har även tillskrivit polismyndigheten om att ge frågan högsta prioritet. Polismyndigheten har på olika sätt förstärkt sitt arbete i fråga om diskriminering. Bland annat har de ändrat sina rutiner vid anmälningar om diskriminering i syfte att bättre än tidigare säkra bevis. Tillståndsenheten har dessutom under våren 2005, tillsammans med polismyndigheten, genomfört ett par informationsträffar kring frågan bland annat för krögare och vakter i city samt på Kungsholmen.

Skriftlig information om de nya riktlinjerna utsändes till samtliga krögare i Stockholms stad i början av september 2005. Ungefär samtidigt informerades närpolisområdena och polismyndighetens tillståndsenhet samt dess krogkommissionen om innehållet i de nya riktlinjerna.

Tillståndsenheten har i slutet av året begärt och från polismyndigheten fått samtliga anmälningar om diskriminering under år 2005 som har anknytning till krogar. Syftet är att kartlägga för vilka restauranger som förvaltningen bör föreslå tillståndsutskottet att meddela villkor om tydliga väl synliga skyltar i entrén om gällande insläppsregler och/eller sanktion (återkallelse/varning) vid fällande dom enligt riktlinjerna för serveringstillstånd som antogs av kommunfullmäktige i juni 2005.

Tillståndsenheten har också under september månad haft ett möte med företrädare för diskrimineringsombudsmannen (DO) för att öka kunskapen om respektive myndighets ansvarsområde. Konkret resulterade detta i att diskrimineringsombudsmannen ska översända alla pågående ärenden om skadestånd med anledning av diskriminering så att förvaltningen till tillståndsutskottet kan lägga fram förslag om villkor (insläppsregler) och/eller sanktioner i enighet med stadens riktlinjer för serveringstillstånd.

Tillståndsenheten har erbjudits plats i den arbetsgrupp som bildats för att ta fram riktlinjer för hur skyltar med insläppsregler bör vara utformade. Gruppen har tillkommit på initiativ av DO som har införskaffat kunskaper från bland annat Holland där man arbetat aktivt med frågan. I arbetsgruppen ingår även företrädare för branschen.

Det första fallet med förslag till beslut om återkallelse med anledning av diskriminering (vilket föranledde skadestånd) har varit föremål för behandling i illståndsutskottet. Ärendet återremitterades i avvaktan slutligt beslut i skadeståndsdelen i Högsta Domstolen (HD). Då ärendet är av principiellt viktig karaktär har HD meddelat prövningstillstånd och ärendet förväntas avgöras inom kort.

En viktig faktor för hur framgångsrikt arbetet blir är hur domstolarna kommer se på tillämpningen av alkohollagen vid diskriminering (meddelande av villkor och sanktioner).

Medborgarnas delaktighet

Den debatt som förs om demokrati och insyn i den offentliga förvaltningen utgår oftast ifrån att myndigheterna ska sprida information till medborgarna för att därigenom öka delaktigheten i demokratin. Förvaltningen har bidragit till en sådan utveckling genom att exempelvis utveckla webbplatsen. Där finns bland annat protokoll och handlingar från nämndens sammanträden tillgängliga och förvaltningens centrala diarium där medborgarna själva kan utföra sökningar. Vidare finns där en kortfattad information om offentlighetsprincipen, vad den innebär och vilka rättigheter och möjligheter till insyn den ger medborgarna.

Offentlighetslagstiftningen utgår emellertid ifrån medborgarnas *rätt* till insyn i den offentliga förvaltningen. Det kan dock vara skillnad på vad förvaltningen väljer att informera om och vad medborgarna har rätt att ta del av. En fungerande demokrati förutsätter naturligtvis att medborgarna känner till sina rättigheter men också att tjänstemännen vet sina skyldigheter. Med denna utgångspunkt har förvaltningen under 2005 fortsatt att utveckla arkivorganisationen. Målet är att det vid varje enhet/institution i förvaltningen ska finnas åtminstone en tjänsteman som ingår i ett nätverk av dokumentansvariga som är särskilt kunniga i regelverket kring hanteringen av allmänna handlingar.

För att styra dokumentationen i förvaltningen finns en dokumenthanteringsplan för varje enhet/institution i förvaltningen. Dokumenthanteringsplanen innehåller uppgifter om vilka handlingar som finns i en verksamhet och hur handlingarna ska hanteras. Dokumenthanteringsplanen är ett av de kraftfullaste instrumenten för insyn i förvaltningen.

Ytterligare en förutsättning för att möjligheten till insyn ska bidra till delaktighet från medborgarnas sida är att förhållningssättet i förvaltningen präglas av tillgänglighet, öppenhet och en hög serviceanda. Här har exempelvis växel och reception en viktig roll som förvaltningens ansikte utåt och som en sluss in till den information som efterfrågas. Det är därför angeläget att växel och reception kontinuerligt informeras om aktuella frågor inom förvaltningen. Det är också viktigt att den information som ges ut från förvaltningen upplevs som tillgänglig och begriplig för medborgarna.

Brukarråd finns också inom alltfler av socialtjänstnämndens verksamheter vilket ökar möjligheterna till direkt inflytande för medborgarna.

EU-frågor

Förvaltningen har i huvudsak fokuserat sitt EU-arbete på Lissabonstrategin och den öppna samordningsmetoden (OMC). OMC är det redskap som utvecklats inom EU för att skapa kunskapsutbyte lokalt, nationellt och transnationellt med syfte att nå målen Lissabonstrategin.

Socialtjänstförvaltningen har prioriterat arbetet i Eurocities sociala forum. Genom socialtjänstförvaltningens aktiviteter i Eurocities sociala forum och arbetsgrupper har Stockholms stad fått en position som en aktiv aktör inom EU-strategier. Inom Eurocities har förvaltningen deltagit i framtagandet av två positionspapper ”*Eurocities proposals for strengthening the ‘Open Method of Coordination’*” och ”*Lissabon policy statement*”.

En representant från socialtjänstförvaltningen deltog vid kommissionens och ordförandelandet Storbritanniens rundabordssamtal om social inkludering i Glasgow i november 2005. Vid konferensen lyfte socialtjänstförvaltningen fram vikten av samordning inom EU av nationella och lokala aktiviteter inom det socialpolitiska området.

Socialtjänstförvaltningen har tagit initiativ till och leder en ad hoc grupp inom sociala forumet för att ta fram en gemensam struktur för presentation av lärande exempel. En gemensam struktur för presentationer ökar tillgängligheten och underlättar kunskapsutbytet för en bättre och kostnadseffektiv social service för medborgarna i städerna.

Andra nätverk och projekt

Genom initiativ från Mälardalsrådet fick socialtjänstförvaltningen möjlighet att träffa Kent Härstedt som av regeringen utsetts till Östersjöemissarie. Uppdraget är att förbereda det svenska ordförandeskapet i Östersjöstaternas råd i juni 2006. Socialtjänstförvaltningen lyfte fram drogprevention, trafficking samt barn och ungdomar i riskzon. Vidare framfördes vikten av nationell och lokal samordning och att initiativ under ordförandeskapet stödjer pågående lokala processer och eller ligger i linje med kommande EU finansierade fonder.

Nationella temagruppen partnerskap

Socialtjänstförvaltningen har deltagit i den nationella temagruppen om partnerskap. Under året har boken ”Om konsten att utveckla partnerskap” publicerats. Boken är tänkt att utgöra ett diskussionsunderlag i samband med etablering av partnerskap. Boken kommer att utgöra en viktig del i etableringen av framtida partnerskap i staden, Sverige och övriga Unionen.

Resursutbyte

I Equalprojektet Resursutbyte har en modell för arbetsförlagd introduktion utvecklats. Syftet med modellen är att korta tiden mellan uppehållstillstånd och egen försörjning helt eller delvis. Modellen har visat sig framgångsrik och både Farsta och Skärholmens stadsdelsförvaltningar har beslutat att försätta arbetet under våren 2006 när den externa finansieringen upphört.

KCT- Stockholm

Europaforum inom socialtjänstförvaltningen har varit en av de drivande parterna i det Equalfinansierade projektet "Ett tillgängligt arbetsliv för alla", Alfa. Syftet med Alfa-projektet har varit att utveckla praktiska metoder för att göra alla arbetsplatser tillgängliga för alla människor oavsett kön, funktionshinder eller etnicitet. Inom projektet har ett kompetenscenter för tillgänglighet, KCT, utvecklats. KCT-Stockholm avslutade sin verksamhet vid årets slut. En medarbetare från projektet har bildat en firma och säljer tjänster inom tillgänglighetsområdet.

Jobbnätet

Socialtjänstförvaltningen är med i styrgruppen för Jobbnätet. Jobbnätet är ett EU-finansierat projekt som arbetsförmedlingen driver för att öka antalet personer med egen försörjning bland de som varit inskrivna i aktivitetsgarantin under en längre period. I förlängningen betyder det minskade kostnader för staden då färre personer riskerar att bli utförsäkrade och därmed beroende av försörjningsstöd.

Stockholm Matchning

Stockholm Matchning rekryterar personer som är beroende av socialbidrag till arbetsgivare med stora rekryteringsbehov genom skräddarsydda utbildningar. Syftet är bland annat att öka förvärvsfrekvensen och minska socialbidragsberoendet. Projektet har finansierats med EU-medel och medel från kompetensfonden. Europaforum inom socialtjänstförvaltningen finns representerat i partnerskapet och i utvecklingsgruppen.

Ungas yrkes revansch

Stockholms Hantverksförening driver projektet Ungas yrkes revansch som vänder sig till ungdomar 18-24 år som saknar gymnasiekompetens. Deltagare rekryteras från stadsdelsförvaltningarna och får en praktisk hantverksutbildning som leder till arbete. Socialtjänstförvaltningen är med i styrgruppen.

Bidragshandläggarnas kompetensutveckling

Med rapporten "Bidragshandläggarnas arbetsuppgifter och kompetensutvecklingsområden" som underlag har utbildningar inom utvecklingsområdena "Regelverk", "Kulturkompetens" och "Grundläggande dokumentation" hittills genomförts.

Uppföljningar görs kontinuerligt av Europaforum inom socialtjänstförvaltningen.

ASI inom ekonomiskt bistånd

Inom enheten för försörjningsstöd i Rinkeby stadsdelsförvaltning har projektet ASI (Addiction Severity Index) startats tillsammans med ytterligare tre stadsdelsförvaltningar. Målsättningen är att utveckla ett stöd för handläggare för att kunna kartlägga klienters situation och förändringsbenägenhet enligt ASI.

ASI-metoden utgår från en strukturerad intervju som innehåller frågor om olika livsområden; arbete/försörjning, psykisk och fysisk hälsa, familj/umgänge, kriminalitet samt alkohol- och narkotikaanvändning. ASI används för att skatta klientens problem och behov av hjälp. Skattning görs av både klient och intervjuare.

Ta ansvar för ekonomin

Prioriterad inriktning: Staden ska ta ett aktivt ansvar för ekonomin genom höga krav på budgethållning, en effektiv användning av resurserna samt en i övrigt god ekonomisk hushållning.

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål - Verksamheterna ska drivas kostnads-effektivt.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att kontinuerligt arbeta med effektiviserings- och rationaliseringsåtgärder som en naturlig del för att klara kravet på budgethållning samt för att för att åstadkomma ett effektivt resursutnyttjande.

Uppföljning och bedömning av de generella åtagandena i förhållande till det ekonomiska utfallet

Förvaltningsledningen bedömer att nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.

Ekonomiskt utfall

Utfall jämfört med budget och med tidigare prognoser

Socialtjänstnämnden redovisar en budget i balans verksamhetsåret 2005.

Det ekonomiska resultatet för nämndens verksamheter uppgår till +6,5 mkr före resultatöverföringar och +5,6 mkr efter resultatöverföringar. Överskottet är hänförligt till inte utnyttjade projekt- och utvecklingsmedel för bland annat senarelagd flytt av baracken vid Norrtull till Hamnvikshemmet samt inte full års-effekt av Lotsprojektet, inrättande av Barncentrum, Adoptionscenter mm. Medlen återredovisas till kommunstyrelsen.

Därutöver återredovisas 5,3 mkr av anslaget för utomlänsplacerade funktionshindrade Resultatet beror på minskat antal placeringar.

Nedan redovisas det ekonomiska resultatet för året summerat på förvaltningens huvudområden. För jämförelse redovisas bokslut 2004 samt tertialrapport 1/2005 och 2/2005. Beloppen är i miljoner kronor (mkr).

	Bokslut 2004	Prognos 2005-04-30	Prognos 2005-08-31	Bokslut 2005-12-31
Kundorienterade verksamheter	+ 3,5	- 8,8	-1,0	+0,1
Avveckling Skå och Lida			-12,0	-12,8
Individorienterade verksamheter	- 2,9	- 1,7	-1,8	- 1,5
Tak över huvudet garantin	- 2,8	0	0	0
Stadsövergripande frågor	+ 1,3	0	0	+ 0,9
Förvaltningsgemensamma kostnader	+ 1,7	0	+1,7	+2,2
Stöd till organisationer	+ 0,2	0	0	+2,9
Medel för omstrukturering mm	+ 5,9	+ 10,5	+13,5	+14,9
Ersättning utomlänsplaceringar	+ 0,8			
Totalt socialtjänstnämnden	+ 7,7	0	+0,4	+6,5
Avgår resultatenheternas och intraprenadernas resultat	0	+ 0,8	-0,4	-0,9
Efter resultatöverföringar	+ 7,7	+ 0,8	0	+5,6
Utomlänsplaceringar		+ 10,0	+14,0*	+5,3

*** Återredovisat till kommunstyrelsen**

Kommentarer

Socialtjänstnämnden redovisar en budget i balans verksamhetsåret 2005. Överskottet om 6,5 mkr avser inte utnyttjade projekt- och utvecklingsmedel för bland annat senarelagd flytt av baracken vid Norrtull till Hamnvikshemmet samt inte full årseffekt av Lotsprojektet, inrättande av Barncentrum, Adoptionscenter mm. Medlen återredovisas till kommunstyrelsen.

Kundorienterade verksamheter

De kundorienterade verksamheterna har sammantaget en budget i balans.

HVB barn och ungdom har i budget fått särskilda medel för att subventionera priset vid akutplaceringar, vilket innebär sänkta priser för stadsdelsnämnderna.

Med hjälp av bland annat dessa medel begränsas enhetens underskott men beläggningen är lägre än beräknat för flertalet institutioner. Underskottet för HVB barn och ungdom uppgår till 2,7 mkr och beror på lägre beläggning och mindre intäkter än budgeterat.

För korttidshemmen Drömmen och Navet redovisas ett underskott om 1,2 mkr. Resultatet beror på lägre beläggning och därmed mindre intäkter än budgeterat.

Underskotten finansieras bland annat med inte utnyttjat anslag för Kruks/Örnsberg och budgeterade utvecklingsmedel inom kundorienterade verksamheter.

Övriga enheter inom kundorienterade verksamheter (HVB vuxna, START, Placeringsenheten, Ledsagarservice, Stockholms äldre- och handikappjour, LSS-kollo, LoBen, Familjehemskonsulterna, Skuldrådgivningskonsulterna) redovisar mindre avvikelser från budget.

Nämnden har under året beslutat om avveckling av familjebehandlingshemmen Skå och Lida. Avvecklingskostnaderna uppgår till 12,8 mkr och utgörs huvudsakligen av intäktsbortfall samt tomgångshyror. Kostnaderna finansieras med budgeterade medel för omstrukturering.

Individorienterade verksamheter

Det samlade resultatet för de individorienterade verksamheterna uppgår till -1,5 mkr. Till följd av ökade vård- och boendekostnader för äldre och sjuka hemlösa, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd samt med anledning av ökat antal omhändertagande enligt LVM (LVM – lagen om vård av missbrukare i vissa fall) uppgår underskottet till 12,7 mkr för Enheten för hemlösa. Underskottet finansieras delvis med överskott från andra verksamheter till följd av återhållsamhet på kostnadssidan och genom högre beläggning än beräknat och därmed ökade intäkter från några boendeenheter. Därutöver finansieras underskottet med inte utnyttjade projekt- och utvecklingsmedel inom verksamhetsområdet.

Övriga enheter inom de individorienterade verksamheterna (Maria ungdomsenhet, Socialjouren, Uppsökarenheten för vuxna, Jourhavande kurator, Kriscentrum för kvinnor, Stadsgemensamma boenden, Familjerådgivningen och Behandlingsenheten för alkohol och narkotikarådgivning) redovisar en budget i balans.

Övriga verksamheter

Nämndens enheter för stadsövergripande frågor (Stab för utredning och projekt, Precens och Tillståndsenheten) redovisar ett överskott om 0,9 mkr. Överskottet beror på omläggning av avgiftsadministrationen inom Tillståndsenheten.

Överskottet för förvaltningsgemensamma kostnader om 2,2 mkr beror på inte utnyttjade anslag för projekt och utveckling, återhållsamhet med återbesättning av vakanta anställningar samt med övriga förvaltningsgemensamma anslag.

Nämndens anslag för stöd till organisationer har tagits i anspråk under året. Det redovisade överskottet (2,9 mkr) avser återbetalda medel från Stadsmissionen i samband med stadens övertagande av boendet för hemlösa vid Basboendet (1,5 mkr) samt retroaktiva inbetalningar av egenavgifter från Skarpnäck care.

Avvecklingskostnaderna för Skå och Lida samt kvarvarande underskott i verksamheten finansieras med budgeterade medel för omstrukturering mm. Vidare har verksamheterna uppmanats att vara restriktiva med övrigt anslag och vid återbesättande av vakanser samt i övrigt vidta åtgärder för att hålla budget.

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning överförs 100 % av resultatenheter och intraprenadernas över- och underskott till nästkommande år. Resultatet efter resultatöverföringar uppgår till +5,6 mkr.

Utomlänsplaceringar

Socialtjänstnämnden har i samband med tertialrapport 2/2005 återredovisat inte utnyttjat anslag för utomlänsplacerade funktionshindrade. Nämnden har under verksamhetsåret 2005 haft betalningsansvaret för ca 230 personer med utvecklingsstörning från Stockholms län som är placerade av landstinget före kommunaliseringen 1995. En överenskommelse med anledning av bosättningskommunernas övertagande av betalningsansvar utifrån lagen om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade har upprättats under 2004. Nu har 24 kommuner som har "stockholmare" i egen privat regi undertecknat denna överenskommelse och kommer från och med 2006 att ha hela ansvaret för "stockholmarna". Förändringen innebar minskade kostnader för socialtjänstnämnden motsvarande 14 mkr 2005. Staden får minskad statlig ersättning med motsvarande belopp.

Efter återredovisat anslag för utomlänsplacerade funktionshindrade visar bokslutet på ett överskott om 5,3 mkr. Resultatet beror på minskat antal placeringar.

Kostnads- och intäktsutveckling

De externa kostnaderna uppgick till totalt 1 105,7 mkr verksamhetsåret 2005 att jämföra med budget 1 157,8 mkr. Intäkterna motsvarade 372,7 mkr att jämföra med budget 412,9 mkr. Omslutningsminskningarna beror på att köp inom nämndens verksamhetsområde redovisas som externa köp i budgeten men som interna köp i redovisningen. Nettokostnaderna motsvarade 733,1 mkr att jämföra med budget 744,9 mkr. Dessa fördelas på följande kostnadsslag, mkr. Motsvarande uppgifter redovisas för verksamhetsåret 2004.

Kostnader	2005	2004	Kommentar
- personalkostnader	481,8	480,2	
- lokalyr	79,4	75,4	
- ekonomiskt bistånd	26,8	23,1	
- entreprenader/köp av verksamhet	312,6	317,9	Köp av vårdplatser inom Enheten för hemlösa, Placeringsenheten samt ersättning för utomlänsplaceringar.
- övrigt	205,1	223,9	Avser bidrag till organisationer, köp av livsmedel, material mm.

Summa kostnader	1105,7	1120,5
Summa intäkter	372,7	389,5
Nettokostnader	733,1	731,0

Personalkostnaderna har ökat marginellt (0,3 %) jämfört med föregående år med anledning av indragning/vakanshållning av drygt 20 anställningar huvudsakligen inom förvaltningsledningen och administrationen. Löneökningarna till följd av lönerevision uppgår till ca 2 %. Avvecklingen av institutionerna Skå och Lida har medfört minskade personalkostnader.

Kostnaderna för lokalyr har ökat jämfört med föregående år med anledning av nytillkommande verksamheter (boenden för hemlösa) samt till följd av hyreshöjningar.

Kostnaderna för försörjningsstöd har ökat till följd av att fler personer erhållit träningslägenheter. Detta har medfört ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Kostnaderna för entreprenader/köp av tjänster har minskat vilket huvudsakligen förklaras av minskade kostnader för utomlänsplacerade funktionshindrade.

Övriga kostnader har minskat på grund av återhållsamhet med övrigt anslag.

Intäkterna har minskat jämfört med föregående vilket huvudsakligen förklaras av avvecklingen av institutionerna Skå och Lida.

Analys av balansräkning

Balansräkning med detaljkommentarer redovisas i bilaga 5.

Beskrivning av uppnådda effekter av tidigare beslutade besparingsåtgärder

Nedan redovisas en uppföljning av socialtjänstnämndens beslut om åtgärder i budget 2005

- Indragning/vakanshållning av drygt 20 anställningar huvudsakligen inom förvaltningsledningarna och administration motsvarande 7 mkr. Klar
- Minskade förvaltningsgemensamma kostnader motsvarande 7 mkr. Konsekvenserna är indragna/minskade anslag för miljö- och handikappinsatser, information, kultur och utvecklingsinsatser, rehabiliteringsinsatser, företagshälsovård, IT mm. Klar
- Avveckling av lokaler motsvarande ca 1 mkr. Pågår
- Ökade intäktskrav genom huvudsakligen prestationsökningar motsvarande 4,5 mkr genom att fakturera stadsdelsnämnderna sin andel av tak-över-huvudetgarantin samt något minskad subvention av avgiften vid äldreboendet Gamlebo och vid Kriscentrum för kvinnor. Klar
- Minskat anslag till stöd för utomstående organisationer motsvarande 1,5 mkr. Klar
- Minskat anslag till Stiftelsen Hotellhem motsvarande 0,5 mkr. Förslaget innebär att anslaget om 17 mkr minskar till 16,5 mkr. Klar
- Minskade övriga verksamhetsanslag om totalt 2,8 mkr. Klar

Projektmedel m.m.

I enlighet med kommunstyrelsens anvisningar för verksamhetsberättelsen ska nämnden redovisa kvarstående medel för projekt som bedrivs av nämnden och finansieras eller medfinansieras av annan än den egna nämnden. Kvarstående medel balanseras över till nästa år. Projekten redovisas i bilaga 7.

Lokalförändringar

Lokalförändringar under året redovisas på bilagd blankett. Förvaltningen arbetar för att minska lokalkostnaderna under 2006.

Övertalighet

Kostnaderna för övertalighet uppgår till 2,2 mkr verksamhetsåret 2005 och avser huvudsakligen kvarvarande nettoövertalighet från avvecklingar av institutioner inom HVB Vuxna samt anställda med arbetshinder.

Ombudgetering

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning kan nämnd hemställa om ombudgetering av under året inte förbrukade medel för projekt och speciella ändamål. Yrkande om ombudgeteringar ska behandlas av kommunstyrelsen. Förvaltningen föreslår att nämnden hemställer om ombudgetering till 2006 av inte förbrukade medel motsvarande 1,1 mkr för flytt av baracken vid Norrtull till Hamnvikshemmet.

Resultatenheter och intraprenader

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning utser nämnden resultatenheter i samband med budget/verksamhetsplan. Enligt reglerna för överföring av resultat ska en enskild resultatenhet avsätta 100 procent av sitt resultat till en resultatfond, dock maximalt 5 procent av enhetens budgetomslutning. Nedan redovisas överföringar till 2006. Beloppen har stämts av och godkänts av stadsledningskontoret.

<i>Resultatenhet</i>	<i>Ackumulerat resultat från föregående år, tkr</i>	<i>Täckning av underskott/ianspråktagande av överskott 2005, tkr</i>	<i>Överförda medel till 2006, tkr</i>
HVB vuxna	- 628,0	+ 628,0	
Tillståndsenheten	+111,5	0	+583,8

I enlighet med nämndens beslut i samband med budget/verksamhetsplan upphörde HVB vuxna upphör som resultatenhet 2005. Nämnden har beslutat att endast definiera Tillståndsenheten som resultatenhet 2005.

Egenregiverksamhet som vinner en upphandling i konkurrens ska enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning bilda en särskild form av resultatenhet, så kallad intraprenad. En intraprenad är skyldig att under den tid som överenskommelsen gäller föra 100 procent av uppkomna resultat mellan åren, såväl över- som underskott.

Nämndens intraprenad Hvilan överför följande resultat till 2005.

<i>Intraprenad</i>	<i>Ackumulerat resultat från föregående år, tkr</i>	<i>Resultat 2005, tkr</i>	<i>Överförda medel till 2006, tkr</i>
Hvilan	+ 670,8	-189,6	+ 481,2

Överskotten kommer att användas till kompetensutveckling samt utveckling av verksamheten.

I bilaga 8 redovisas vilka belopp som överförs från tidigare år till 2005.